JACK LONDON

DENİZİN ÇAĞRISI

Çeviri: ŞEMSA YEĞİN

can

JACK LONDON

DENİZİN

ÇAĞRISI

Çeviri:

Şemsa Yeğin

The Cruise of the Dazzler

JACK LONDON, 1876’da San Francisco’da doğdu. Kendi kendini eğitti ve 1897’de Klondike bölgesinde altın arayanlara katıldı. Klondike’tan döndükten sonra, şansını bir kez de yazarlıkta denemeye karar verdi. Otobiyografik romanı *Martin Eden*’da yansıttığı gibi, yazar olabilmek için olağanüstü bir çaba harcadı. İlk kitabı *Kurt Kanı* geniş bir okur kitlesine ulaştı. 17 yıl içinde *Vahşetin Çağrısı*, *Beyaz Diş*, *Deniz Kurdu*, *Demir Ökçe* gibi yapıtlarının sayısı 50’yi buldu ve ABD’nin en çok kazanan yazarı oldu. Jack London, 1916’da Kaliforniya’da öldü.

ŞEMSA YEĞİN, ABD’de Amerikan edebiyatı öğrenimi gördü. Yazarlık yaşamına 1960’lı yıllarda yaşadığı ABD, Kanada ve Afrika ülkelerinden *Cumhuriyet* ve *Hürriyet* gazetelerine gönderdiği yazı ve röportajlarla başladı. 1970’lerden bu yana çeviriyle uğraşan Yeğin, 1979’da TYS’nin Hasan Ali Ediz Edebiyat Çeviri Ödülü’ne değer görüldü. Jack London, Howard Fast, Maksim Gorki, Elias Canetti, George Orwell, Thomas Pynchon, José Saramago, Carlos Fuentes, Sigmund Freud, Erich Fromm, Robert Briffault’nun yapıtlarını dilimize kazandırdı.

Sunuş

Dünyanın çeşitli yerlerinde yaşanan serüvenleri anlatan pek çok heyecanlı öykünün yazarı olan Jack London'ın kendi yaşamı da heyecan ve serüven doludur. 14 Ocak 1876'da San Francisco'da doğan yazarın gençliği çoğunlukla kentin sokaklarında başıboş dolaşmakla geçmiştir.

Aslında San Francisco kenti, o dönemlerde heyecan dolu serüvenlerin yaşanmasına çok uygun bir yerdi. 1776 yılında kurulan kent, 1848 yılında "Altına Hücum"un kente uzak ve değişik yerlerden pek çok serüvenci getirmesiyle şaşılacak ölçüde büyüyüverdi. Her ulustan insan akın etti buraya ve kentte kısa zamanda İtalyan ve İspanyol "mahalleleri'yle büyük bir "Çin kasabası" oluştu. San Franciscolu oğlanlar, kısa sürede başlarının çaresine bakmayı ve yumruklarını kullanmayı Öğrenmek zorunda kaldılar - zaten okula giden herkesin kendi yaşıtıyla dövüşmesi kentin eski bir yerel geleneğiydi. Jack London o yaşlarda avcılığa ve denizciliğe merak salmış, vaktinin çoğunu yat kulübünün iskelelerinde ufak tefek işler aramakla geçirir olmuştu. Tekne sahipleri, London'ın güverte kazımak gibi güç işlere ya da en kötü havalarda bile siren direğine tırmanmak gibi tehlikelere bana mısın demediğini ve çocukta anadan doğma bir denizcilik yeteneği bulunduğunu görünce, onu hemen teknelerine alıyor, getir götür ve temizlik işleri karşılığında birkaç kuruş veriyor, San Francisco Körfezi'nde kısa gezilere götürüyor, küçük teknelerin kullanılması konusunda ne biliyorlarsa öğretiyorlardı.

Gazete satmak gibi işlerden kazandığı paranın çoğunu annesine vermesine karşın, elden düşme bir teknecik almaya yetecek parayı biriktirmeyi başardı Jack London; onu boyamaya, bir yelken ve bir çift kürek almaya yetecek parayı da topladıktan sonra seferler yapmaya, okyanusun iri dalgalarıyla birlikte denizlerde uçmaya, kayabalığı avlamaya başladı.

Görmüş geçirmiş denizcilerin bile denize açılmayı göze alamadığı havalarda serüvene atılmaktan çekinmemesi, "istiridye korsanlarıyla dostluk kurmasına yol açtı. San Francisco Körfezi'nde -çoğu özel kişiler tarafından işletilen- birçok zengin istiridye yatağı vardı ve korsanlar, korsan adını bu yataklardan istiridye kazıyıp sahilde karaborsa satmakla almışlardı.

Bu korsanların başarıları Jack London'da onların arasına katılma isteği uyandırmış, birinin teknesini satmak istediğini öğrenince de ona yakınlık

gösteren ve kendi çocuğu gözüyle bakan zenci “Jenny Sütanne”den yüz dolar borç almayı başarmıştı. Böylece London, daha neredeyse çocukken -bu kitaba adını verdiği sanılan- Razzle Dazzle adlı teknenin sahibi oluyordu.

Bir korsanlar filosuna katılarak istiridye yataklarına baskın yapan London, saygıdeğer dünyanın üç ay boyunca alın teriyle çalışma karşılığı kendisine vereceği paradan fazlasını bir gecede kazanıyordu. Daha çocuk olmasına karşın, kısa sürede körfezdeki en yaman istiridye korsanlarından biri olarak ün yaptı. Kendisinden çok daha deneyimli ve yaşlı adamları bile yelkende geçen, dövüşte yenen, hepsinden daha çok içki içebilen hızlı bir korsandı o artık. Eşsiz denizciliğinin yanı sıra o görülmemiş gözüpekliği sayesinde ganimetini herkesten önce limana getirip en yüksek fiyata satmayı başarıyordu. Polis, teknesine baskın yaptığında onları hoşnut etmesini bilir, en etli istiridyeleri önlerine sürerdi, şişelerle bira sunardı.

Ne var ki, korsan uğraşdaşlarıyla geçinmeyi başaramadı; bu yasa tanımaz adamlar, onun başarısını kıskanıyor, Jack’i yumruk dövüşlerine, kanlı kavgalara katılmak zorunda bırakıyorlardı. Ama Jack London işini biliyordu: Kendisinden büyük bir korsan -ona Razzle Dazzle’ı satan- teknesini yakıp yıkmaya geldiğinde, saldırganı dolu bir tüfekle körfezde susta durdururken ayağıyla da dümeni kullanmış böylece tekneyi kurtarmıştı.

Ancak daha sonraları, istiridye korsanlarının çoğunun katıldığı bir sarhoş kavgasında Razzle Dazzle’ın önce ana yelkenini yakmışlar, sonra da borda edip ateşe vermiş ve batırmışlardı. Jack London üzüntüye kapılmamış, başka bir korsanın gemisine -bu kitapta adı geçen ren geyiğine- katılarak istiridye baskınlarını sürdürmüştü.

Jack London, istiridye korsanlarının yakın dostuydu ama okumaya karşı olan tutkusuyla onlardan ayrılıyordu. Çılgın bir deniz seferinin ardından kamarasına kapanır; Kipling, Emile Zola ya da Bernard Shaw gibi yazarların zevkini çıkarırdı. En sevdiği kitaplardan biri Paul Du Chaillu’nun *The Viking Age* (Vikingler Çağı) adlı yapıtıydı. Bunları okudukça da kendisine; Britanya’nın büyük bir bölümüyle Normandiya’yı fetheden, Avrupa’yı aşıp İstanbul’a varan, “adadan adaya atlayarak” Atlantik’i geçip Kuzey Amerika’yı, Grönland’ı ve Kuzey Kutbu’nu keşfeden kahraman denizcilerin torunu gözüyle bakardı.

Okumaya karşı duyduğu büyük sevgi okulda başarılı olmasını sağlamadı. Ama okula gitmesinin bir yararı oldu: Yazmasını öğrendi.

Kilise korosuna katılmasını isteyen öğretmenine karşı gelen London, ona, “Kendi sesini bozmak istemediği ve öğretmenin akordu bozduğunu,” söyleyerek direnmişti. Buna sinirlenen öğretmen onu müdüre şikâyet etti. Ne var ki müdür, London’ın, düşüncesine katılmış olsa gerekti - kısa bir kompozisyon yazması koşuluyla koroya katılmayabileceğini söyledi. İşte bu olay, geleceğin yazarının her sabah bin sözcük yazmaya alışmasına neden olmuştur.

Jack London çok okuyan bir kişi olarak istiridye avcılığının onu tutukevi ya da mezardan başka bir yere götürmeyeceğini anlamıştı. Bir polis dostunun önerisiyle “Sahil Polisleri” örgütüne katıldı ve bir zamanlar kendisinin de yaptığı istiridye baskınlarını önleme görevini yüklenmiş oldu. Korsanlığın girdisini çıktısını bildiği için bu işte çok başarılı oldu; yeni uğraşı sayesinde birçok serüven yaşadı, bu olaylar ileride yazacağı “Sahil Polisinin Başından Geçenler” adlı kitabının malzemesi olacaktı.

Jack London daha sonra Uzakdoğu’daki ton balığı avcılığı ve Klondike'ta altın arama serüvenlerini de yaşadı ve sonunda ekmeğini kalemiyle kazanmayı kafasına koydu. O zamanlar, bu kitapta Joe’nun ablası olarak tanıdığımız Bessie olduğu sanılan sevimli bir kıza tutkundu, yazarlıkta başarıya ulaşarak onunla evlenebileceğini umuyordu. Yazarlığı bu evliliğe yetişemedi ama dünyaya bir yığın heyecanlı öyküler ve romanlar kazandırdı. Elinizdeki *Denizin Çağrısı* adlı yapıt, yazarın gençler için yazdığı tek kitap olarak ötekilerden ayrılmakta ve yazarın tüm kitapları gibi günümüzde de ilginçliğini korumaktadır.

ŞEMSA YEĞİN

Birinci bölüm

I

İki kardeş

Gürül gürül ilerleyen dev okyanus dalgalarını geride bırakarak kumsalı aştılar. Koşuyorlardı. Asfalta varınca bisikletlerine atladılar ve daha büyük bir hızla, geniş çimenliklerle süslü parka daldılar. Üç kişiydiler. Göz alıcı renklerde kazaklar giymişti hepsi. Parlak renkli kazak giyen çocukların genellikle yaptığı gibi, parkın bisiklet yolunda "uçuyorlardı". Yasal hız sınırını aşıyorlardı belki de. Silahlı park polisi böyle düşündü; ama kesin yargıya varamadığından yanından rüzgâr gibi geçen çocuklara bağırmakla yetindi. Polisin uyarısını umursamazlıktan gelmedi çocuklar. Ama daha önlerine çıkan ilk dönemeçten sonra polisin sözlerini hiç duymamış gibi davranmaktan da geri kalmadılar. Bu da göz alıcı renklerde kazaklar giymiş çocukların olağan tutumuydu.

Golden Gate Parkı'nın kapısından birer ok gibi fırlayarak gidonları San Francisco'ya doğru çevirdiler ve tepelerin eteklerinden dolanan yayvan asfaltta, yayaları dönüp dönüp baktıracak bir hızla ilerlemeye başladılar. Renk renk kazaklar, kent sokaklarında uçuyor, dik yokuşları tırmanmamak için sokak aralarında kayboluyordu. Eğer dik yokuşları tırmanmak kaçınılmaz bir erkeklik gösterisini gerektiriyorsa, türlü cambazlıklarla "birinci" olmaya çalışıyorlardı.

İçlerinde en hızlı bisiklet süren, genellikle hep birinci olan ve en usta cambazlıklar yapan Joe'ydu; "önde giden kral"dı ve önderliğini yaptığı çocuklar grubunun en gözüpek, en neşeli olanıydı o. Ama büyük, rahat evlerin çevrelediği sokaklarda, Western Addition Mahallesi'ne pedallamaya başladıklarında neşesi azaldı Joe'nun. Bağrışları, kahkahaları daha seyrek duyulur oldu. Pedalları geri geri gidiyor, farkında varmadan arkada kalıyordu. Arkadaşları, Laguna ve Vallejo caddelerinin kesiştiği yerde sağa döndü. Joe, bisikletin tekerleklerini sokağın soluna doğru çevirirken, "Hoşça kal Fred!" diye seslendi. "Hoşça kal, Charley!"

"Akşama görüşürüz!" dedi onlar da.

"Yok! Akşama gelemem!"

“Aa, bu olmadı işte! Bekliyoruz, n'olur...” diye üsteledi arkadaşları.

“Olmaz, tarih inekleyeceğim bu gece! İyi geceler!”

Bastı pedala. Yalnızdı şimdi. Yüzünde bir bıkkınlık, gözlerinde üzüntü vardı. Dalgın dalgın ıslık çalmaya başladı ama bu isteksiz ses, giderek azalarak rüzgâra karışıyordu. Sonra yavaş yavaş gücünü yitirdi ve Joe, iki katlı büyük evin garaj yoluna girdiğinde büsbütün söndü.

“Joe, sen misin?” diye bir ses duydu içeriden. Cevap vermedi.

Çalışma odasının kapısına vardığında durdu. Mutlaka Bessie’ydi içerideki. Masaya kapanmış ders çalışıyordu. Üstelik hemen hemen bitiriyor olmalıydı; çünkü her akşam yemekten önce bitirirdi tüm ödevlerini ve yemek saatine beş-on dakika vardı. Kendi dersleriyse olduğu gibi duruyordu daha. Bu düşünce öfkelendirdi onu. İnsanın kardeşinin -hem de kendisinden iki yaş küçük kız kardeşinin- onunla aynı sınıfta olması yeterince kötüydü. Ama bu kız kardeşin her an tepesine dikilip ona akıl öğretmesi tek kelimeyle çekilmezdi. Aslında hiç de akılsız değildi Joe. Herkesten çok kendi biliyordu aptal olmadığını. Ama nedense -pek anlayamadığı bir nedenden ötürü- aklı başka yerlerdeydi, derslere veremiyordu kendini. Bu yüzden de hep hazırlıksız yakalanıyordu sınavlara.

“Joe, buraya gelir misin?”

Çok yumuşak, sevecen, belki de biraz üzgün bir sesle çağırıyordu onu kardeşi.

Buna karşılık Joe, sert bir hareketle iterek açtı kapıyı, “Ne var?” dedi çıkışırcasına.

Karşısında ufak tefek ama dal gibi narin, biraz da ürkek, tatlı bakışlı bir kız görünce pişman oldu böyle katı davrandığına. Üzerine kitapların yığıldığı bir masaya oturmuş, gülümsüyordu ona Bessie. Masanın üzerine abanmıştı. Elinde bir kalem, önünde not defteri, kocaman bir koltuğa gömülmüş, bir elini de yanağına dayamıştı. Bu büyük koltuk, olduğundan daha küçük, narin ve tatlı gösteriyordu onu.

Sesini yumuşatmaya çalıştı Joe bu kez. “Efendim Bessie?” dedi. Kardeşine doğru ilerledi.

Bessie, Joe’nun elini aldı, yanağına bastırdı, yanı başında ayakta duran ağabeyine bir kedi gibi sokuldu.

“Senin neyin var Joe'cuğum?” dedi tatlı tatlı. “Bana söylemelisin derdini, ha?”

Joe susuyordu. İnsanın kendinden küçük, üstelik kız olan kardeşine derdini dökmesinden daha saçma bir şey yoktu dünyada. Ve onun karnesinin kendisininkinden iyi olması, bu saçmalığı ortadan kaldırmaya yeterli neden olamazdı hiçbir zaman. Ayrıca kardeşinin bu yaptığı da saçmalıktı. Onun dertlerinden ona neydi, ne anlardı ki soruyordu? Bessie biraz daha bastırdı ağabeyinin elini yanağına ve Joe, "Ne yumuşak yanakları var, pamuk gibi," diye düşündü. Bir kurtulabilseydi onun elinden... Off! Ne aptalca, ne gülünesi bir durumdu bu! Ne var ki, kardeşini küstürmek istemiyordu ve bildiği kadarıyla kızlar hemencecik incinir, küsüverirlerdi.

Kararlı bir tavır takındı Joe ve, "Hiçbir derdim yok," dedi. Sonra, aynı derecede kararsız, "Babam!" diye patladı.

Sıkıntısı, kardeşinin gözlerine doldu birden. "Ama babam çok iyi, çok anlayışlı bir insandır Joe!" diye başladı. "Onu hoşnut etmeye çalışsan? Çok fazla bir şey istemiyor ki senden. Hem senin iyiliğin için hepsi. Sen başarısız çocukların çoğu gibi akılsız değilsin ki... Biraz çalışsan..." Joe, hızla elini çekti kardeşinin yanağından, "Al sana bir söylev daha!" diye haykırdı. "Sen de başladın bana akıl vermeye. Yarın öbür gün kapıya gelen sütçü yamağından da ders almaya başlarız bu gidişle!"

Ellerini cebine soktu, belirsiz bir noktaya dikti gözlerini. Daldı gitti bir anda. Aynı öğütleri değişik sözlerle söyleyen bir yığın insan görüyordu gözleri. Bitmek tükenmek bilmeyen söylevlerle kulaklarını sağır eden bir yığın insan.

Birden silkindi, odadan çıkmaya davrandı. "Bunun için mi çağırmıştın beni?" diye sordu.

Kardeşi, gene elini tuttu, "Hayır," dedi. "Hayır ama öyle dertli bir halin vardı ki... yani..." Sözünün gerisini getiremedi, şöyle bir düşündü, sonra birden atıldı: "Şey diyecektim, önümüzdeki cumartesi körfezin karşı kıyısına, Oakland'a bir gezi yapmayı düşünüyorduk arkadaşlarla. Dağ tepe dolaşacağız."

"Kimler var?"

"Myrtle Hayes..."

"Ne? O aptal mı?"

"Hiç de aptal olduğunu sanmıyorum," diye çıkıştı Bessie, ağabeyine. "Tanıdığım en tatlı kızlardan biridir Myrtle!"

"Eh, tanıdığın kızları düşünürsek, biraz haklı olabilirsin... Hepsi birbirinden beter çünkü. Neyse, devam et. Başka kimler var?"

“Pearl Syather, kardeşi Alice, Jessie Hilborn, Sadie French ve Edna Crothers. Kızlar bu kadar.”

“Hıh!” dedi küçümser bir tavırla Joe. “Erkekler dediğin kimlermiş bakalım?”

“Maurice ve Felix Clement, Dick Schofield, Bert Layton, bir de...”

“Yeter, yeter. Hepsi de süt çocuğu.”

“Şey diyecektim ki, Fred ve Charley’yle sen de gelsen, diyecektim.” Sakına sakına konuşuyordu Bessie. Sesi titriyordu. “Bu yüzden seslenmiştim sana... Sizi de çağırmak için.”

“Peki, ne yapacaksınız dağda bayırda?”

“Hiç. Dolaşırız, kır çiçekleri toplarız... Gelincik zamanı şimdi, biliyor musun? Sonra oturur güzel bir yerde sandviçlerimizi yeriz... Sonra, sonra...”

“Sonra eve dönersiniz,” diye tamamladı onun sözünü Joe.

Bessie başını salladı. Joe, gene ellerini cebine soktu, bir aşağı bir yukarı yürümeye başladı odada.

“Kılıbıklarla kızlar...” diye omuz silkti. “Ve tam hanım hanımcık kızlara uygun bir düzmece. Evet, düzmece. Benim tipime uymaz böyle geziler.”

Bessie titreyen dudaklarını iyice gerdi, savaştan vazgeçmeyen yenik bir kadın asker gibi, “Peki nereye gitmek isterdin?” diye sordu.

“Fred’le Charley'yi alır, bir yerlere giderim elbet... Ne bileyim... Bir şeyler yaparız...”

Kardeşi durmuş, sabırla bakıyordu ona. Sözünü tamamlamasını bekliyordu. Duyduğu, istediği şeyleri dile getirmeyi beceremediğinin farkındaydı. Joe’nun çektiği zorluk, hoşnutsuzluk, yüzünden okunuyordu.

“Sen anlamazsın ki!" diye haykırdı birden Joe. “Anlayamazsın. Kızsın sen çünkü. Derdin günün hanım hanımcık bir kız olmak. Terbiyeli bir öğrenci olmak istiyorsun. Derslerine çalışan, iyi notlar alan çalışkan bir öğrenci. Tehlikeden anlamazsın, serüvenden ya da ne bileyim, böyle şeylerden anlamazsın. Kaba saba, erkek oğlanlardan hoşlanmazsın. Onlarla dolaşmaz, yanlarına bile sokulmazsın. Kolalı yakalı, kravatlı, temiz giysili, saçları taralı çocuklardan hoşlanırsın sen. Dersten sonra sınıfta oturup öğretmene saçını okşatan, günde beş aferin dilenenler tam sana göre. Hiç kavgaya karışmayan, yürüyüş yapıp çiçek toplamaktan, kızlarla kır yemeği yemekten kavgaya fırsat bulamayan hanım evlatlarıyla arkadaşlık edersin hep. Ah, bilirim böylelerini! Gölgelerinden korkarlar. Koyun beyni kadar çalışmaz kafaları... Evet, evet, koyun gibidir onlar... Gibisi de fazla,

düpedüz koyun hepsi. Bak, ben koyun değilim. Kırlara otlamaya gelemem sizinle. Daha da anlamadınsa, gel-me-ye-ce-ğim!”

Bessie’nin kahverengi gözlerinden yaşlar boşanıyor, dudakları titriyordu. Bu, Joe’yu büsbütün kızdırdı. Zaten kızlar neye yarardı? Zırıl zırıl ağlamaktan, her şeye burnunu sokmaktan, önüne gelene analık taslamaktan başka ne işleri vardı? Ne akılsız şeylerdi şu kızlar!

“İnsan seni ağlatmadan ağzını açamaz,” dedi. Gönlünü almak istiyordu şimdi de. “Seni ağlatacak ne söyledim ki? Gerçekten söylemedim!” Ne yapacağını bilmiyordu, öyle durdu, baktı kardeşine. Bessie hıçkıra hıçkıra ağlıyor, kendini tutmak için çaba harcadıkça da arkasından biri itiyormuş gibi sallanıyordu. Kocaman kocaman gözyaşları yanaklarından yuvarlanıyordu.

“Ah, şu kızlar!” diye göğüs geçirdi Joe ve öfkeyle çıktı odadan.

II

“Drakon reformları”

Birkaç dakika sonra yemeğe indi Joe. Yüzü gene öyle bir karıştı. Babası, annesi ve Bessie, tatlı tatlı konuşuyorlardı. Ağzını yalnız lokmalara açan, tabağına baka baka yemek yiyen, tek oydu. Çatalını, bıçağını sert hareketlerle kullanıyor, kendi kendine ya da tabağıyla konuşuyordu içinden. Şu kızlar böyleydi işte. Beş dakika önce hıçkıra hıçkıra ağlar, beş dakika sonra da kahkahalarla gülerlerdi. Bu davranış ona göre değildi işte. Ağlaması için yeterli neden varsa, en azından üç-beş gün gülmesini beklememek gerekirdi. Kızlar ikiyüzlüydü. Evet, kelimenin tam anlamıyla ikiyüzlü! Ağladıklarında, ağızlarından çıkanın yüzde birini bile içtenlikle söylemiyorlardı. Yürekleri değil, gözleri ağlıyordu şıpır şıpır. Söylediklerine kendileri de inanmıyorlardı, aslında öyle dırdır etmeleri için bir şeye inanmaları da gerekmiyordu. Salt hoşlandıklarından yapıyorlardı bunu herhalde. Başkalarını, özellikle erkekleri üzmek içlerini rahatlatıyordu belki de. Bu yüzden her şeye burunlarını sokuyor, karşılarındakini düşünmeden kendi gönüllerini hoş ediyorlardı.

Gözünü tabağından ayırmıyor, çok önemli bir sorunu çözmeye çalışan büyük bir işadamı tavrıyla düşünüyordu böyle. Neden hep tabağına baktığını, yemekten başka şey düşünmediğini soracak olurlarsa, cevabı hazırdı: İnsan, Cliff House’dan, Western Addition’a, üstelik de parktan geçerek uçarsa elbet acıkır, karnını doyurmaktan başka bir şey düşünmez olurdu.

Babası, meraklı bakışlarını ara sıra konduruyordu üzerine ama Joe bunun farkında değildi. Oysa Bessie, bu kaçamak bakışların hiçbirini kaçırmıyordu. Mr. Bronson orta yaşlıydı. Şişman değilse bile iriyarı sayılırdı. Sağlıklı bir görünümü vardı. Yüzü hep âşıkmış gibi dururdu. Çenesi yuvarlak, yüz çizgileri sertti. Tatlı bir bakışı vardı ve ağzını çevreleyen kırışıklıklar, çekilen güçlükleri değil, sürekli gülümsemeleri ele veriyordu. Joe’yla aralarındaki benzerliği saptamak için ince eleyip sık dokumaya hiç gerek yoktu. Aynı geniş alın, aynı güçlü, yayvan çene yapısı onların baba oğul olduğunu anlamaya yeterdi. Hele gözler, aradaki yaş farkı da hesaba katılırsa, tek bir daldan sarkan iki kiraz tanesi gibi birbirinin aynıydı.

“Ne var ne yok, Joe?” diye sordu sonunda Mr. Bronson. Yemek bitmişti, masadan kalkmak üzereydiler.

“Şimdilik bir şey yok,” diye cevap verdi Joe. Sonra, aynı umursamazlıkla, “Yarın sınavlarımız var, o vakit belli olur her şey,” dedi. Bir yandan da kapıya doğru yürüyordu.

“Nereye yolculuk?” diye sordu annesi; ince uzun, fidan gibi bir kadındı. Gözleri Bessie’ninkiler gibi kahverengi, bakışları, davranışı sıcaktı.

“Odama,” dedi Joe. Sonra, “Ders çalışmaya,” diye tamamladı sözünü.

Mrs. Bronson, oğlunun saçlarını sevgiyle okşadı, eğildi, öptü onu. Babası, “aferin” der gibi gülümsedi oğluna. Joe, merdivenleri koşarak çıktı. Sıkı çalışmaya, yarınki sınavların hepsini başarıyla vermeye kararlıydı.

Odasına girer girmez kapıyı kilitledi ve her şeyi düşünülmüş kusursuz çalışma odasındaki masanın başına geçti. Ders kitaplarına şöyle bir göz gezdirdi. İlk sınav tarihtendi. Tarih çalışmakla başlayacaktı işe. Kitabı açtı, işaretli yerinden okumaya başladı:

Drakon reformlarından hemen sonra, Atina’yla Megara arasında, bir savaş çıktı. Her iki kent de, Salamis Adasının kendilerine ait olduğunu öne sürüyorlardı.

Bunu anlamak kolaydı. Ama şu Drakon reformları neydi acaba? Onları arayıp bulmalıydı. Kitabın başına doğru hızla sayfaları çevirirken derslerini, ödevlerini hiç aksatmayan çalışkan bir öğrenciyi andırıyordu. Gözlerini kaldırıp da sandalyenin üzerinde duran beyzbol maskesini ve eldivenini görünceye dek sürdü bu çalışkan öğrenci tavrı. “Geçen cumartesi maçı vermemeliydik,” diye düşündü. Gerçekten de Fred olmasaydı, kaybetmezlerdi maçı. Çok beceriksizdi şu Fred. Arka arkaya yüz top yakalıyor ama en önemli atışları kaçırıyordu. Böyle kritik durumlarda kırağıyı bile yakalayamazdı. Aslında Fred’i saha dışı etmeli, Jones’u almalıydı savunmaya. Ama Jones da çok heyecanlı bir çocuktu. Oyunun en kritik anlarında bile top kaçırmaz, bir değil, beş topu birden yakalayabilirdi ama tuttuğu topu ne yapacağını kestirmek güçtü. Onun da bu kusuru vardı.

Bir silkindi, kendine geldi Joe. Böyle de tarih çalışılır mıydı! Başını kitaba gömdü ve okumaya başladı:

Drakon reformlarından hemen sonra...

Bu cümleyi tam üç kez okudu, sonra Drakon reformlarını bilmediğini anımsadı.

Kapısı çalınıyordu. Kitabın sayfalarını gürültülü gürültülü çevirdi ama cevap vermedi.

Kapı gene çalındı ve Bessie’nin, “Joe’cuğum,” diyen sesi duyuldu.

[a]Ne istiyorsun?” diye sordu Joe. Ama sorusuna cevap beklemeden, “îçeri girmek yasak, çalışıyorum,” dedi.

Bessie’nin yakarmak sesi duyuldu kapının ardından. “Sana yardım etmeye geldim... Ben derslerimi bitirdim de...”

“Elbet bitirdin!” diye haykırdı Joe. “Hep bitirirsin zaten!”

Gözlerini kitaptan ayırmamak için başını elleri arasına aldı. Ama beyzbol maskesi gözüne takılıyordu gene de. Aklını önündeki derse vermeye zorladı kendini. Ama ne kadar zorlanırsa o kadar çok kayıyordu gözü sandalyede duran maskeye. Kitaba bakarken de oynadığı oyunlar canlanıyordu gözünde.

Bu iş böyle gitmezdi. Kitabı tersine çevirdi, kalktı, sandalyenin yanına gitti. Çevik bir hareketle maskeyi de eldiveni de yatağın altına attı. Öyle bir fırlatmıştı ki bunları, maske karşı duvara çarpıp yatağın altında yuvarlandı tangır tungur.

Drakon reformlarından hemen sonra, Atina ile Megara arasında...

Maske bir kez daha tıngırdadı yatağın altında. Takıldığı bir yerden kurtulmuştu anlaşılan. Acaba onun gözüne çarpmayacak kadar geride kalmış mıydı? Hayır, bakmayacaktı. Yuvarlanmışsa ne olmuştu? Şimdi önemli olan tarihti. Ama acaba...

Kaçamak bir bakış attı yatağa doğru, yatak örtüsünün altından maskenin ucu görünüyordu. Yok, buna da katlanamazdı. Bir oyun maskesiyle karşılıklı oturup ders çalışılır mıydı? Kalktı, maskeyi aldı, gardırobun bulunduğu yere yürüdü, içeri tıktı bu ders düşmanını. Gardırobun kapısını da bir güzel kilitledi. Şimdi tamamdı. Neyse, bu işi de halletmişti. Artık çalışabilirdi.

Drakon reformlarından hemen sonra, Atina ile Megara arasında, bir savaş çıktı. Her iki kent de, Salamis Adasının kendilerine ait olduğunu öne sürüyorlardı.

İyi; güzel de, Drakon reformları nelerdi acaba? Tam bu sırada tatlı bir aydınlık doldu odaya ve Joe’nun dikkatini dağıttı. Ne olabilirdi bu? Pencereden baktı. Batan güneşin kayısı rengi ışıkları, alçak alçak uçuşan yaz bulutları arasından odaya doğru uzanıyordu. Bulutları delerek yerküreye çarpan huzmeler, yer yer koyu kırmızı, mor renklere bürünüyordu.

Bulutlardan körfeze indirdi gözlerini. Deniz rüzgârı, biten günle birlikte ölgünleşiyordu. İleride, Fort Point’e yakın bir yerde, son hafif rüzgâra

yakalanmadan karaya varmaya sabırsızlanan bir balıkçı teknesi denizi tırmanıyordu. Az ötede, üç direkli bir ıskunayı denize indiren çatana, büklüm büklüm yükselen dumanlarını üflüyordu bulutlara. Joe'nun ne düşündüğünü bilmeden düşünen gözleri, Marin County'nin bulunduğu kıyıları dolaştı. Suyla karanın birleştiği çizgi, karanlığa gömülmüştü bile. Ve ince uzun gölgeler, gökyüzünün batısında heybetli bir anıt gibi yükselen Tamalpais Dağı'nı saran tepeleri tırmanıyordu.

Eğer o, yani Joe Bronson, şu balıkçı kayığının içinde olsaydı ve açık denizlere açılsaydı, daha ne isterdi! Ah, ne güzel olurdu! Ya da o ıskunada olsaydı, güneşin denizde yıkadığı ışıkları arasında kaybolsa, dünyaya açılsaydı! Asıl yaşamak ona derlerdi işte! Hayatta bir şeyler yapmak, yeryüzünde bir anlamı olmak, buna derlerdi. Oysa o burada, kilitli bir kapı ardında, kendisi daha dünyaya gelmeden binlerce yıl önce ölüp gitmiş insanların ne yapıp ne ettiğini ezberlemek için kafa patlatıyordu.

Birisi onu sımsıkı tutuyormuş da pencerenin önünde kakılmış gibi birden döndü, çekildi oradan. Sandalyesini ve tarih kitabını alarak kararlı adımlarla odanın karşı köşesine yollandı, pencereye sırtını vererek oturdu.

Nasıl oldu bilmiyordu ama bir saniye sonra pencereye yapışmış, dışarıyı izlerken buldu kendini. Oracıktaki denize bakıyor ama kendisi çok uzakları seyrediyordu. Buraya nasıl gelmişti, bilmiyordu. Anımsadığı kadarıyla elindeki kitabın sağ tarafındaki bir sayfada, "Drakon Kanunları ve Anayasası" başlığını bulmuştu. Sonra demek ki, uykuda yürür gibi pencerenin önüne gelmiş olmalıydı. Ne kadardır burada duruyordu acaba? Çıkaramadı. Fort Point'te gördüğü o balıkçı teknesi şimdi Meiggs Rıhtımı'na yaklaşmıştı. Bu, en az bir saatlik bir zamanı gerektirirdi. Güneş çoktan batmıştı. Görkemli bir bozluk, denizin sularını korurcasına inmişti suyun yüzüne. Tamalpais Dağı'nın tepelerinde birkaç solgun yıldız yanıp yanıp sönüyordu.

Derin derin göğüs geçirerek döndü, köşesine doğru yürümeye başladı. Tam bu sırada uzun, keskin ve kulakları yırtan bir ıslık sesi duydu. Fred'di bu. Gene göğüs geçirdi. Islık sesi tekrar duyuldu. Sonra bir başka ıslık katıldı ona. Bu Charley'ydi. Köşede bekliyorlardı. Ne şanslı çocuklardı onlar!

Ee, bu gece görmeyeceklerdi Joe'yu. Bir ıslık, ötekine eşlik ediyordu şimdi. Şöyle bir kıvrandı sandalyesinde, inlemeye benzer bir ses çıkardı. Hayır, bu gece görmeyeceklerdi onu. Bu sözü bir kez daha yineledi içinden ve aynı zamanda ayağa kalktı. Daha Drakon reformlarını bile öğrenmeden

onlara katılmak, oyuna gitmek gerçekten olanaksızdı. Onu pencerenin önüne götüren güç, bu kez masasının başına doğru iteliyordu. Nasıl bir güçse bu, tarih kitabını masada duran öteki kitapların en üstüne koydurttu, kilitli kapıyı açtırdı ve Joe farkına bile varmadan koridoru yanlamasını sağladı. Geri dönmeye davrandı; ama şöyle biraz hava alıp dönebileceğini, böylece belki de daha iyi çalışabileceği aklına geldi.

Merdivenleri inerken, hemen döneceğim, diye söz verip durdu kendi kendine. Adımlarını da hızlandırıyordu giderek. Basamakların sonuna geldiğinde, merdivenleri üçer üçer inmekteydi. Şapkasını başına geçirdi ve arka kapıdan sıyrıldı çıktı. Köşebaşına vardığında, Drakon reformları, Drakon'un kendisi gibi çok uzun bir geçmişte kalmıştı. Yarınki sınavlar da, aynı derecede uzun bir gelecekteydi.

III

“Tuğla”, "Şimşir Topaç” ve "Kınalı”

Joe, Fred’le Charley’nin yanına yaklaşınca, “Ne var?” diye sordu.

“Uçurtma,” diye cevap verdi Charley. “Yürü, seni beklemekten ağaç olduk.”

Üç kafadar, bayırın sırtından aşağı inen caddeyi tuttu. Ta aşağılarda, ayaklarının dibinde gibi görünen kara çizgi, Union Caddesi’ydi. Buraya “Çukur” derdi onlar; yerin niteliğine tıpatıp uyan bir addı bu. Kendilerine de “Tepeli” adını takmışlardı ve Tepelilerin, Çukur’a inişleri olayı her vakit büyük bir serüvenin başlangıcı olmuştu onlar için. Serüven aradıklarında oraya inerlerdi.

Bu üç Tepelinin en büyük zevklerinden biri bilimsel uçurtma uçurmaktı ve altı-yedi uçurtmanın bulutları delercesine yükselmesi onlar için büyük bir başarı sayılmazdı. Uçurtma stoklarını sürekli yenilemek zorunda kalıyorlardı; çünkü bir kaza olur da ip kopar ya da rüzgâr ansızın kesilirse ya da diyelim, uçurtmalardan biri pike yapar da ötekileri de sürüklerse, uçurtmalar Çukur’a düşer, oradan da bir daha çıkamazlardı. Bunun nedeni, Çukur’un genç sakinlerinin, korsanvari ve de soyguncu yaradılışta olmaları ile mülkiyet ve mülkiyet hakları konusunda kendilerine özgü yasalar uygulamalarına dayanıyordu.

Bir gün, Tepelilerden birinin uçurtmasının başına bir kaza gelmişti de, aynı uçurtma ertesi gün ucu çok aşağılarda, Çukur halkının yaşadığı haydut yatağına uzanan bir ipe bağlı olarak göklerde görülmüştü. Tek kaygısı günlük geçimini çıkarmak olan, uçurtmaya para verilmesini aklına sığdıramayan Çukur halkı çocuklarının, bilimsel uçurtma uçurma sanatında bir hayli gelişmeleri, komşuları Tepelilerin bu sanata merak salmasıyla başlamıştı.Tepelilerin bu eğlencesinden kendi payına düşeni alan bir de yaşlı denizci vardı. Kendisi, yelken ve rüzgâr konusunda bilgili, deneyimli, üstelik becerikli ve de kurnaz olduğundan, çok iyi uçan uçurtmalar yapmaya başlamıştı. Deniz kıyısında küçük bir kulübede oturur, daha feri iyice sönmemiş gözleriyle, yükselip alçalan dalgaları, gelip geçen gemileri izler, kendisinin de açık denizde gemici olduğu günleri, eski anılarını yaşar, böylece onları canlı tutardı.

Tepe'de oturanların, onun kulübesine gitmek için Çukur'dan geçmeleri gerekiyordu. Bizim üç kafadar da oraya doğru yollanmıştı. Genellikle gündüz giderlerdi uçurtma almaya. İlk kez karanlıkta gidiyorlardı ama kafalarına koymuşlardı bir kez; başlarına gelecekleri akıllarına getirseler bile, kararlarından dönmeyi hiç düşünmüyorlardı. Gerçekten de çok tehlikeli bir serüven bekliyordu onları.

Kısaca ve açıkça tanımlamak gerekirse Çukur, yoksul insanların iç içe girmiş küçük gecekondularından oluşan eğri büğrü bir mahalleydi. Her ulustan insanın kucak kucağa ve ellerinden geldiğince iyi yaşamaya çalıştığı bir yerdi burası. Pisti, sefalet kokuyordu. Çocuklar, denizcinin kulübesine giderken Çukurdan geçtiklerinde akşamın erken saatleriydi ve başlarına hiçbir şey gelmedi. Gerçi Çukur çocukları kendilerine yiyecek gibi bakıp durdu ve arada bir dişleri arasından alaylı sözlerle sataştılar ama o kadar, başka bir şey olmadı. İhtiyar denizcinin yaptığı uçurtmalar, teknik açıdan son derece gelişmiş olmaktan başka, katlanabilen, taşınması kolay uçurtmalardı. Çocukların her biri birkaç uçurtma aldı, katlayıp devşirerek koltuğunun altına kıstırdı. Dönüş yolculuğuna başladılar.

"Gözünüzü dört açın," demişti ihtiyar. "Buranın çocukları karanlıkta avlanmayı sever." "Onlardan korkacak değiliz," dedi Charley. "Hem başımızın çaresine bakmasını da biliriz." Tepe'ye, Tepe'nin geniş ve sakin caddelerine alışkın olan çocuklar, bu iç içe girmiş evlerden oluşan daracık sokaklı ya da yer yer sokaksız mahallelerde kaynayan yaşantı karşısında afallamış ve şaşkındılar. Bir yığın yabani otun, çalılığın kapladığı tarlalarda, ayak yordamıyla yürüyor gibiydiler. Karmakarışık dar yollarda sakıngan sakıngan yürüyor, sanki bu onları koruyacak, saldırganları ürkütecekmiş gibi birbirlerinden yarım adım bile uzaklaşmıyorlardı. Bu garip görünümün yabancısı olduklarının, buradaki yaşantıyla uzaktan yakından hiçbir ilişkilerinin bulunmadığının bilincindeydiler.

Çocuklar ve daha yeni yürümeye başlayan bebekler, yol kenarında ya da ayaklarının altında yuvarlanıp duruyordu. Saçı başı dağınık kadınlar, kapı aralarında söyleşiyor, kimisi de ellerinde irili ufaklı kese kâğıtlarıyla bakkaldan dönüyordu. Çürük meyve ve kokmuş balık kokusu sarmıştı mahalleyi. Bir bayatlık, bir kokuşmuşluk sarmıştı her yanı. iriyarı adamlar, hımbıl hımbıl yürüyor, üstü başı yırtık küçük kızlar, ellerinde üstü köpüklü kovalar, şaşkın şaşkın babalarına bira taşıyordu. Herkes bir başka dili konuşuyordu burada. Kaba saba sözler, bozuk bir İngilizceyle konuşanların anlaşılmaz gürültüleri, kulakları yırtan çığlıklar, kavga dövüş sesleri

doldurmuştu ortalığı. Çukur'un kalbi, bu büyük ve durmak bilmez gürültüyle atıyor, insanlarla dolu, bir arı kovanına düştükleri izlenimini veriyordu. Gerçekten de bir arı kovanından farksızdı Çukur.

"Şuradan bir çıksak!" diye göğüs geçirdi Fred. "Cehenneme düşmüş gibi oluyorum buraya gelince."

Yüksek sesle konuşmuyordu bunları söylerken. Ama gene de Joe ile Charley, başlarını sallayarak aynı duyguyu paylaştıklarını belirttiler. Ağızlarını bıçak açmıyordu. Kalabalık elverdiğince hızlı yürüyorlardı. Balta girmemiş ormanda zorunlu ama tehlikeli bir yolculuk yapan gezginleri andırıyorlardı.

Çukur, her türlü tehlikenin ve kötülüğün barınmasına elverişliydi. Burada yaşayanlar, Tepe'den gelen yabancıları aralarında görmekten hoşlanmıyorlardı anlaşılan. Kir pas içindeki küçük yaramazlar, yanlarından geçen bu yabancılara korkusuzca dil uzatıyor; ama en küçük bir karşı koyma kokusu aldıklarında fırlayıp kaçmaya hazır görünüyorlardı. Birkaç küçük afacan, arkaları sıra el ele yürüyor, korkusuzca sövüyorlardı. Onların bu korkusuzlukları, yürüyüşe katılanların sayısıyla birlikte artıyordu giderek.

"Boş verin," dedi Joe. "Hiç umursamayalım, duymazdan gelelim. Az kaldı. Çıkıyoruz bu delikten."

"Daha işimiz var biraz, bana sorarsan," dedi Fred. "Şuraya bak!"

Bizimkilerin yaklaşmakta olduğu köşede, aşağı yukarı kendi yaşlarında dört-beş çocuk duruyordu. Sokak lambasının ışığı, çocukların üzerine düşmüş, özellikle kınalı saçlı olanın başını ışıl ışıl aydınlatmıştı. Bu, çetenin elebaşı "Tuğla" Simpson olmalıydı. Anımsadıkları kadarıyla çetesini iki kez Tepe'ye çıkarmış ve Tepeli gençleri korkuya boğmuştu. Tepe'nin çocukları nereye kaçacaklarını bilememişler, anaları babaları telaşla telefonlara sarılarak polisten yardım istemişlerdi.

Köşedeki çocuklar görünür görünmez, bizimkilerin peşlerindeki ayak sesleri kesildi ve kalabalık, ürkek sesler çıkararak eriyiverdi. Bu, başlarına ne geleceği konusunda üç Tepelinin merakını, büsbütün artırdı; gene de ne korkularını ne de meraklarını ele vererek yürümeyi sürdürdüler.

Az uzunca boylusu ötekilerden ayrıldı, bir adım öne çıktı. Böyle yapmakla bizimkilerin de yolunu kesmiş oluyordu. Bizimkiler, çocuğun sağından ve solundan yürüyüp gitmeye davrandı; ama çocuk kollarını iki yana açarak engel oldu onlara.

“Burada ne arıyorsunuz?” diye homurdandı çocuk. “Nereye yakıştığınızı bilmiyor musunuz?”

“Evimize gidiyoruz,” dedi Fred. Hiç dayılanmadı.

Tuğla, Joe’ya baktı, “Koltuğunun altındaki ne?” diye sordu.

Joe duymazdan geldi bu soruyu, Fred ile Charley'ye, “Haydi yürüyün,” diyerek çetebaşını sıyırıp geçmek ve yoluna devam etmek istedi.

Ama Tuğla Simpson birden atıldı, Joe’nun yüzüne bir yumruk indirdi ve aynı çabuklukla koltuğunun altındaki uçurtmaları kaptı.

Joe, yeri göğü inleten sesiyle öfkesini, acısını haykırdı ve bir fırtına gibi hızla düşmanının üzerine saldırdı.

Anlaşılan bunu beklemiyordu çetebaşı. Kendi öz mahallesinde hiç kimsenin ona el kaldırabileceğini aklından geçirmemişti çünkü. Elindeki uçurtmalarla şöyle bir geriledi. Ganimetini alıp kaçsa mıydı, yoksa erkekliği elden bırakmayıp saldırsa mıydı, bilemiyordu.

Hayır, uçurtmaları feda edemezdi. Birden döndü, yan sokaklardan birine dalarak çıkmaz sokaklar ile daracık yollardan oluşan labirentin içinde kayboldu. Joe başına geleceklerin, bu düşmanlar ülkesinin vahşi çölüne düşmenin ne demek olduğunun bilincindeydi; ama bir yandan mülkiyet duygusu, bir yandan incinen gururu arkasından itiyordu onu. Var gücüyle koşmaya başladı Tuğla’nın ardından.

Fred ve Charley peşinden gidiyorlardı. Onların ardında da çetenin üç çömezi koşuyor, bir yandan da keskin keskin ıslık çalıyorlardı. Öteki arkadaşlarını yardıma çağırıyorlardı anlaşılan. Koşmaca devam ederken oradan buradan, pek çok değişik yönden ıslık sesleri duyuluyordu. Çağrıya cevap veren öteki çete üyeleri de az sonra Fred ile Charley’nin ardında bitti. Joe’yu gözden kaybetmemek için var güçleriyle koşuyordu onlar da. Arkalarındaki ayak seslerinin çoğaldığını duyunca adımlarını biraz daha hızlandırmaya çabaladılar.

Tuğla Simpson boş bir arsaya doğru saptı. Böyle kavgacı insanların mahallelerindeki bu boş arsalara “sığınak” denirdi. Çünkü tıkış tıkış evlerin doldurduğu mahallelerde, bulunabilen tek tük boşluklar, evciklerin bahçelerini çevreleyen dikenli çalıların bir aralığına, kulübelerin damlarına geçit veren karanlık köşesi bol, insan saklamaya elverişli yerlerdi. Öyle ki, oranın girdisini çıktısını bilmeyen hem kendi yolunu hem de avını kaybediverirdi.

Ama Joe, Tuğla’yı daha amacına ulaşmadan yakalamayı başardı. Birden üzerine atıldı, ikisi sarmaş dolaş çöp yığınının içinde yuvarlandı bir süre.

Fred, Charley ve de çetenin geri kalanı yanlarına vardıklarında, ayağa kalkmış yüz yüze duruyorlardı.

“Ne istiyorsun be!” diye homurdanıyordu çetebaşı. “Ne istiyorsun? Söyle de anlayalım.”

“Uçurtmalarımı istiyorum,” dedi Joe.

Tuğla Simpson’ın gözlerinde şimşek çaktı. Parlak bir fikir gelmişti aklına. Uçurtmalara asıl onun ihtiyacı vardı.

“Uçurtma istiyorsan dövüşür, alnının teriyle kazanırsın onları!”

“Neden dövüşecekmişim?” diye babalandı Joe. “Kendi öz malım onlar!” Bu sözler, Çukur halkı tarafından sağlanan mülkiyet hakları ve bir mala sahip olma yasaları hakkında çok cahil olduğunu gösteriyordu.

Başkanlarının ardında bir kurt yığını gibi birbirine sokulmuş duran çete üyeleri alaylı sözler söyleyerek hep bir ağızdan güldüler Joe’nun bilgisizliğine.

“Neden dövüşecekmişim?” dedi gene Joe.

“Ben öyle istiyorum çünkü,” dedi Simpson. “Ve ben ne dersem o olur, anlaşıldı mı?”

Ama Joe anlamadı. Tuğla Simpson’ın sözlerinin San Francisco’da ya da San Francisco’nun herhangi bir yerinde yasa yerine geçtiğini anlamadı. Anlayamadı. Dürüstlüğe, haklılığa olan sevgisi incinmişti. Kavga damarı kabardı şimdi.

“O uçurtmaları bana vereceksin, anlaşıldı mı!” diye babalandı gene ve elini uzatarak uçurtmaları almaya davrandı.

Ama Simpson çekti uçurtmaları. “Sen benim kim olduğumu biliyor musun lan?” diye sordu. “Bana Tuğla Simpson, derler. Ve bu dünyada Tuğla Simpson’a sesini yükseltecek adam anasından doğmamıştır!”

“Bırak gitsin,” diye fısıldadı Charley, Joe’nun kulağına. “Birkaç uçurtmadan ne olacak? Bırak alsın uçurtmaları, çıkalım bu meret yerden.”

“O uçurtmalar benim,” diye cevap verdi Joe dişlerinin arasından. “Onlar benim öz malım ve de benim olacak.” “Bunca insanla başa çıkamazsın,” dedi Fred. “Birini haklasan beşi çullanır üstüne.”

Üç arkadaşın aralarında geçen bu duyulmaz konuşmayı izleyen çeteciler, Joe’nun kavgaya yanaşmadığı anlamını çıkardılar ve o kurt ulumalarına yeniden başladılar.

“Korkak! Korkak!” diye bağırıyorlardı hep bir ağızdan. “Burnu havada ama! Cakasından yanına varılmıyor. Kim bilir, belki de o güzel kazağını

kirleteceğinden korkuyordur. Sonra annesi kulaklarını çeker süt kuzusunun.” “Susun be!” diye gürledi başkanları ve gürültü, birden kesildi.

“Sen o uçurtmaları veriyor musun bana?” dedi Joe ve Tuğla’ya doğru bir adım attı.

“Sen erkekçe dövüşüp hak ediyor musun o uçurtmaları?” diye cevap verdi Tuğla.

“Evet!” dedi Joe.

“Dövüş! Dövüş!” diye ulumaya başladı gene kalabalık.

Daha kalınca bir ses/kalabalığın bağrışını kesti birden.

“Ben de hakemlik edeceğim!”

Bütün gözler sesin geldiği yöne çevrildi. Karanlıkta görünmeyen bir adam yaklaşıyordu onlara doğru. Adam sokak lambasının altına geldiğinde, onun iriyarı, güçlü kuvvetli, işçi tulumuna benzer bir şey giymiş, adaleleri giysisinden taşan biri olduğunu gördüler. Ayaklarında kocaman ama sımsıkıymış gibi duran postallar vardı. İnce, siyah bir deri kemer, belinin az aşağısında sıkılmış, kara, pis bir şapka kafasına oturmuştu. Yüzü gözü de simsiyahtı. Kömür tozuna bulanmıştı. Önü beline dek açık olan tulumu, geniş, kalın boynunu ve adaleli göğsünü ele veriyordu.

“Peki sen kimsin?” diye homurdandı Simpson. Birinin işine burnunu sokmasından hoşlanmadığı belliydi sesinden.

“Bu seni ilgilendirmez,” dedi adam. “Ama ille de bilmek istiyorsan, Çin gemilerinde ateşçiyim ben. Ve dediğim gibi hakkıyla dövüşüp birbirinize kazık atmayasınız diye hakemlik edeceğim size. Bana burada hakemlik etmek düşer, size de erkekçe dövüşmek. Haydi, başlayın bakalım. Bütün gece dövüşecek değilsiniz.”

Simpson ve arkadaşları, bu yeni gelenden ne kadar hoşlanmadılarsa, Tepeli üç çocuk da bir o kadar rahatlamıştı. Simpson, elindeki uçurtmaları çetesinden birine verip de Joe’nun karşısına dönünceye dek fısıldadı üç arkadaş.

Bir yandan ceketini çıkarırken, bir yandan da, “Haydi, gel bakalım,” dedi Joe’ya.

Joe da ceketini Fred’e uzattı ve Tuğla’nın üzerine atıldı. Yumruklarını sıkmış, bakışıyorlardı. Simpson birdenbire korkunç bir yumruk indirdi ve Joe’dan gelen yumruğun erişemeyeceği kadar uzağa sıçramayı becerdi. Kendisiyle uzlaşamayan bu düşmanın yeteneklerine saygı duydu Joe bir an. Ama bu duygunun yarattığı tepki, saygıya hiç benzemiyordu. Benliğindeki

tüm kötülükleri, tüm öfkeyi toparladı ve düşmanını mutlaka yenmeye karar verdi Joe.

Ateşçinin varlığından tedirgin olan çete üyeleri, Tuğla'yı övüp Joe'yu yermekle yetiniyorlardı. İki çocuk küçük bir çember etrafında dönenip duruyor, bir ileri bir geri atılıyorlardı. İkisi de yumruk yememeye ve bir an önce bayıltıcı yumruğu indirmeye çabalıyordu. Ama dakikaların çoğu sıçrayıp korunmakla geçiyor, arada bir de yüzünden, karnından okşanan oluyordu. Kavgacıların duruşundaki farklılık, ta uzaklardan seçilecek kadar belirgindi. Joe dimdik duruyor, ayaklarını sert sert basıyordu yere. Bacakları açık, omuzları dikti. Oysa Simpson, öyle bir iki büklüm olmuştu ki, başı, omuzlarının arasında kaybolmuştu neredeyse. Bir an bile hareketsiz durmuyor, zıp zıp zıplıyor, Joe'nun daha önce hiç görmediği boks hileleri yapıyordu.

Bir on beş dakika kadar sonra ikisi de yorulmuştu ama Joe daha canlıydı. Soluk soluğa kalan çete başının, sigara içtiği, iyi beslenmediği, sağlıksız bir yaşam sürdüğü belli oluyordu. Gerçi başlangıçta (o da Joe'yu oyuna getirerek) birkaç ağır darbe indirmişti hasmına; ama şimdi güçsüz düşmüştü, salladığı yumruklar havada kayboluyordu. Çaresizlik içinde kıvranırken, kurallara aykırı olmayan ama sinsi bir yöntem geliştirdi: Şaşırtmaca yapıyor, eğilip saldırıyor, sonra da Joe'nun ayakları dibine yığılıyordu. Yerdeyken vuramazdı ona Joe, geri çekilip çetebaşının kalkmasını beklemek zorundaydı. Bu arada az da olsa dinleniyordu hasmı. Dinlenmiş bir şekilde kalkıyor ve gene aynı hileyi uyguluyordu.

Bu oyundan bıktı Joe ve pozisyon aldı. Simpson'ın yumruğuyla, düşmeye hazırlandığı toslama pozisyonu arasındaki zamanı hesapladı ve tam yere kapaklanırken indirdi yumruğunu. Simpson düştü gene ama Joe'nun kafasına inen yumruğunun etkisiyle yan yattı. Yuvarlandı, ayaklanmaya çabaladı ve çömezce bağırıp çağırmaya başladı. Acı içindeydi. Arkadaşları alkış tutuyor, kalkması için yüreklendiriyorlardı onu. Bir-iki kez denedi ama kımıldayacak hali yoktu.

"Pes," dedi. "Yenildim." Başlarının yenilgisi karşısında derin bir sessizlik ve üzüntü çöktü çetenin öteki üyelerine.

Joe bir adım ilerledi.

"Şu uçurtmaları rica etsem?" dedi onları tutan çocuğa.

Çetenin bir başka üyesi, Joe ile uçurtmaları tutan çocuğun arasına girdi, "Ricayla olmaz bu iş bana kalırsa..." dedi. Onun da saçları kına kırmızısıydı. "Uçurtmaları istiyorsan beni de yenmelisin."

Birden şaşırdı Joe. Bunu hiç beklemiyordu.

“Nasıl olur!” dedi. “Savaştım, kazandım. Dahası var mı bunun?”

“Var, süt kuzusu, vaar,” dedi öteki. “Bana Şimşir Topaç Simpson derler. Tuğla Simpson benim ağabeyim olur, anlarsın ya?”

Ve böylece Joe, Çukur halkının yeni bir geleneğini, Çukur’un yeni bir yasasını da öğrenmiş oldu.

“Gel bakalım,” dedi. Kavga damarları, bu olayın haksızlığı karşısında iyice kabarmıştı. “Haydi, çık karşıma.”

Ağabeyinden bir yaş küçük olan Şimşir Topaç Simpson hiç hak adalet gözetmiyordu kavgada. Öyle ki, iyi huylu ateşçi, ikinci Simpson yere serilip de yenilgiyi kabul edinceye dek birkaç kez durdurmak zorunda kaldı onu.

Bu kez Joe, uçurtmalarını alacağından hiç kuşkusu olmaksızın uzandı onlara. Ama bir başka çocuk Joe’yla özel mülkü arasına girdi gene. Bu ahbap çavuş da, az önce yere serdikleri gibi kızıl saçlıydı. Bir bakışta kim olduğunu anladı Joe. Bu da bir başka Simpson’dı anlaşılan, ötekilerden daha küçük görünüyordu, daha çelimsizdi ve yüzü sokak lambası altında parlayan sivilcelerle doluydu.

“Beni indirmeden o uçurtmaları çıkaramazsın Tepe’ ye,” dedi cılız sesiyle. “Bana Kınalı Simpson derler. Beni alaşağı etmeden Simpson ailesini yenmiş sayılmazsın, anlarsın ya?”

Çete üyeleri coşkun çığlıklar attı ve Kınalı, genç bir kabadayı tavrıyla ceketini sıyırarak kavgaya başlamaya davrandı.

“Hazır ol, geliyorum,” dedi Joe’ya.

Joe’nun yumrukları patlamıştı, burnu kanıyordu. Dudağı yarılmış, üstelik şişmişti. İnce kazağı boynundan beline yırtılmış, ikiye ayrılmıştı. Dahası, yorgundu ve soluğu tükenmişti.

“Daha kaç kardeşsiniz siz Simpson’lar be!” diye sordu. “Benim vaktim yok, evime gideceğim. Aileniz kalabalıksa sabaha kadar sürecek bu iş anlaşılan!”

“En sonuncusu ve en çetiniyim ben,” dedi Kınalı. “Beni indir, uçurtmaları çıkar, söz.” “Pekâlâ,” diye göğüs geçirdi Joe. “Gel bakalım.”

Kardeşlerin en küçüğünde ötekilerin gücü, becerisi yoktu; ama vahşi bir kedi gibi saldırarak zaten gücünü yitirmiş olan Joe’yu bir hayli hırpaladı. Bu küçük fırtınaya boyun eğmek zorunda olduğunu düşünüyordu Joe ama her seferinde kendini toparlayıp saldırmayı başardı. Çünkü artık uçurtmalar için değil, ilkeleri uğruna savaşıyordu. Nasıl ki ataları yiğitliği elden bırakmamış, ölmeden dönmemişse, o da gücünün son damlasına kadar -

belki de ölünceye dek- savaşacaktı. Hem, Tepe halkının şanı şerefi söz konusuydu şimdi. Ve Tepe halkının temsilcisi olarak elinden geleni yapmalıydı.

Bu inançla hasmının çevik ve sürekli saldırılarına karşı koydu Joe. Sonunda bu küçük ve daha az deneyimli yaratık, kendi çırpınışlarıyla yorulup yere yığıldı ve yattığı yerden bu gecenin, Simpson kardeşler tarihinde ilk yenilgiyi simgelediğini kendi ağzıyla söyledi.

IV

Beterin beteri

Üç Tepeli, az sonra Çukur'daki yaşamın rastlantıya kalmış bir olay olduğunu öğrendiler. Joe, daha uçurtmalarını almadan, ateşçi de dahil tüm Çukur halkının tabanları yağlayıp kaçışmaya davrandığına tanık oldu. Küçük kızlar ve bacaksızlar, Simpson çetesini görünce nasıl toz olup dağıldıysa, Simpson çetesi de yeni ve aynı derecede ürkünç bir zorba yaratıklar grubunu görünce öyle kaçışmaya başlamıştı.

Joe, kaçanların, "Hamsi çetesi! Hamsi çetesi!" diye bağırdıklarını duyuyor, kendisinin de kaçması, bu yeni tehlikeden sakınması gerektiğini anlıyordu; ama adım atacak gücü kalmamıştı. Tehlike nice büyük olursa olsun kaçamazdı, bunu biliyordu. Fred ve Charley de, Simpson çetesine ve de koskoca ateşçiye kaçacak delik aratan bu büyük tehlikeden kaçmaya can atıyor ama arkadaşlarını yalnız bırakamıyorlardı bir türlü.

Boş arsada karanlık gölgeler belirdi birden. Kimi oradaki çocukları çembere alıyor kimi de kaçanların peşinden gidiyordu. Ayağına çabuk olmayanların kuşatıldıkları, duyulan çığlık seslerinden anlaşılıyordu. Kaçanların peşine düşenler, az sonra o talihine küsesi Tuğla'yı getirdiler. Uçurtmalar koltuğunun altında sımsıkı duruyordu.

Joe, bu yeni çapulcular takımına şaşkın şaşkın baktı. On yedi-on sekiz yaşından yirmi üç-yirmi dört yaşına kadar boy boydular. Serserilik yüzlerinden akıyordu hepsinin. Efe suratlı, kurnaz, keskin bakışlıydılar. Öyle ki, yüzlerine bakarken tüyleri diken diken oluyordu Joe'nun. İki kişi, iki koluna girdiler. Fred ve Charley de aynı biçimde kuşatılmıştı.

Reis olduğu sesinden belli biri, "Bana bak!" diye babalandı. "Bu mahallenin künyesi bizden sorulur! Ne oluyor burada? Bir derdin mi var kınalı saçlı? Ne yaptın, anlat bakalım! Anlat da bilelim!"

"Hiç bir şey yapmadım," diye inledi Simpson.

"Belli!" dedi reis ve Tuğla'nın suratını tutup sokak lambasının ışığının altında inceledi.

"Kim fırçaladı seni böyle?"

Tuğla, Joe'yu gösterdi eliyle. Onu tutanlar da, bir-iki adım ileri sürüklediler esirlerini.

"Derdin ne bakalım!"

“Uçurtma... Benim uçurtmalarım,” dedi Joe dik dik. “Şu çocuk uçurtmalarımı aldı. Koltuğunun altında duruyor şu anda.”

“Ha, demek senin uçurtmalarını aldı. Bana bak Tuğla, bu mahallede hırsızlık yapmak yasaktır, anladın mı? Hırsızlığı hoş görmeyiz biz. Zaten hayatında hiçbir şeye hakkıyla sahip olmadın. Haydi, uçlan bakalım uçurtmaları. Bir daha söylemem bak!”

Reis yumruklarını sıkıp ona gözdağı verirken, Simpson da uçurtmaları sımsıkı sardı kollarıyla. Gözlerinden yaşlar boşanıyordu.

Reis birden Fred’i gördü, koltuğunun altındaki paketi gördü, “Bu ne?” diyerek sarstı çocuğu omzundan. “Uçurtma değil mi bunlar? Uçurtma fabrikasında mal bırakmamışsınız be siz! Vay canına!” Derken Charley’nin uçurtma paketine yapıştı, “Şimdiii...” dedi düşünceli bir tavırla. “Size nasıl bir uğurlama töreni yapsak da dünyanın kaç bucak olduğunu göstersek...”

“Neden?” diye atıldı Joe. “Uçurtmalarımızı çaldığınız için mi?”

“Hayır efendim, hayır,” dedi reis. Son derece kibar görünüyordu şimdi. “Sadece mahallemizde uçurtmayla dolaşıp gereksiz yere huzuru bozduğunuz için. Hiç hoş değil bu yaptığınız, hiç hoş değil.” Anasından serseri doğmuş gibi görünen reis, bir de, “Cık, cık, cık,” çekti bu sözlerinin ardından.

Tam bu sırada, kabadayılar Tepelilerle uğraşırken, Tuğla, çevik hareketlerle kendisini tutanlardan sıyrıldı, ceketini onların elinde bırakarak Joe'dan ilk kaçarken yollandığı sığınağa doğru koşmaya başladı. Hamsi çetesinden iki-üç kişi fırladı peşinden. Tahta sandıklara, kuru çalılara inen ayak sesleriyle, bekçi köpeklerinin havlamaları duyuluyordu. Sonra birden büyükçe bir cismin suya düşmesinden çıkan ses duyuldu. Birkaç dakika sonra, Tuğla’nın kendilerine armağan ettiği tuzaktan, tüylerinden sular akan koyunlar gibi sırılsıklam ve süklüm püklüm çıkan çeteciler göründü. Tuğla’nın sesi, yakınlarda bir evin damından arsaya yayılıyor, alaylı kahkahaları ortalığı çınlatıyordu.

Bu olay, Hamsi çetesi reisini bir hayli sinirlendirmiş olmalıydı. Bir hışım Joe, Fred ve Charley’ye döndü ama tam bu sırada, ilerideki sokaktan yanık ve keskin bir düdük sesi duyuldu. Olsa olsa nöbetçi polisin düdüğü olurdu bu. Az sonra düdüğü çalanın koşarak kendilerine doğru geldiğini gördüler. Evet, polisti bu.

“Aynasızlar!” dedi reis soluk soluğa.

Joe başını çevirdi, başı miğferli iki polisin koşarak yaklaştığını gördü. Göğüslerindeki yıldızlar pırıl pırıl parlıyordu.

“Daha beter bir bela açmayalım başımıza,” diye fısıldadı Fred ile Charley’ye. “Kaçalım.”

Çeteciler kaçmaya başlamıştı bile. Bir yönde onlar, karşıda polisler, Tepelilerin yolunu kapatıyordu. Tuğla Simpson’ın sığınağına doğru kaçmaktan başka çare yoktu. Polis koşarak yaklaşıyor, durmalarını buyuruyordu uzaktan.

Ama küçük kuşlar hızlı uçar, hele bir şeyden ürkmüşlerse, yel olur giderler uzaklara. Bizim genç Tepeliler de bahçe çitlerini bir çırpıda atlayıp birbiri içine girmiş arka bahçelere daldılar. Az sonra polislerin canlarının kıymetli olduğunu anladılar. Anlaşılan sığınaklar konusunda deneyim sahibiydiler ve ilk bahçe çitinin başında bırakıyorlardı kovalamacayı.

Sokak lambaları buraya salmıyordu aydınlığını ve çocuklar, yürekleri ağızlarında, kör gibi el ayak yordamıyla yollarını bulmaya çalışıyorlardı. Meyve sandıkları, karton kutularla dolu bir bahçede kayboldular ve tam on beş dakika kadar çıkış yolunu aradılar. Körü körüne o yöne bu yöne gidiyorlar ve hep kutu ile sandık yığınlarına dalıyorlardı. Bahçede ve sandık yığınları üzerinde bir süre dönendikten sonra bir sundurmanın tepesinde buldular kendilerini. Ancak buradan da sayısız boş tavuk kümesiyle dolu bir başka bahçeye atlayabildiler.

Az daha ilerleyince, Tuğla Simpson’ı izleyenleri sırılsıklam eden tuzakla karşılaştılar. Çok kurnazca hazırlanmış bir tuzaktı bu. Bir bahçeyi çevreleyen tahta perdenin bir tahtası çıkıktı. Bu aralıktan girmekten başka şey düşünemezdi insan ilk bakışta. înce, uzun bir tahta, buradan ilk kez geçen birinin kolayca -belki de mutlaka- çarpacağı biçimde ayarlanmış, yerleştirilmişti. işte bu tahta, kapanın yayını boşaltıyordu. Hafifçe dokunmak bile yüksekçe bir yere ustaca yerleştirilmiş olan bidonun altındaki taşı düşürmeye yeterdi. Taşın düşmesiyle de bidon baş aşağı oluyor ve altında duran kurbanın başına boşaltıyordu içindeki suyu.

Çocuklar bu tuzağı incelerken, Simpson çetesinin parlak zekâsına hayran kalmaktan kendilerini alamadılar. Neyse ki bidon ters dönmüştü, yoksa en önde giden ve o ince tahtaya toslayan Joe, güzel bir akşam banyosu yapacaktı.

“Belki de bu Simpson’ların evinin bahçesidir,” diye fısıldadı Joe.

“Herhalde,” diye onayladı Fred. “Onun değilse bile, çetesinden birinin bahçesidir mutlaka.”

Charley, iki elini iki arkadaşının omzuna koydu, “Şşşt,” dedi. “Bir ses duyuyorum.”

Yere yattılar. Çok yakınlarında bir yerden ayak sesleri geliyordu. Derken bir musluktan kovaya su doluyormuş gibi bir ses duydular. Bunu da yaklaşan ayak sesleri izledi. Daha bir yapıştılar toprağa. Olanları iyice anlamak, hiçbir şey kaçırmamak için soluk bile almıyorlardı.

Bir kol boyu ötelerinden karanlık bir gölge geçti ve bahçe çitinin dibinde bir sandığa çıktı. Tuğla'ydı bu. Bozulan tuzağı hazırlıyordu yeniden. Tahtayı, taşı yerleştirişini duydular, sonra bidonun doğrulduğunu ve içine iki kova su boşaltıldığını izlediler kulaklarıyla.

Tuğla, daha su getirmek için tahta sandıktan indiğinde Joe hızla zıpladı, bir çelmeyle yere yatırdı onu. "Gık yok!" dedi. "Beni dinleyeceksin şimdi." "Nereden çıktın be!" dedi Simpson. Ama sesinde belirgin bir rahatlamıştık vardı. Beterin beterinden korkuyordu o da. "Ne istiyorsun?"

"Buradan çıkıp gitmek istiyoruz," dedi Joe. "Hem de en kısa yoldan. Biz üç kişiyiz, bak, sense teksin..."

"Anladık, anladık," diye sözünü kesti çetebaşı. "Sana yolu göstermeyeyim de n'apayım seni burada! Size bir düşmanlığım yok ki... Haydi, peşimden gelin. Kenarlara basmayın. Tam arkamdan, haydi... Bir dakikada çıkarırım sizi buradan." Birkaç dakika sonra, yüksekçe bir bahçe duvarından atlayarak karanlık bir çıkmaza indiler.

"Caddeye çıkana kadar dümdüz yürüyün" dedi Simpson. "Sonra sağa dönün, ikinci sokaktan gene sağa döndünüz mü, ayaklarınızın dibine bakın. Gördüğünüz asfalt, Union Caddesi'dir. Tray la lay lom, ding dong!"

Gülmediler Tuğla'nın şarlatanlığına. Veda edip yürümeye başladılar.

"Bir daha uçurtma getirirseniz, evime teslim isterim!" diye bağırıyordu arkadan Tuğla.

V

Eve dönüş

Tuğla Simpson'ın söylediği yolu aynen izleyerek Union Caddesi'ne geldiler ve sonra, kazasız belasız Tepe'ye vardılar. Tıkış tıkış insanların doldurduğu yerlerde duyulan o anlaşılmaz gürültünün yükseldiği Çukur'a baktılar.

"Bir daha hiç ama hiç gitmeyeceğim oraya" dedi Fred. Büyük bir öfke seziliyordu sesinde. "Ölsem de gitmem... Ateşçibaşı da toz oldu birden. Anlayamadım... Bir şişti, bir söndü adam balon gibi."

"Bir yerimizi kırmadan buraya gelebildiğimize şükret sen," diye neşelendirdi onları Joe.

"Eh, elimizdekini avucumuzdakini verdik biz. Sen daha da fazlasını verdin," diye güldü Charley.

"Evet," dedi Joe. "Neyse... Asıl şimdi evde başıma gelecekleri düşünüyorum ben. Haydi iyi geceler."

Evin ön kapısı da, arka kapısı da kilitliydi. O da öyle düşünmüştü zaten. Dolaştı, yemek odasının bulunduğu yana geçti ve bir hırsız gibi pencereden girdi içeri. Ayaklarının ucuna basa basa merdivenlere doğru ilerliyordu. Tam bu sırada, babasının çalışma odasından çıktığını gördü ve olduğu yere çakıldı. İkisi de aynı ölçüde şaşırmış, aynı anda durmuşlardı oldukları yerde.

Joe, perişan kılığını düşündükçe katıla katıla gülmek istiyor, zor tutuyordu kendini. Gerçekte, düşündüğünden de gülünç ve kötüydü durumu. Mr. Bronson'ın karşısında duran Joe değil; şapkası, ceketi çamura belenmiş, yüzü allak bullak, burnu balon gibi şiş, kaşı yarık, dudağı kesik ve şiş, yanağı sıyrık, dizleri kan içinde, kazağı başından beline kadar yırtık bambaşka bir çocuktu.

"Bu ne hal?" diyebildi sonunda babası.

Joe, ağzını açmadı. Bütün başına gelenleri kısacık bir cümleyle nasıl anlatabilirdi? Şu görünümünün geçirdiği tüm aşamaları içerecek ne söyleyebilirdi? "Dilini mi yuttun?" dedi Mr. Bronson. Sabırsızdı.

"Şey... ben..."

"Evet, evet devam."

“Ben... Çukurdaydım!” dedi Joe bir solukta. “Çukurdan çıkmış bir halin var gerçekten. Evet, bir insan ancak çukura düşerse böyle çıkar.” Ağır ağır ve de başını sallayarak konuşuyordu Mr. Bronson. Ama zorla da olsa biraz gülümseyebildi. “Umarım,” diye sürdürdü sözlerini, “günahkâr kulların yaşadığı bir yerden değil de, San Francisco kentinin planında parmakla gösterilebilecek belli bir mahalleden söz ediyorsundur. Doğru mu düşünüyorum acaba?”

Joe, kolunu kaldırdı, Union Caddesi’ne doğru çevirdi, sonra birden düşürdü. “Orada efendim.”

“Çukur adını kim verdi oraya acaba, belediye başkanı mı?”

“Ben verdim,” diye başını eğdi Joe. Suçunu kabul eden bir sanıktı sanki.

“Çok uygun bir ad. Büyük bir hayal gücü gerektirir bu kadar uygun bir ad bulmak. Doğrusu daha iyisi olamazdı. Edebiyat dersinde çok başarılı olduğunu gösterir bu. Ne dersin?”

Babasının bu alaylı konuşması hiç gülünç gelmedi Joe’ya; çünkü edebiyat gerçekten başarılı olduğu tek dersti. Böyle dikilmiş, sessiz bir rezalet ve sefalet tablosu çizerken Mr. Bronson’ın gözleri, kendi çocukluğunun anılarıyla parlayan bir anlayışla baktı ona. Joe, babasının böyle olduğunu bilmezdi hiç.

“Ancak şu anda sana söylev değil, güzel bir banyo, biraz tentürdiyot, yara merhemi ve yara bandı gerek,” dedi Mr. Bronson. “Haydi, şimdi yukarı çık ve kestirmeden yatağa gir. Uykuya ihtiyacın var. Yarın sabah ömründe duymadığın ağrılarla uyanacaksın, bu sana yeter, haydi.”

Joe yorganı başına çektiğinde saat gecenin biriydi. Ve sanki hemen sonra, birkaç yüzyıldır sürüyormuş izlenimi veren kapı tıklamalarını duydu. Ne rahatsız edici bir sesti bu. Dinledi, dinledi, sanki günlerce dinledi bu sesi, sonra dayanamayarak gözlerini açtı ve yatağında doğruldu.

Gün ışığı pencereden içeri akıyordu. Güneşli, berrak bir gündü. Esnerken alışkanlıkla gerinmeye kalktı Joe; ama nerede... Kolları kalkmıyor, adaleleri sancıyordu. Birden yatağa düşen kollarına baktı, nereden çıkmıştı bu ağrılar? Gözlerini sımsıkı kapayıp açtı gene ve geceyi anımsadı.

Kapı çalınıyordu daha. “Eveet, duyuyorum, saat kaç?” diye seslendi.

“Sekiz,” diyen Bessie’nin sesi duyuldu kapının ardından. “Saat sekiz. Okula geç kalmaya niyetin yoksa hemen yola koyulmalısın.”

“Aman Tanrı’m!” Birden sıçradı, yataktan kalktı ama ayaklarının üstüne basamadığını anlayınca en yakın sandalyenin üzerine yavaşça çökmek

zorunda kaldı. “Neden daha erken kaldırmadın beni?” diye çıkıştı kardeşine.

“Babam bırak uyusun, dedi.”

Joe gene bir homurdandı. Bu sırada tarih kitabı gözüne ilişti. Bir kez daha, başka bir sesle homurdandı.

“İyi,” dedi. “Sen git, geliyorum.”

Gerçekten de çabuk hazırlandı. Ama Bessie, onun merdivenlerden inerken nasıl yavaş, nasıl dikkatli davrandığını, saplanan ağrılarla yüzünün nasıl ikide bir buruştuğunu görseydi şaşar kalırdı. Nitekim Joe’dan az sonra kahvaltı masasının başına geldiğinde gördüğü manzara karşısında bir çığlık atmaktan kendini alamadı.

“Aaa, Joe! Bu ne hal?” dedi. Ağzı bir karış açıktı. "Ne oldu sana?"

“Hiç,” diye homurdandı Joe sütüne şeker koyarken.

“Ama Joe...” diye söze başladı Bessie.

Joe, “Beni rahat bırak,” diye sözünü kesti. “Görüyorsun ki geciktim, bir-iki lokma bir şey yemek hakkım değil mi?”

Tam bu sırada Mrs. Bronson, Bessie’ye göz etti ve şaşkınlıktan ne yapacağını, ne diyeceğini bilemeyen Bessie, çabucak çekildi ağabeyinin yanından.

Annesinin bu yardımı çok hoşuna gitti Joe’nun. Hem Bessie’yi engellemesi hem de hiç soru sormaması rahatlattı onu. Babası söylemişti ona mutlaka. Üstelik sorgu sual etmemesi için de tembihlemişti. Yoksa annesi duramaz, hiçbir şey yapmasa da “ah vah” ederdi.

Bir yandan düşünüyor, bir yandan da acele acele kahvaltısını yapıyordu. Annesinin meraklı gözleri, türlü bahanelerle çevresinde dolaşıyor, az da olsa rahatsız ediyordu Joe’yu; ama o, bunu umursamazlıktan geliyordu. Bir kayışa bağladığı kitaplarını sallaya sallaya kapıdan çıkarken her sabahki gibi öpmüştü annesi onu ama bu sabah daha derin bir sevecenlik vardı öpüşünde. Bunu fark etti Joe. Köşeyi dönene dek arkasından baktığını, pencereden ayrılmadığını da fark etti.

Şimdi, asıl önemli olan ağrıları ve sancılarıydı. Nasıl dayanacaktı onlara bütün gün! Yürüdükçe, attığı her adım büyük bir işkence oluyordu ona. Beton kaldırımdan gözüne yansıyan güneş ışığı, kaşındaki yarayı yakıyordu. Yaraları çok acıyordu. Ve en çok adaleleri, eklem yerleri sızlıyordu. Böyle acıları değil tatmak, aklından bile geçirmemişti daha önce. Vücudundaki her bir adale kımıldama çağrısına uymuyor, derin acılarla cevap veriyordu ona. Parmakları şiş şişti. Ellerini açıp kapamak,

dayanılmaz acılara gömüyordu gecenin kahramanını. Bu olsa olsa yüzüne, göğsüne inmesini önlemek için yumruklarıyla karşıladığı darbelerden olacaktı. Acaba Tuğla Simpson da aynı acılar içinde kıvranıyor muydu şimdi? Ağrı, sancı da olsa, ortak bir şeye sahip olmaları, o genç canavarla aralarında garip bir akrabalık doğuruyormuş gibi geldi Joe'ya.

Okulun bahçesine girdiğinde, bütün gözlerin üzerinde olduğunu fark etti hemen. Çocuklar büyülenmiş gibi çevresini sardı, sınıf arkadaşları bile daha önce hiç tanık olmadığı saygılı bakışlarla karşılıyordu onu.

VI

Sınav günü

Fred ile Charley’nin, Çukur’a inişlerini, Simpson çetesi ve Hamsi çetesiyle aralarında geçen çarpışmayı okula yaydıkları apaçık ortadaydı. Dokuz zilini duyunca derin bir soluk aldı Joe ve erkek çocukların hayran bakışları altında sınıfa girdi. Kızlar da ürkek ve korku dolu bakışlarla süzüyordu onu. “Sanki Danyal, aslanların ininden çıkmış da ona bakıyorlar” diye düşündü Joe ya da Davud, Golyat savaşından dönüyordu da onu izliyorlardı. Bu bakışlar rahatsız ediyordu Joe’yu. Bir araba sopa yemiş, ağrı sızı içinde bir çocuk değil de, büyük bir kahramandı sanki... Öyle bakıyordu tüm gözler. Bu bakışların başka bir yöne çevrilmesini diledi.

Az sonra çevrildi gözler başka bir yöne. Çarşaf gibi sınav kâğıtları sıralara dağılırken, öğretmen Miss Wilson, (hiç Amerikalıya benzemeyen, bir buzdolabını arşınlıyormuş gibi dünyayı dolaşmış, en sıcak günlerde, sınıfta bile omzundan şalını eksik etmeyen bir kadındı bu) kalktı, tahtaya, herkesin görebileceği bir yere Roma rakamıyla “I” yazdı. Her bir göz -ve tam elli çift göz vardı-bekleyiş içinde kadının eline bakıyordu. Tebeşirin tahtadaki sesi bir an için kesildiğinde, sınıfta bir mezar sessizliği olduğu büsbütün dikkati çekti kadının.

“I” rakamının yanına şunları yazdı öğretmen:

a) Drakon yasaları nelerdir? b) Bir Atinalının bu yasaların “mürekkeple değil, kanla yazıldığını" söylemesinin sebebi nedir?

Kırk dokuz baş eğildi ve kırk dokuz kalem beyaz kâğıtlar üzerinde oynamaya başladı. Tek Joe’nun başı eğilmemişti; kara tahtaya öyle bomboş bakıyordu ki, Miss Wilson “II” yazdıktan sonra durdu, baktı ona. Sonra şunları yazdı:

a) Atina ile Megara arasında, Salamis Adası için yapılan savaş sonucu Solon yasalarının çıkarılması nasıl olmuştur? b) Bu yasaların, Drakon yasalarından ayrıldığı noktalar nelerdir? Bunları yazdıktan sonra gene döndü, Joe ya baktı. Joe aynı şekilde, öyle boş boş bakıyordu.

“Hayrola Joe?” dedi. “Kâğıdın yok mu?”

"Var, teşekkür ederim," diye cevap verdi Joe ve düşünceli düşünceli elindeki kurşun kalemi açmaya koyuldu.

İncecik yaptı kalemin ucunu. Sonra daha da inceltti. Sonra, büyük bir sabır ve özenle, daha ince bir uç elde etme çabasına gömüldü. Sınıf arkadaşlarından birkaçı bıçağının çıkardığı sese başlarını çevirdi ama Joe fark etmedi bunu. Kalemini açmakla meşguldü ve düşünceleri, kalem açmaktan da, Yunan tarihinden de çok uzaklardaydı.

"Sınavda yalnız mürekkepli kalem kullanılacağını biliyorsunuz, değil mi?"

Miss Wilson, bütün sınıfa yöneltmişti soruyu ama gözleriyle yalnız Joe'ya bakıyordu.

Kalemin ucu, incelebileceği kadar inceldikten sonra kırıldı; Joe kalemi sil baştan açtı. Miss Wilson'ın sabrı taştı sonunda. "Arkadaşlarını rahatsız ediyorsun Joe," dedi.

Kalemi sıranın üzerine koydu Joe, çakısını gürültüyIe kapadı ve boş bakışlarını kara tahtaya dikti gene. Drakon hakkında ne biliyordu? Ya Solon? Peki ya öteki Yunanlar? Ne yapsa boşunaydı. Çuvallamıştı, öteki sorulara bakmaya gerek bile yoktu. Hem ikinci ve üçüncü soruların cevabım bilse bile yazmanın yararı yoktu. Geçer not alması olanaksızdı bu durumda. İki sorunun cevabını vermekle ortalamayı tutturamazdı. Üstelik kolu ağrıyordu, yazamazdı ki... Tahtaya baktıkça da gözleri acıyordu. Kapasa daha beter ağrıyordu. Belki de düşünmek bile acı veriyordu ona.

Böylece, kırk dokuz kalemin kâğıt üzerinde çıkardığı sesle, tahtaya soruların birini silip birini yazan Miss Wilson'ın çıkardığı gıcırtılı tebeşir sesinden başka bir şey duyulmadı. Joe bu sesleri dinledi, tebeşirin altında giderek büyüyen soruları izledi. Gerçekten perişandı. Başı dönüyordu. Orasında burasındaki sıyrıklardan başka, içinde bir yerleri de acıyordu. Ve acıları durdurmak için hiçbir şey gelmiyordu elinden.

Çukur'da yaşadığı dakikaların anısıyla doluydu kafası. Korkunç bir karabasandan sonra gözlerinin önünden gitmeyen görüntüler gibiydi dövüş olayı şimdi. Kafasından kovmaya çalışıyor ama bir türlü başaramıyordu. Aklını başka yere vermek için Miss Wilson'a çeviriyordu gözlerini; ama gördüğü şimdi masasının başında oturan öğretmeni değil, Tuğla Simpson'ın küstah, kavgacı yüzüydü. Bunun da yararı yoktu... Hasta, yorgun, beş para etmez bir adam olduğunu düşündü. Bu sınavda da çuvallamaktan başka yapılacak şey yoktu. Ve yüzyıl süren bekleyiş sona erdiğinde kâğıtlar toplandı. Onun sınav kâğıdında, günün tarihinden ve sınavın tarih sınavı olduğundan başka bir şey yazılı değildi.

Kısa bir aradan sonra başka sınav kâğıtları dağıtıldı ve aritmetik sınavı başladı. Joe, sorulara bakmak zahmetine bile katlanmadı. Sıradan bir gün olsa, böyle bir sınavın altından kalkardı; ama kafasının ve vücudunun içinde bulunduğu şu durumda olanaksızdı kalem oynatmak. Yüzünü ellerine gömüp yemek paydosunu beklemekle yetindi. Bir ara sınıf duvarında asılı saate bakmak için başını kaldırdığında, kızlar sırasından Bessie'nin meraklı gözlerle ona baktığını gördü. Bu büsbütün tedirgin etti onu. Niçin onu rahatsız ediyordu sanki? Kendi keyfi yerinde olmalıydı. Sınavların tümünü başarıyla verecekti nasılsa. Niçin kardeşini tedirgin ediyordu durup dururken? Öfkeli bir bakışla baktı Bessie'ye ve başını ellerine gömdü gene. Saat on ikiyi vurana dek de kaldırmadı başını. Sonra ikinci bir boş kâğıt verdi ve öteki çocuklarla birlikte sınıftan çıktı.

Yemeğini Fred ve Charley'yle, bahçenin bir köşesinde yerdi genellikle; o köşe onların yeriydi. Ama bugün her nedense bir yığın başka çocuk bu köşeyi seçmişlerdi yemek saatlerini geçirmek, sandviçlerini yemek için. Joe öfkeyle baktı onlara. İçinde bulunduğu durum, alkışlara eğilmeye elverişli değildi. Başı ağrıyordu, hem sınavlardaki başarısızlığı üzmüştü onu. Üstelik daha birkaç sınav vardı öğleden sonra.

Fred ile Charley'ye kızıyordu. Saksağan kesilmişti ikisi de. Dün gecenin serüvenini anlata anlata bitiremiyorlardı. Gerçi olayda Joe'nun başrolü aldığını da gizlemiyorlardı ama okul arkadaşlarının önünde, onların hayran ve şaşkın bakışları altında kırk yıllık kahraman gibi böbürleniyorlardı. Yalnız Joe konuşmuyordu. Ne yapsalar, ne etseler konuşmuyor, yalnızca homurdanıyor ve "evet, hayır" gibi kısa cevaplarla yetiniyordu. Oysa arkadaşları, onu bu suskunluktan kurtarmak için en usta soruları derliyorlardı.

Alıp başını bir yerlere gitmek, kendini yeşil otlara atarak ağrılarını, sızılarını ve dertlerini unutmaktan başka düşüncesi yoktu. Böyle ıssız bir yer bulmak üzere kalktı ama on-on beş kişi, soru yağmuruyla birlikte peşine düştü hemen. Dönüp bağırmak, defolup gitmelerini haykırmak istedi ama gururu baskın çıktı, sustu. Dayanılmaz bir sıkıntı vardı içinde. Büyük bir bıkkınlıkla, bedbinlikle doluydu yüreği. Birden kafasında bir şimşek çaktı. Sınavlarda çakacağı, gün gibi ortada olduğuna göre koca bir öğleden sonrasının işkencesini çekmenin âlemi var mıydı? Sabah sınavlarında çektiği işkenceden daha az olmayacaktı öğle sonrası. Hayır, bu acıya dayanmanın hiçbir yararı yoktu. Hemen kararını verdi.

Okulun çıkış kapısına doğru yürüdü ve kapıdan çıktı. Ona kahraman gözüyle bakanlar şaşkın şaşkın durdular bir an; ama o yürümeyi sürdürdü, köşeyi döndü ve gözden kayboldu. Amaçsız adımlarla dolaştı bir süre. Ayakları tramvay raylarına götürdü onu. Kente giden bir tramvay yolcularını indirmek üzere durduğunda basamağa atladı ve tramvayın açık bölümündeki yerlerden birine çöktü. Bu âna kadar yaptıklarının bilincinde değildi pek. Tramvay, dönüşünü yaparken tangur tungur sallandığında kendine geldi. Vapur iskelesinin önündeydi şimdi. Hiçbir şey duymadan, hiçbir şey görmeden San Francisco’nun göbeğine gelivermişti.

İskele binasının kulesinde duran saate bir göz attı. Biri on geçiyordu. Bir on beş vapuruna yetişecek kadar zamanı vardı. Öyleyse bu vakti gereğince değerlendirmeliydi. Nereye gideceği konusunda hiç ama hiçbir şey bilmediği halde on sente bir bilet aldı, kapıdan içeri girdi. Az sonra San Francisco Körfezi’nin ortasında, güzelim Oakland kentine doğru ilerliyordu.

Bir saat kadar sonra, gene öyle amaçsız, gene öyle aklı başından çıkık, Oakland kenti iskelelerinden birinin tahta kirişlerinde oturmuş, ağrıyan başını dost bir kalasa dayamış bulunuyordu. Oturduğu yerden birkaç küçük vapurun güvertesi görünüyordu. Küçümsenmeyecek sayıda işsiz güçsüz, sular üzerinde ileri geri kayan bu vapurları izlemek üzere toplanmıştı ve Joe şimdi kendine gelmeye, çevresiyle ilgilenmeye başlamıştı.

Dört tekne vardı. Oturduğu yerden adlarını okuyabiliyordu bunların. Tam altında duranın, kıç tarafında kocaman yeşil harflerle Hayalet yazılıydı. Daha ötede duran üçü sırasıyla Kapris, İstiridye Kraliçesi ve Uçan Hollandalı adlarını taşıyordu.

Bu teknelerden her birinin büyük kamaraları vardı, kamaraların tepelerinde de bacalar ve Hayalet’in bacasından duman çıkıyordu. Kamara kapıları açıktı, tepelerindeki sürgü de çekik olduğundan Joe, içerisini görebiliyor ve on dokuz-yirmi yaşlarında bir gencin yemek pişirmekte olduğunu izleyebiliyordu. Kalçalarına dek uzanan balıkçı çizmeleri giymişti genç. Çizmelerin bitiminde mavi pantolonu, koyu renk yün kazağı bile seçiliyordu. Kazağını dirseklerine dek sıvamış, sert adaleli, güneş yanığı kollarını açığa çıkarmıştı. Delikanlı başını kaldırdığında, yüzünün de öyle sağlıklı, güneşi içmiş, esmerleşmiş olduğu görülüyordu.

Tatlı bir kahve kokusu geldi Joe’nun burnuna. Küçük bir tencereden de, helmeli helmeli pişmiş olduğu kuşkusuz, kuru fasulye kokusu yükseliyordu. Genç, ocağın üzerine bir tava yerleştirdi, tava kızınca bir kalıp yağ gezdirdi

üzerinde ve kalınca bir biftek parçasını cızz diye yerleştirdi. Pişirme işini sürdürürken güvertedeki arkadaşıyla konuşuyordu. O genç de eğilip eğilip denizden kovayla su alıyor, güvertede yığılı istiridyelerin üzerine boşaltıyordu tuzlu suyu. Bu iş tamamlanınca, istiridyeleri ıslak çuvallarla örttü ve kamaraya indi. Yemek pişiren genç, küçük bir masa hazırlamıştı bu arada. Yemekler tabaklara kondu ve iki denizci karınlarını doyurmaya başladı. Joe'nun düşleri, gözlerinin önünde seriliydi şimdi. Yaşam buydu işte. Yaşamak buydu. Onlar yaşıyordu. Güneşin ve gökyüzünün altında, ayaklarının dibinde sallanan denizin üzerinde, üzerlerine rüzgâr üfleye üfleye ya da gününe göre yağmur damlaları düşe düşe sürdürüyorlardı yaşantılarını. Gerçek hayatı yaşıyordu onlar. Öte yandan kendisi, onun gibilerin doldurduğu, onun gibi elli zavallının doldurduğu dört duvar içinde kafa patlatıyor, kabuklaşmış bilgi kırıntılarını ufalayıp ortaya dökmek için çabalıyordu. Elli kişiyle -ve daha birçok kişiyle- birlikte bunları yaparken, bu mutlu insanlar, gönüllerinin dilediğince yaşıyor, kürek çekiyor, yelken geriyor, kendi yemeklerini pişiriyor, o kalabalık okuldakilerin ancak düşleyebilecekleri serüvenleri yaşıyorlardı.

Joe göğüs geçirdi. O, böyle bir yaşam sürmek için yaratılmıştı, kitapları koltuğunda bir okul çocuğu olmak için değil. Okulda başarısız olduğu apaçık ortadaydı. Sınavlarda başarısızdı. Ve şu anda, evet tam şu anda, Bessie göğsünü gere gere eve gidiyordu. Son sınavları vermişti, üstelik en yüksek notları aldığı da kuşkusuzdu. Hayır, buna dayanılmazdı! Okulu çekemezdi o. Babası, onu okula göndermekle hata etmişti. Yetenekli, okumaya hevesli çocuklar içindi okul. Oysa kendisinin böyle bir isteği, okuma yeteneği olmadığı apaçık ortadaydı. Yalnız okula gidenler, okuyanlar mı adam oluyordu sanki! Birçok insan, bir hiç olarak denizlere açılmış, büyük işler başarmış, koca koca filolara sahip olmuş, tarihe adlarını yazdırmıştı. Bunlardan biri olamaz mıydı o? Joe Bronson... Büyük denizci...

Gözlerini yumdu. Kendine acıyordu. Tekrar gözlerini açtığında uyumuş olduğunu anladı. Güneş batıyordu.

Eve döndüğünde hava kararmıştı. Doğru odasına çıktı, hiç kimseyle görüşmedi. Serin yatağına gömüldüğünde büyük bir rahatlık duydu içinde. Bundan sonra başına gelecekler bir yana, hiç değilse tarih dersini düşünmek zorunda değildi. Sonra hiç hoşlanmadığı bir düşünceyle dönenmeye başladı yatağında. Ne olursa olsun, bir okul dönemi daha onu bekliyordu ve altı ay sonra bir başka sınavda, aynı tarih dersi karşısına çıkacaktı.

VII

Baba ve oğul

Ertesi sabah kahvaltıdan sonra, çalışma odasına çağırdı Joe'yu babası. Ve Joe, bu çağrıdan dolayı büyük bir rahatlık duydu içinde. Çünkü ha çağırdı ha çağıracak diye beklemenin verdiği gerginlik sona ermiş bulunuyordu böylece. Mr. Bronson pencerenin başında dikiliyordu. Serçelerin türküsüne kendini kaptırmış görünüyordu. Joe da pencerenin yanına gitti ve yeşil otlara konup konup kalkan serçeleri izlemeye koyuldu. Küçücük bir yavru kuş, zayıf ayakçıkları üzerinde durmaya çabalıyor ama bu işi pek başaramadığı için zıp zıp zıplıyordu. Pencerenin üstüne yükselen yabani gül ağacının tepesindeki yuvadan düşmüştü ve anne baba serçe, yerdeki kuşun acıklı haline bir çare arar gibi sallanıp duruyordu. "Şu yavru kuşun halini görüyorsun ya," dedi Mr. Bronson, Joe'ya dönerek. Ciddi bir gülümseme vardı yüzünde. "Senin pencereden içeri süzülmen ile bu yavru kuşun yere düşmesi arasında çok büyük bir benzerlik var yavrum. Ana serçe ile baba serçe çok zor durumdalar şimdi. Sorunu ciddi olarak ele almanın zamanı geldi Joe. Bir yıldır izliyorum seni... Okuldaki durumunu, derslerine olan ilgisizliğini, dikkatsizliğini, hep dışarılarda dolaşmak istediğini görüyorum. Şöyle ya da böyle, sürekli bir serüven arayışı içindesin."

Joe'nun bir şeyler söylemesini bekler gibi durdu bir an ama Joe susuyordu.

"Seni serbest bıraktım. Özgürlüğün gerekliliğine inancım sonsuz. En yüce ruhlar özgürlük içinde yeşermiştir. Bu inancımdan dolayıdır ki sonsuz kurallar, sıkı yasalarla kısıtlamadım seni. Çok az şey istedim senden; oysa sen dilediğin gibi davranmakta direttin. Bir bakıma dilediğin gibi davranmanı ben istedim, kendi kendinin patronu olacak biçimde yetişmeni destekledim. Bunu yaparken de, yanlış yollara sapmayacak kadar akıllı davranmanı bekledim. Hiç değilse derslerine çalışacağını, okulunu boşlamamanı umdum. Ama sen beni yalancı çıkardın. Ne yapmamı istiyorsun? Yaşantına sınırlar koymamı, neyi ne vakit yapacağını kurallarla saptamamı mı bekliyorsun? Hafiye gibi gözüm üstünde olsun, her hareketini, her isteğini ben düzenleyeyim, her akşam sana hesap sorayım mı

istiyorsun? Her an başında dikilip sana zorla ders çalıştırayım, bunu mu bekliyorsun benden?”

Konuşmasına kısa bir ara verdi Mr. Bronson, sonra çalışma masasının üzerinde duran bir zarfı aldı, içinden yazılı bir kâğıt çıkardı. “Bu notu bana göndermişler,” dedi.

Joe, Miss Wilson’ın eğri büğrü yazısını hemen tanıdı ve yüreği küt küt atmaya başladı. Babası mektubu okudu:

Birinci dönemde derslerine karşı son derece isteksiz ve ilgisiz olduğundan sınavlarda başarısızlıktan öte, umursamazlık örneği göstermiştir. Ne tarih ne de aritmetik sınavlarında sorulara cevap verme girişiminde bulunmuş, sınav kâğıtlarını tamamen boş vermiştir. Bu sınavlar sabahleyin yapılmıştır. Öğleden sonraki sınavlar için okula gelme zahmetine bile katlanmamıştır.

Mr. Bronson durdu, Joe’nun yüzüne baktı.

“Öğleden sonra neredeydin?” diye sordu.

“Vapurla Oakland’a gittim,” diye cevap verdi Joe.

Başının ağrıdığını, vücudunun sızladığını öne sürmeye gerek duymadı.

“Buna ‘okulu kırmak' diyorlar, değil mi?”

“Evet efendim.”

“Sınavlardan önceki gece, ders çalışmak yerine bir yığın serseriyle dövüşmeyi yeğledin. Buna bir şey demedim. Sınavlarında başarılı olsaydın, bu suçunu hoş görmeye hazırdım.”

Söyleyecek sözü yoktu Joe'nun. Ona göre işin aslı başkaydı, olayın nedenleri başkaydı. Ama babası bunları anlamayacaktı, bu yüzden de kendi düşüncelerini anlatmaya gerek yoktu.

“Senin derdin ne, biliyor musun Joe? Dikkatsizsin ve düşüncelerini toparlayamıyorsun. Aklını tek bir konuya veremiyorsun. Sana bugüne dek veremediğim şeye ihtiyacın var: disipline. Son günlerde düşünüyorum ama bir türlü karar veremiyorum. Bir askerî okula göndermeli seni. Görevlerin saptanmış orada, bütün bir günün yirmi dört saatinde ne yapman gerektiği bir bir söylenecek sana. Böyle olunca da ne yapacağını, nasıl yaşayacağını düşünme yükü kalkmış olacak üstünden...”

“Ama baba, anlamıyorsun, anlayamazsın!” diye patladı sonunda Joe. “Derslerimi çalışmak için elimden geleni yapıyorum. Gerçekten, içtenlikle istiyorum ders çalışmak. Ama nasılsa... neden bilmem... çalışamıyorum. Belki de okuma yeteneğim yok. Okumak için yaratılmamışım belki. Ne bileyim... Dünyayı dolaşmak istiyorum ben... Gerçek hayatı yaşamak

istiyorum. Askerî okul istemiyorum... Denize açılayım daha iyi... ya da ne bileyim... bir şeyler yapabileceğim, bir şeyler alabileceğim bir yerlere gitmek istiyorum...”

Mr. Bronson sevecen bakışlarla süzdü oğlunu. “Dünyada bir şeyler yapmak, bir şey olmak için yapılacak tek şey okumaktır yavrum,” dedi.

Joe, “anlamıyorsun” der gibi umutsuz bir tavırla elini salladı.

“Senin duygularını anlıyorum,” diye devam etti Mr. Bronson. “Ama daha çocuksun. Hani şu izlediğimiz serçe yavrusundan pek farkın yok yavrum. Evdeyken ders çalışmak istiyor da bir türlü başaramıyor, kendine hükmedemiyorsan, dışarıda, o senin dediğin, seni beklediğini sandığın dünyada da istediğini yapma güdüsünü bulamayacaksın kendinde. O dünyanın senden istediklerini yapamayacaksın. Ama bak, liseyi bitir Joe, üniversiteye gitmeden önce o istediğin geziyi sağlayacağım sana. Dünyayı görmene izin vereceğim o vakit, söz veriyorum.”

“Şimdi gitsem?” diye atıldı Joe babasının bu sözleri üzerine.

“Yok, şimdi çok erken. Daha kanatların yok. Uçmayı öğrenmedin daha. Kişiliğin tam oluşmuş değil. İsteklerin, özlemlerin kesinlik kazanmış değil henüz.”

“Ama okuyamayacağım ki,” diye gözdağı verdi bu kez Joe. “Biliyorum, okuyamayacağım.”

Mr. Bronson saatine baktı, işine gitmeye davrandı. “Daha kararımı vermedim,” dedi. “Daha bir süre lisede bırakmalı mı seni, yoksa bir askerî okula mı göndermeli...” Kapıdan çıkarken durdu, Joe’ya baktı.

“Şunu unutma Joe,” dedi, “sana kızmış değilim. Ama çok incindim. Çok üzgünüm. İyice düşün, bu akşam bildir bana neye karar verdiğini.”

Babası çıktı. Joe, ön kapının kapandığını duydu. Sallanan sandalyeye oturdu, gözlerini yumdu. Askerî okul! Bir hayvan, tuzaktan nasıl korkarsa öyle korkardı böyle kurumlardan. Hayır, böyle bir yere asla gitmeyecekti. Liseye de gitmeyecekti... Derin bir göğüs geçirdi, verdiği bu karardan memnundu. Karar vermek için bu akşama dek vakti vardı. Oysa şimdiden biliyordu ne yapacağını. Akşamı beklemesine hiç gerek yoktu.

Kararlı bakışlarla yerinden kalktı, şapkasını başına geçirdi ve kapıdan çıktı. Dünya işlerinden üstüne düşeni yapabileceğini gösterecekti babasına. Hem yürüyor hem de bu sözleri yineliyordu içinden. Evet, gösterecekti ona...

Okula vardığında, planı kafasında iyice hazırdı. Uygulamaktan başka yapacak şey yoktu şimdi. Vakit öğlendi. Sınıfa girdi, kimseye görünmeden

kitaplarını topladı. Bahçe kapısına doğru yürürken Fred ve Charley'yle karşılaştı.

"Hayrola?" diye sordu Charley.

"Hiiç," dedi Joe.

"Ne yapıyorsun öyle?"

"Gördüğün gibi kitaplarımı eve götürüyorum. Sen ne sandın?"

"Hadi, hadi," dedi Fred. "Bizden gizli mi yani? Anlatsana olan biteni!"

"Yakında anlarsınız," dedi Joe. Çok anlamlı çıkmıştı bu sözler ağzından. Böyle merak uyandırıcı bir izlenim bırakmak istememişti oysa.

Daha fazla açık verme korkusuyla döndü ve arkadaşlarının ağzını bir karış açık bırakarak hızla uzaklaştı. Doğru eve gitti, odasına çıktı. Önce odasını topladı. Giysilerini özenle astı. Üzerindekileri çıkardı, daha eski bir şeyler giydi. Çamaşır dolabından iki kat çamaşır, birkaç gömlek ve beş-altı çift çorap seçti. Bunlara bir sürü mendil, bir tarak ve bir diş fırçası ekledi.

Topladıklarını özene bezene paketledi. Sonra çalışma masasına gitti ve çekmecesinden birkaç aydır biriktirdiği -ve birkaç doları geçmeyen- servetini aldı. Bu parayı Bağımsızlık Günü eğlenceleri için saklıyordu ama hiç acımadan cebine indirdi paraları. Sonra kâğıdı kalemi aldı, masanın başına geçti ve yazmaya koyuldu.

Beni aramayın. Ben başarısız bir kişiyim ve denize açılıyorum. Beni merak etmeyin. Kendime bakmasını bilirim. Bir gün döneceğim ve o vakit benim gibi bir oğlunuz olduğu için gurur duyacaksınız. Hoşça kalın babacığım, anneciğim ve hoşça kal Bessie.

Joe

Bu kâğıdı kolayca görülebilecek biçimde masanın üzerine koydu. Paketi koltuğunun altına sıkıştırdı ve odasına son bir kez veda ederek çıktı gitti.

İkinci bölüm

VIII

“Deniz Çocuğu” ve yeni tayfa

Deniz Çocuğu mutsuzdu. Mutsuz ve bedbin. Ve küskün. İskelenin üzerinden oltalarını indirmiş aylak aylak balık avlayan çocuklara sorsanız, hiç inanmazlardı Deniz Çocuğu'nun böyle duygularla dolu olduğuna. İnanmak, düşünmek bir yana, onun yerinde olmak için yapmayacakları şey yoktu. Evet, kendi üstleri başları daha temiz, daha düzgündü, daha iyi giysiler giymiş, anne baba kucağı görmüş çocuklardı; ama körfezin yüzen hayatının, özgür yaşantısının, bu serüvenler ülkesinin yanında, bu ana kuzularının üstlerinin başlarının, annelerinin babalarının sözü mü olurdu? Deniz çocukları büyük büyük adamlarla arkadaş gibi yaşar, yeni yeni insanlar tanırken, onlar tekdüze ev yaşantısına ve sıkı disipline boyun eğmekten başka ne yapıyordu ki... Deniz Çocuğu'nun Dazzler’ın güvertesinden yukarı bakıp da onların yerinde olma özlemiyle için için göğüs geçirdiğini, karada yaşayanlar için çoğu kez çekilmez gibi görünen şeyleri yaşamaya can attığını akıllarından bile geçiremezlerdi. Gemilerin düdükleri onların kulağına nasıl özlem dolu serüven türküleri fısıldıyor, garip ülkelerden, çocukluk düşlerini süsleyen olaylardan duyulur duyulmaz haberler getiriyorsa, Deniz Çocuğu da, pırıl pırıl güneşin altında, sıcak bir yuvanın gizlerini, hiç tatmadığı şeyleri -kardeşler, ablalar, baba öğütleri, anne öpüşleri-düşlüyordu güpegündüz.

Deniz Çocuğu, birden kaşlarını çattı, Dazzler’ın kamarasının tepesinde güneşlendiği yerden kalktı ve ayaklarını şöyle bir sallayarak botlarını çıkardı. Sonra daracık yan güverteye tutundu, ayaklarını serin, tuzlu suya sallandırdı.

Onu izleyen çocuklar, “İşte özgürlük buna denir,” diye düşünüyorlardı. Üstelik kalçalarına kadar uzanan ve birer askıyla beline bağlanan balıkçı botlarına da, içi gidiyordu hepsinin. Deniz Çocuğu’nun, pabuç denen şeyi ömründe görmediğini, ayağındaki çizmelerin de, Dazzler’ın kaptanı Tuzlu Pete’in eski çizmeleri olduğunu, ayağına iki numara büyük geldiğini

bilmiyordu elbette hiçbiri. Ayrıca, güneşin alnında bu çizmelerin ayakları nasıl pişirdiğini, ne kadar rahatsız olduğunu düşünemezlerdi.

Deniz Çocuğu'nun mutsuzluğunun nedeni, şu iskelede durmuş ona bakan, onun yerinde olmak için can atan çocuklara özenmesiydi; ama bedbinliği bir başka nedene dayanıyordu. Dazzler'da bir tayfa eksikti ve Deniz Çocuğu kendi üstüne düşenden daha çok iş yapmak zorundaydı. Ne yemek pişirme işine ne de su pompalama, güverteyi yıkama işlerine bir diyeceği yoktu da, boya kazımak, bulaşık yıkamak canından bezdiriyordu onu. Böyle aşağılık işleri yapmamaya hak kazandığına inanıyordu. Bu işler yeniyetmelere göreydi. Bunca zaman denizde yaşamış biri olarak yelken açmak, demir almak, dümen kullanmak, iskeleye yanaşmak gibi ustalık gerektiren işleri ona versinler yalnız; öyle döküntü işleri değil.

Dazzler'ın Fransız Pete ya da Tuzlu Pete diye anılan kaptanı ve de Deniz Çocuğu'nun patronu, efendisi, çocuğun elindeki çıkını geminin arka tarafındaki alçak yere fırlattı ve sancak halatlarına tutunarak tekneye atladı.

Çıkının sahibi, çekingen çekingen duruyordu iskelede.

Tuzlu Pete, "in gel oradan," diye seslendi bozuk İngilizcesiyle. Geminin güvertesiyle büyük ve yüksek iskele arasında en azından beş metre açıklık vardı. Ve çocuk, gemiyi iskeleye bağlayan halata tutunmak için atlayıp sallanmak, oradan da gemiye sıçramak zorundaydı.

Tuzlu Pete, tayfasızlıktan kıvranan bütün kaptanlar gibi babacan kesilmişti şimdi.

"Haydi, biir, ikii, üç!" dedi.

Çocuk, kendini havaya attı ve çelik halata tutundu. Az sonra güverteye vardığında avuç içleri sürtünmeden ateş gibi yanıyordu.

"Deniz Çocuğu, bu bizim tayfamızdır. Yenidir. Sizi tanıştırıyorum," dedi Tuzlu Pete'e sırıta sırıta. Şöyle bir eğildi ve yana çekildi. Sonra aklına bir şey gelmiş gibi, "Adı Joe Bronson'dır," diye ekledi. İngilizceyi iyi öğrenmemişti ve öğrenmeye de pek niyeti yoktu.

İki çocuk hiç söz etmeden bakıştılar bir an. Yeni gelen daha güçlü, daha tuttuğunu koparır izlenimi veriyordu ama iki çocuk da aynı yaştaydılar anlaşılan. Deniz Çocuğu elini uzattı, selâmlaştılar.

"Denizleri keşfedeceksin, ha?" dedi Deniz Çocuğu.

Joe Bronson başını salladı, söyleyeceklerini duyan olur mu diye de bir bakındı sağa sola: "Evet, bir süre sularla boğuşacağım. Sonra, denize iyice alışınca da baş kasarada büyük denizlere açılmayı düşünüyorum."

"Nerede nerede?"

“Baş kasarada... Tayfalar kamarasında yani...” diye açıkladı Joe. “Kasara” sözcüğünü doğru söylediğinden iyice emin değildi, yüzü kızardı.

“Haa, tayfalar kamarasında. Peki denizi iyi tanır mısın?”

“Evet... Hayır... yani yalnız okuduğum kadarıyla tanıyorum denizi.”

Deniz Çocuğu “vay canına” der gibi ıslık çaldı. Bir bahriye subayı gibi topukları üzerinde döndü ve kamaraya geçti.

Ateş yakıp akşam yemeğini pişirmeye hazırlanırken, "Denizlere açılacakmış,” diye söyleniyordu kendi kendine. “Hem de tayfalar kamarasında. Vay canına! Hayatta tek isteği bu zavallının...” Bu arada Fransız Pete, gemisini seçkin bir konuğa gezdirircesine dolaştırıyordu yeni geleni. Öyle sevimli, öyle konuksever kesilmişti ki birden, onları yemeğe çağırmak üzere kamaradan başını uzatan Deniz Çocuğu, gülmemeye çalışırken neredeyse boğulacaktı.

Joe Bronson, akşam yemeğini beğendi. Yemekler pek iyi pişmemişti ama lezzetliydi. Tuzlu tuzlu esen rüzgâr ve o güzelim deniz manzarası iştahını artırıyordu. Kamara temiz ve düzenliydi. Bu kadar küçük bir yerde, böylesine bol araç gereç bulunmasına şaştı. En küçük noktasına dek her yanı değerlendirilmişti kamaranın. Üzerinde yemek yedikleri masa, menteşelerle tutturulmuştu duvara. Kullanılmadığı zaman aşağı sallandırılıyor, böylece hiç yer kaplamıyordu. Karşı tarafta, bir kısmı güvertenin altına inen iki kerevet vardı. Battaniyeler yastık gibi yuvarlanmış, başlara yerleştirilmişti. Çocuklar, yemek yerken kerevetlerin tertemiz edilmiş tahtaları üzerine oturuyorlardı. Pırıl pırıl ovulmuş pirinç bir deniz lambası aydınlatıyordu kamarayı. Gündüzleri, kamaradaki dört lomboz ya da kalın camla kaplı küçük yuvarlak delikler görüyordu bu işi. Kapının bir yanında fırın ve tahta kutu, öte yanında dolap vardı. Kamaranın ön ucu birkaç tüfek ve bir av tüfeğiyle süslenmişti.

Fransız Pete’in yatağının yuvarlanmış battaniyeleri, kartuş dolu bir kemeri ele veriyordu.

Her şey bir düş gibi geliyordu Joe’ya. Buna benzer şeyleri sayısız kez gözünün önüne getirmeye çalışmıştı.

Oysa şimdi o şeylerin tam ortasındaydı, düşünde canlandırmaya bayıldığı şeyleri yaşıyordu şimdi. Ve daha şimdiden, iki yeni yoldaşını yıllardır tanıyormuş gibi bir duygu vardı içinde. Fransız Pete içten içten gülümsüyordu ona. Adamın yüzü şeytanlık çizgileriyle doluydu aslında. Ama Joe’ya, sert rüzgârların iziymiş gibi görünüyordu bu çizgiler. Deniz Çocuğu bir yandan yemek yiyor, bir yandan Dazzler’ın son güneydoğu

seferini anlatıyordu. Su üzerinde bunca yıl yaşamış, deniz üzerine bunca şey öğrenmiş olan yaşıtına karşı saygısı, hayranlığı giderek büyüyordu Joe'nun.

O sevimli kaptan, bir bardak şarap içti; sonra ikinci ve üçüncü bardakları da içmeyi sürdürünce, o güneş yanığı yüzünde kurnaz bir kırmızılık belirdi. Kendi istediği gibi değil de, olduğu gibiydi şimdi yüzü. Battaniyelerinin üzerine uzandı ve az sonra gürültülü bir şekilde horlayarak uyumaya başladı.

Deniz Çocuğu, Joe'ya yatağını gösterip, "Biraz yatıp uyusan iyi edersin," dedi. "Gece sabaha dek ayakta olacağa benzeriz."

Joe söyleneni yaptı ama ötekiler gibi hemen uykuya dalamadı. Gözleri apaçık, kamaranın tavanına asılı çalar saate bakıyordu. Son on iki saatte ne çok şey değişmişti... Daha o sabah kitapları koltuğunda bir öğrenciyken, şimdi bir denizci olup çıkmıştı. Dazzler adlı geminin kamarasında yatıyordu şu an ve bundan sonra başına gelecekleri bilemiyordu. On beş yaşı kafasında yirmiye çıktı ve baştan ayağa erkek kesildi birden. Büyümüştü sanki. Kocaman bir adam olmuştu... Gerçek bir denizci... Charley ile Fred görselerdi onu bu haliyle! Eh, yakında yayılırdı haber. Fred ile Charley işin aslını hemen öğrenir, okulda çocuklara anlatmaya başlardı. Herkesin nasıl başlarına toplanacağını düşünüyordu.

"Kim, kim?" diyeceklerdi.

"Bizim Joe Bronson," diyecekti ötekiler. "Denize açıldı. Bize çıtlatmıştı daha önce. En samimi arkadaşımızdı bizim..."

Böyle söz edeceklerdi ondan. Joe'nun koltukları kabarıyordu. Ama birden annesini anımsadı. Çok üzülecekti annesi. Ya babası? Tanrı'm! Aslında iyi adamdı babası; ama çocukların dünyasını anlamıyordu. Joe'yu anlamıyordu en azından. Bütün mesele buydu işte. Daha o sabah, dünyanın bir oyun bahçesi olmadığını, çocukların büyük yanlışlar yapma eğiliminde olduğunu ama evlerinden daha iyi bir yeri bulamayacaklarının er geç kafalarına dank edeceğini söylemişti. Eh, kendisi de biliyordu dünyanın hep güllük gülistanlık olmadığını! Ama ayrıca çocukların da bazı haklarının bulunduğunu biliyordu. Kendi başına yaşayabileceğini gösterecekti ona yakında. Hem, nasılsa, yeni dünyasına iyice yerleşsin, eve mektup yazacaktı.

IX

Dazzler sefere çıkıyor

Bir sandal Dazzler'ın yan tarafına hafifçe sürtündü ve Joe'yu düşlerinden uyandırdı. Hiç kürek sesi duymamıştı oysa. Buna şaştı Joe. Derken iki adamın demirlerin üzerinden atlayarak kamaraya indiğini gördü.

"Horul horul uyuyor hepsi!" dedi yeni gelenlerden ilki. Bunu söylerken, bir eliyle Deniz Çocuğu'nun battaniyesini çekerek onu yere yuvarladı, öteki eliyle de şarap şişesine uzandı.

Fransız Pete yattığı yerden başını kaldırdı, gözlerinden uyku aka aka buyur etti konuklarını.

Düzgün konuşmadığı için Köylü adını taktıkları bu ilk konuk, şaraplı dudaklarını şapırdata şapırdata Joe'yu battaniyelerinden çekerek yere yuvarlarken, "Bu da kim?" diye sordu. "Yolcu mu?"

"Yok, yok," diye aceleyle cevapladı konuğunu Fransız Pete. "Bu bir denizcidir. Yenidir. Çok iyi bir çocuktur." "İyilik kötülük önemli değil, çenesini tutmasını biliyor mu, ondan haber ver sen!" Geldiğinden beri ilk kez konuşan ikinci konuk söylemişti bu sözleri. Kötü kötü bakıyordu Joe'ya.

"Peki," dedi Köylü. "Maldan ne pay alacak bu bızdık? Bill ile ben ne alıyorsam onu alır, değil mi?"

"Dazzler'a bir hissedir... Nasıl diyorsunuzdur... Üçte birdir. Sonra kalanı beş hisseye ayırırızdır. Beş kişi beş hissedir. Bu çok iyidir."

Fransız Pete, düşündüklerini tam anlattığına güvenmeyen heyecanlı bir tavır içinde boyuna konuşuyor, Dazzler'ın üç denizciye ihtiyacı olduğunu söylüyordu. Konuşması sırasında ikide bir Deniz Çocuğu'na dönüp, "Öyle değil midir Deniz Çocuğu, öyle değil midir Deniz Çocuğu, öyle değil midir?" diye soruyor, kendisini desteklemesini bekliyordu. Ama Deniz Çocuğu hiç oralı olmadı ve kahve yapmaya koyuldu.

Joe tek bir söz anlamamıştı konuşulanlardan. Onun alışageldiği sözleri kullanmıyordu ki hiçbiri. Üstelik bildiği sözleri de başka türlü söylüyorlardı. Duydukları eski Yunanca mıydı, İngilizce mi, çıkaramadı doğrusu! Bildiği, anladığı tek şey, konunun kendisi olduğuydu. Sonunda Fransız Pete'nin dediği oldu ve yeni gelenler, bir sürü ağız kalabalığından sonra yenilgiyi kabullendiler. Kahveler içildikten sonra güverteye çıkıldı.

“Sen burada kal, kimsenin gözüne görünme,” diye fısıldadı Deniz Çocuğu, Joe’ya. “Ben sana her şeyi öğretirim bir bol vakitte.”

Joe'nun yüreğine sımsıcak bir şeyler aktı bu sözler üzerine. Bu gemide bulunanlar içinde yalnız ama yalnız Deniz Çocuğu'na güvenebileceği, başı darda kalınca yalnız ama yalnız ona sığınabileceği inancı belirdi içinde. Fransız Pete’e karşı bir sevgisizlik duymaya başlamıştı bile ve bu duygusu giderek büyüyordu. Nedendi bu hoşnutsuzluk, bilemiyordu ama duyuyordu, içindeydi.

Ön tarafa inen yelken sopalarına bağlı iplerin makaradan çözülürken çıkardığı gıcırtıyı duydu Joe. Sonra kocaman ana yelkenin, gecenin karanlığında tepesinde dalgalandığını gördü. Bill, borinayı çözerken Köylü kıçtaki halatı çözdü, Deniz Çocuğu flok yelkenini açtı, Fransız Pete dümen yekesini sıkıştırdı ve Dazzler, rüzgârı peşine takarak körfezin ortasından ilerlemeye başladı. Yan tarafta ışık yakılmaması ve sağın solun iyi gözetlenmesi üzerine konuşmalar duydu Joe. Bununla birlikte deniz yasalarına karşı gelindiğini anlayacak kadar iyi değerlendiremedi duyduklarını.

Oakland sahillerinde pırıldayan ışıklar hızla geçmeye başladı. Az sonra sıra sıra uzanan iskeleler ve büyük liman, karanlık birer kımıltı gibi görünen gemiler bataklığın solgun ışıklarıyla iyice görünmez oldu ve Joe, San Francisco Körfezi'ne doğru yol aldıklarını anladı. Rüzgâr kuzeyden hafif hafif esiyor ve Dazzler, karayla çevrili koca denizde sessiz sessiz ilerliyordu.

Joe, “Nereye gidiyoruz?” diye sordu Köylü’ye. Hem merakını gidermek hem de yeni yoldaşıyla bir dostluk kurmak için sormuştu bu soruyu.

“Nereye mi? Ortağım Bill’in fabrikasından yük yüklemeye,” diye cevap verdi Köylü. Çok önemli bir kişi havasına büründü ve üstten üstten konuştu bunu söylerken.

Bu gülünç adamın fabrika sahibi olamayacak kadar basit ve bilgisiz olduğunu düşündü Joe. Ama adımını attığı bu yeni dünyada daha da garip sözlerle karşılaşabileceğini bildiği için sustu, hiçbir şey söylemedi. Kasara sözcüğünü kullanmakla, belki de yanlış söylemekle tüm bilgisizliğini açığa vurmuştu Deniz Çocuğu karşısında. Daha fazla kendini reklam etmeye niyeti yoktu. Söz gümüşse, susmak altındı.

Az sonra kamaradaki lambayı üflemesini söylediler Joe’ya. Rüzgâr Dazzlerın yolunu değiştirdi ve yelkenli kuzey sahillerine doğru seyretmeye başladı. Herkes suskundu. Yalnız ara sıra Bill ile kaptan arasında geçen

fısıltılar duyuluyor, iki adamın birbirine bir şeyler sorduğu anlaşılıyordu. Sonunda yelkenli iyice rüzgâra kapıldı, flok, ana yelken indirildi.

“Kısa zincir,” diye fısıldadı Fransız Pete, Deniz Çocuğu’na. O da hemen koştu, demiri attı; ama elinden geldiğince az ses çıkarmaya gayret etti.

Dazzler’ın sandalıyla iki yabancıyı gemiye getiren küçük sandal yana yanaştırıldı.

“O acemi çaylağı iyi kollayın” diye fısıldadı Bill ve kendi kayığında onu bekleyen ortağına katıldı.

Deniz Çocuğu ile Joe, öteki kayığa atlarken, “Kürek çeker misin?" diye sordu ilki.

Joe, başını salladı.

“Öyleyse al bu kürekleri ve sakın şamata çıkarma. Suyu da şapırdatma.” Deniz Çocuğu öteki küreği aldı. Fransız Pete dümendeydi. Joe, küreklere ip sarıldığını ve ıskarmozların deriyle beslendiğini fark etti. Yanlış vuruş yapmadıkça ses çıkarmak olanaksızdı. Zaten Joe, Merritt Gölü'nde kürek çekmeyi öğrendiği için pek yanlış yapmazdı. Önlerindeki sandalı izliyorlardı. Joe yan gözle sağa sola bakındı ve denize doğru uzanmış bir iskele boyunca ilerlediklerini gördü. Fenerle ışıl ışıl yanan iki gemi bağlıydı iskeleye ama onlar, aydınlık alana girmeye sakınarak ilerliyordu. Deniz Çocuğu'nun fısıltılı buyruğu üzerine kürekleri bıraktı. Kayıklar, küçük bir kumsala hortlaklar gibi oturdu. Hepsi karaya indi.

Joe, ayaklarının ucuna basa basa beş metre kadar yüksek bir tepeye tırmanan adamları izledi. Tepeye vardıklarında, büyük kırpıntı demir yığınları arasında uzanan bir demiryolu gördü Joe. Demiryolunun ikiye ayırdığı bu pash demir yığınları göz alabildiğine uzanıyordu. Gerçi çok ileride fabrikaya benzeyen bir binada bitiyordu bu demir dağları, böyle düşündü Joe. Ömründe görmemişti bu kadar demir. Adamlar, demirleri sahile indirmeye başladı. Fransız Pete, Joe'nun koluna yapıştı ve gürültü yapmaması gerektiğini bir kez daha anımsatarak onun da ötekiler gibi demir taşımasını buyurdu. Sahilde yüklerini Deniz Çocuğu'na veriyorlar, o da demirleri önce bir sandala, sonra da öteki sandala yerleştirerek iki sandalı da eşit ölçüde doldurmaya çalışıyordu. Sandallar doldukça kuma batıyor, Deniz Çocuğu azar azar iteliyordu onları.

Joe durmadan taşıyor ama bu işin içinde ne iş olduğunu düşünmekten kendini alamıyordu. Neden büyük bir gizlilik içinde oluyordu her şey? Ve neden gürültü etmemek, hiç ses çıkarmamak için büyük özen gösteriyorlardı? Kendi kendine bu soruları sormaya başladığında korkunç

bir merak uyandı içinde. Tam bu sırada, deniz kıyısından gelen bir baykuş sesi duydu. Baykuşun ne işi vardı burada? Yanlış duymuş olmalıydı. Eğildi, bir kucak demir almaya davrandı. Ama ansızın, gökten inmiş gibi bir adam belirdi karşısında. Adam elindeki feneri ona çevirdi. Işık gözlerini kamaştırdı, bir-iki adım geriledi. Sonra adamın elindeki tabanca büyük bir top gibi gürledi. Joe, kendisine ateş edildiğini düşünüyordu. Düşünüyor ama hiçbir şey yapamıyordu. Kaçması gerektiğini biliyor ama ayaklarını isteğine uyduramıyordu bir türlü. Peki, burada dikilip dursa, elinde dumanı tüten tabancayla karşısında duran adama ne söyleyecekti? Birden gayretlendi, deniz kıyısına doğru koşmaya başladı. Demir yığınlarının ardından, elinde sönük bir fenerle çıkan adama çarptı bu arada. Adam birden irkildi, Joe'nun peşinden koşmaya başladı. Joe, uçarcasına indi deniz kıyısına.

Suya atladı, kayığa doğru koşmaya başladı. Fransız Pete küreklerde, Deniz Çocuğu'ysa dümendeydi, sandalın burnu denize doğru çevrilmişti. Hiçbir şey olmamış gibi oturmuş onu bekliyorlardı. Kürekleri ellerinde, çekilmeye hazırdı ama bir türlü davranamıyor, dilleri, elleri tutulmuş gibi sessiz duruyorlardı öyle. Çünkü tepedeki iki adam silahlarını onlara yöneltmiş ateş ediyordu, ikinci kayık kıyıya daha yakındı, bir kısmı karadaydı hatta. Bill, sandalı itelemeye, denize indirmeye çabalıyor, bir yandan da Köylü'yü yardıma çağırıyordu. Ama bu kibar beyefendi, nedense birden aklını oynatmış, suyun içinde düşe kalka Joe'nun peşinden öteki kayığa gidiyordu. Joe, kayığa tırmandıktan az sonra atladı sandala. Zaten tıka basa, üstelik demirle doldurulmuş ve de gereğinden fazla su almış olan sandal neredeyse alabora oluyordu. Bu arada, tepedeki adamlar, silahlarını yeniden doldurdular ve ateş etmeye başladılar. Bu kez daha iyi nişan alıyorlardı. Sessizlik bozulmuş, herkes alarma geçmişti. İskeledeki gemilerden sesler, çığlıklar geliyor, güvertelerinde adamlar koşuşuyordu. Uzaklardan acı acı bağıran polis düdüklerinin sesi duyuluyordu.

"în aşağı!" diye bağırdı Deniz Çocuğu. "Batıracaktın bizi! Göz göre göre cehennemi boylamamızı istemiyorsun umarım! Koş ortağına yardım et, haydi!"

Köylü'nün yüreği üç buçuk atıyordu. Dişleri takır takır birbirine vurduğundan konuşamıyordu ve kakılıp kalmıştı olduğu yere.

"O çılgın aşağı atılacaktır!" diye buyurdu Fransız Pete. Tam o anda elindeki küreğe bir kurşun çarptı; o da büyük bir soğukkanlılıkla ateşe cevap verdi.

“Bana yardım et Joe!” diye buyurdu Deniz Çocuğu. Joe ne yapacağını anladı ve birlikte korkudan çılgına dönmüş yaratığı tutup denize attılar. Adam su yüzüne çıkarken iki-üç kurşun saplandı çevresindeki sulara. Tam bu sırada Bill yetişti. Adamlardan kaçmayı başarmıştı sonunda. Geldi, arkadaşını boğulmaktan kurtardı.

“Haydi!” diye bağırdı Fransız Pete. Karanlığın içinde birkaç kürek sallayarak ateş alanından çıkmayı başardılar.

Sandal öyle çok su almıştı ki her an batabilirdi. Fransız’ın buyruklarına uygun olarak Deniz Çocuğu, kaptanıyla birlikte kürek çekerken, Joe demirleri aşağı atmaya başladı. Şimdilik canlarını kurtarmış sayılırlardı. Ama Dazzler’ın yanına yanaştıklarında, kayık altlarından kaydı, yan yattı, derken iyice döndü ve içindeki tüm demiri denizin dibine yolladı. Joe ile Deniz Çocuğu bir noktada çıktılar su yüzüne ve sandalın sırtına tırmandılar. Onlardan önce çıkmayı başarmış olan Fransız Pete, tayfalarına yardım etti.

Dazzler’ın mürettebatı sandallarını çevirip içindeki suyu boşalttıklarında Bill ile ortağı gelmiş bulunuyordu. Herkes elbirliğiyle çalıştı ve Joe daha ne olup bittiğini anlamadan yelkenler gerildi, demir alındı ve Dazzler hareket etti. Kıyıdan biraz uzaklaştıklarında Bill ve Köylü birbirlerine hoşça kal, dediler ve kendi kayıklarına binerek ortadan kayboldular. Kamaraya çekilen Fransız Pete, kötü talihlerini birkaç dilde sayıp dökerek şarap şişesine sığındı.

X

Körfez korsanları

Rüzgâr karadan uzaklaştıkça hızlandı ve Dazzler, az sonra burnu sulara gömülmüş bir şekilde ilerlemeye başladı. Geminin yardığı sular, kıçtaki demir korkuluğun yarısına kadar çarpıyordu. Yan fenerler asılmıştı. Deniz Çocuğu dümendeydi. Joe, onun yanında oturmuş, gecenin olaylarını geçiriyordu aklından.

Artık gerçekleri görmemezlik edemezdi. Olgular meydandaydı. Yavaş yavaş anlıyordu her şeyi. Yanlış bir iş yaptıysa, cehaleti yüzündendi bu. Ve geçmişte yaptığı yanlışlardan duyduğu utanç, gelecekte yaşayacağı olayların korkusundan büyük değildi. Yoldaşları hırsızdı, soyguncuydu... Körfez korsanlarıydı kısacası. Hikâye kitaplarından tanıdığı gerçek korsanlar. Yaşadıkları korkunç olayları, soluğu kesile kesile okuduğu körfez korsanları... Tam bunların içindeydi şimdi işte. Üstelik hepsi hakkında hapishaneyi boylatacak bilgiler edinmişti. Bu nedenle tüm gözlerin üzerinde olduğunu, kaçma şansının azaldığını biliyordu. Ama kaçacaktı. Eline geçen ilk fırsatta kaçacaktı.

Böyle düşünürken sert bir fırtına koptu birden ve Dazzler'ı öyle bir çevirdi ki, deniz güverteye akın etti. Deniz Çocuğu çabucak orsa etti, aynı zamanda mayistra yelkenini gevşetti. Sonra, tek eliyle -çünkü Fransız Pete kamarada kalmıştı- ve Joe'nun şaşkın bakışları altında, yelkeni indirdi.

Dazzler'ı neredeyse alabora edecek olan fırtına pek uzun ömürlü olmadı ama az sonra tekrar geleceği kuşkusuzdu. Nitekim kısa aralıklarla üfleyip durmaya, kuzeyden gelerek üstlerine çullanmaya başlamıştı bile. Yelkenler rüzgârı göğüslüyor, sağa sola yalpalayarak, şişip dalgalanarak, paralanacakmış izlenimini uyandıran büyük bir mücadele veriyordu. Gemi, inip inip kalkan dalgaların arasında yuvarlanıp duruyordu. Her şey karmakarışıktı; ama Joe'nun böyle şeyler görmeye hiç alışık olmayan gözleri bile, bunun düzenli bir karışıklık olduğunu söylüyordu. Deniz Çocuğu ne yapılması gerektiğini, gereken işin nasıl yapılacağını biliyordu. Onu izlerken çok önemli bir şey öğrendi Joe. Öyle bir şey ki, eksikliği, birçok adamın ölümüne yol açabilirdi: Kişi kendi öz yeteneklerinin bilincinde olmalıydı. Çok değerli bir şeydi bu. Kişinin yeteneklerini tanıması çok önemliydi. Deniz Çocuğu, neyi yapabileceğini biliyordu, bu

yüzden de kendine güveni vardı. Soğukkanlıydı. Kendine hâkimdi. Çabuk çabuk ama dikkati hiç elden bırakmadan çalışıyordu. Baştan savma yapmıyordu işini. Her bir camadan halatı, bir daha kımıldamamacasına çekilmişti. Başka kazalar başa gelebilirdi ama bundan sonraki fırtına ya da daha kırk fırtına, bu camadan düğümlerini imkânı yok çözemezdi.

Direğin tepesine tırmanıp halatlardan sarkarak ana yelkeni germek için Joe'yu yanına çağırdı. Bu curcunada yapılan işlerle kıyaslanacak olursa, uzun cıvadraya flok yelkenini bir kez açıp tutturmak işten sayılmazdı; bu yüzden birkaç dakika sonra arka güvertedeydiler gene. Joe, yoldaşının buyruklarına uyarak flok yelkenini düzledi, kamaraya giderken de yelken etek direğini otuz-kırk santim indirdi. Mücadelenin heyecanı aklındaki kötü düşüncelerden eser bırakmamıştı. Deniz Çocuğu gibi davranarak soğukkanlılığını korudu. Buyrukları, hiç beceriksizlik göstermeden, elini ayağına dolaştırmadan ve aynı zamanda hiç de yavaş sayılmayacak bir biçimde yerine getiriyordu. İki çocuk, el ele vermiş, vahşi doğanın karşısında, cılız güçleriyle savaşıyor ve işte, sonunda onu yeniyorlardı.

Dümenin başında duran arkadaşının yanına geldi. Böyle bir dostu olduğu için gurur duyuyordu. Kendisiyle övünüyordu. Ve Deniz Çocuğu'nun gözlerinde, o sessiz övgüyü okuduğunda, beğenildiği yüzüne karşı ilk kez söylenmiş bir genç kız gibi kızardı. Ama hemen o anda, bu çocuğun bir hırsız olduğu geldi aklına. Bayağı hırsız... Hemen toparlandı. Yaşantısı, dünyanın güçlüklerinden uzak tutmuştu onu hep. En iyi kitapları okumuş, okudukları da ona dürüstlüğün, açık yürekliliğin, içtenliğin iyi şeyler olduğunu öğretmişti. Hırsızlar tabakasını hor görmeyi, hoş karşılamamayı öğrenmişti. Bu düşünceleri, Deniz Çocuğu'ndan uzaklaştırdı onu. Sustu. Öte yanda, tüm enerjisini gemiyi yönetmeye yöneltmiş olan Deniz Çocuğu, arkadaşındaki bu apansız değişmenin nedenini soramayacak kadar vermişti kendini işine.

Kafasında küçük bir kasırga gibi dolanan düşüncelerden birine şaşıyordu Joe. Deniz Çocuğunun bir hırsız olmasına tepkisi vardı da, çocuğun kendisine karşı kötü duygular beslemiyordu. Ondan sakınmak, kendini korumak yerine, giderek yaklaşıyordu ona. Onu sevmemek elinde değildi. Bunun nedenini bilmiyordu ama seviyordu, bu kesindi. Azıcık daha büyük olsaydı, sevgisinin nedenini, onu bu çocuğa çeken şeylerin çocuğun iyi nitelikleri, soğukkanlılığı, özgüveni, erkekçe, yürekli davranışları ve yaradılışında bulunan tatlılık, çekicilik olduğunu anlayacaktı. Ama şu anda, bu aklıyla Deniz Çocuğu'na karşı kötü duygular beslemesine engel olan

şeyin, kendi yaradılışında bulunan kötülük olduğuna inanıyordu. Kendi zayıflığından, kötülüğünden utanırken, bu küçük körfez korsanına karşı giderek büyüyen sıcak ilgiyi, yakınlığı önleyemiyordu ama.

“Şu sandalın halatını bir arşın kadar içeri al,” diye buyurdu Deniz Çocuğu. Hiçbir şeyi gözden kaçırmıyordu. Sandalın ipi çok uzundu, bu yüzden hiç iyi seyretmiyordu. Arada bir duruyor, ip gerilinceye dek bekliyor, sonra birden hızla kayarak sağa sola yalpa vura vura ilerliyordu. Öyle ki, onu her an yutmaya hazır iri dalgaların altına burnunu sokup sokup çıkarıyordu. Joe, arka güvertenin demirlerine tırmandı, kaygan çıkıntıya bastı ve kayığın bağlı olduğu çımaya vardı.

“Dikkatli ol,” diye uyardı onu Deniz Çocuğu. Çünkü tam o sırada rüzgâr, hızlı bir üfürük savurmuş, Dazzler’a çarparak onun yan yatmasına neden olmuştu. “Önce çımayı boşalt, bir halka kalsın yeter. Sandal başta kalınca da başla dolamaya.”

Bir acemi için çok heyecan verici bir görevdi Joe'nun bu yaptığı. Halatı sonuna dek boşalttı, son halkayı sol eliyle tuttu, öteki eliyle de sandalı çekmeye uğraşıyordu. Ama tam o anda, büyük bir dalga sandalı göğüsledi ve ip gerildi. Halat Joe’nun elinden kaydı ve boştaki halkalar geminin kıçında havalanıp zıplamaya başladı. Can havliyle halatların üzerine atıldı ama halatlar onu alt güverteye dek sürükledi.

“Bırak gitsin! Bırak halatı!” diye bağırdı Deniz Çocuğu.

Tam denize düşecekken bıraktı halatı Joe ve sandal hızla uzaklaştı. Utangaç bir yüzle baktı yoldaşına. Beceriksizliğinden dolayı azarlanmayı bekliyordu. Ama Deniz Çocuğu tatlı tatlı gülümsedi.

“Zarar yok,” dedi. “Can, maldan değerlidir. Denize düşenimiz yok, bir yeri kırılanımız yok ya, ona bak sen.

Bir adam vermektense bir kayık vermek yeğdir. Hem suç bende. Seni oraya göndermemem gerekirdi. Üstelik zarar ziyan da yok, şimdi gider alırız küçük kaçağı. Sen git, yelken direğini biraz daha indir. Elli-altmış santim kadar... Sonra gel, dediklerimi yap. Ama sakın acele etme. Yavaş olsun, temiz olsun.”

Joe yelken direğini indirdi, döndü. Flok halatının başına geçti.

Deniz Çocuğu, dümenin üzerine abana abana koca tekeri aşağılara çekerken, Joe da yelkenle uğraşıyor, usta ile çırak, gemiyi tornistan ediyordu. Az sonra Deniz Çocuğu, Joe'nun yanına geldi, birlikte çalıştılar.

Joe işe ısınmaya başlamıştı. İyice kendini verdi şimdi denizciliğe. Dazzler bir yarış atı gibi döndü. Yelkenler rüzgâra değil, rüzgâr yelkenlere

uyuyordu.

“Yelkeni indir!”

Joe söyleneni yaptı. Bu tornistan, Fransız Pete’in yatağını, geminin rüzgâr almayan tarafından rüzgâr yiyen tarafına çevirmesinin dışında onu, yatağından yere yuvarlamıştı. Ama sesi soluğu çıkmıyor, sarhoş sarhoş yatıyordu adamcağız.

Deniz Çocuğu sırtını dümene dayadı, geminin eski rotasına dönmesine meydan vermemiş oluyordu böylece. Eğildi, öfkeyle baktı Fransız kaptana, “Köpek!” diye sövdü. “Denizin dibini boylasak kılı kıpırdamayacak!”

İki kez döndüler dolaştılar aynı yerde. Derken Joe, kendini rüzgâra bırakmış giden kayığı gördü. Birkaç yıldızın aydınlattığı karanlıklar içinde hiç de yakınan bir hali yoktu kayığın.

“Acelemiz yok,” dedi Deniz Çocuğu. Dazzler’ı rüzgâra saldı, kayığa doğru ilerlemeye başladılar. Yaklaşınca yan çizerek geminin yan tarafını kayığa yanaştırdılar. “Haydi!”

Joe eğildi, halatı yakaladı. Hemen bağladılar ve yollarına devam ettiler. Bunca gereksiz işe neden olduğu için üzgündü Joe, hâlâ utanç içindeydi. Ama Deniz Çocuğu onun içini rahatlattı hemen.

“Bu da bir şey mi canım!” dedi. “Acemilikte olur böyle şeyler. Yalnız bazıları kendi çıraklıklarında yaptığı yanlışları unutur, yeniyetmeler küçücük bir kusur işlese parlayıverir. Ben onlardan değilim. Bir keresinde...”

Denize ilk açıldığı günlerde, daha şu kadarcık çocukken ne yanlışlar yaptığını, bunların büyük suç sayılıp ne büyük cezalara çarptırıldığını anlattı bir bir. Dazzler’ı rotasına oturttuktan sonra ikisi de alt güverteye inmiş, sırtlarını tahtaya vererek yan yana oturdu. Sıkıca sokuldular birbirlerine.

“Burası neresi?” diye sordu Joe. Kayalıklar üzerinde yanıp sönen bir deniz fenerinin önünden geçiyorlardı.

“Keçi Adası derler buraya. Adanın karşı kıyılarında deniz harp okulu, bir de torpido haznesi var. Buralarda çok da güzel balık tutulur: kayabalığı. Önünden, karşıya geçip Alcatraz Adası’nın önüne demir atacağız. Orada bir karantina merkezi var. Fransız Pete kendine gelene dek bekleriz orada. Sonra anlarız nereye gideceğimizi. Sen şimdi git, biraz uyu. Ben tek başıma ayarlarım işleri.” Joe, hayır anlamına başını iki yana salladı.

Öyle heyecanlı bir gece geçirmişti ki, yatsa bile uyku tutmazdı. Hem, Dazzler böyle suları yara yara ilerler, sağa sola yalpa vurarak denizleri

kucaklarken, köpükler saçarken uyumak olur muydu? Üstü başı da iyice kurumamıştı daha. Öylece güvertede oturup gecenin ve denizin tadını çıkarmak istedi.

Oakland'ın ışıkları, gökyüzünde tatlı sarı bir leke oluşturuncaya dek geriledi, geriledi; ama güneyde, San Francisco'nun ışıkları, tepelere tırmanmış, çukurlara gömülmüş, göz alabildiğine uzanıyordu. Joe, önce büyük arabalı iskeleyi buldu gözüyle. Sonra kentin belli başlı tüm binalarını saptadı uzaktan. O ışık ve gölge yığınının içinde bir yerlerde, annesinin, babasının evi vardı ve belki de şu anda onu düşünüyor, gidişine üzülüyorlardı ve gene orada, Bessie mışıl mışıl uyuyordu. Sabahleyin uyanacak, ağabeyi Joe'nun neden kahvaltıya inmediğini merak edecekti. Birden tüyleri ürperdi. Neredeyse sabah olmuştu. Başını yavaşça Deniz Çocuğu'nun omzuna düşürdü, gözlerini kapamasıyla uyuması bir oldu.

XI

Kaptan ve tayfalar

“Şişşt! Kalk! Demir atıyoruz!”

Joe, birden irkildi, uyandı ve aynı anda görülmedik bir güzelliğin şaşkınlığını duydu. Uyku, düşüncelerini silip götürmüştü. Uyumuş uyanmış, bir cennette bulmuştu kendini. Neredeydi acaba? Ha, evet, gemideydi! Rüzgâr geceyle birlikte sinmişti. Gerilerde iri dalgalar hafif hafif kımıldanıyordu daha. Ama Dazzler, kayalıklarla kaplı bir adanın koynuna sığınmıştı. Gök berraktı. Hava, sabahın ilk saatlerini yaşamanın canlılığını, içine sığmazlığını soluyordu keskin keskin. Oynaşan sular, doğudaki ufuk çizgisinden yavaş yavaş başını uzatan güneşin ışıklarına belenmiş, gülüşüyorlardı. Güneyde Alcatraz Adası uzanıyordu. Toplarla taçlanmış tepelerinden haykıran trampet sesleri günü selamlıyordu. Batıda Golden Gate, Pasifik Okyanusu ile San Francisco Körfezi arasında ağzını açmış esniyordu. Bir donanma gemisi, ipek yelkenlerini tatlı tatlı titreterek yavaşça yaklaşıyordu.

Çok güzel bir manzara vardı. Joe gözlerini ovuşturdu, uykunun son zerrelerini sildi attı ve Deniz Çocuğu kalkıp demir atmaya hazırlanmasını söyleyinceye dek bu doyumsuz zaferi yudumladı.

“Elli kulaç kadar boşalt zinciri,” diye seslendi Deniz Çocuğu. “Sonra dur bekle.”

Bu arada kendisi de yelkenlerle uğraşıyordu. Joe, daha önce geminin nasıl döndürüldüğünü görmüştü, bu yüzden yoldaşına usta bir denizci gibi yardım edebildi.

“Haydi! Bırak çapayı! Haydi, daha canlı, daha canlı!”

Zincir şaşırtıcı bir hızla uçtu ve Dazzler’ı durup dinlenmeye bıraktı. Deniz Çocuğu, Joe’nun yanına geldi, birlikte ana yelkeni indirdiler, güzelce sardılar ve contalara tutturdular.

“Al sana bir kova,” dedi Deniz Çocuğu ve sözü geçen nesneyi ona uzattı. “Güverteleri yıka. Sudan korkma. Kirden de korkma. İşte bir süpürge... İyi çalıştır keratayı. Her taraf pırıl pırıl olsun. O iş bitince, sandalı gemiye yanaştır, bağla. Bir elden geçirelim kaçağı. Ben kahvaltı hazırlamaya gidiyorum.”

Ocaktan yükselen dumanlar iyi şeylerin geleceğini vaat ederken, güverteye kendini koyveren sular sevinçle taşıyordu. Joe ikide bir başını kaldırıyor, bir an için de olsa işini bırakıp bu güzel manzaraya bakıyordu. Aklı başında olan her çocuk mutluluktan uçardı bu durumda. O da bu mutlu çocuklardan biriydi işte. İçi içine sığmıyordu. Bir de yol arkadaşlarının kimler olduğunu anımsamayı önleşe, keyfine diyecek olmayacaktı. Bu düşünce ve aşağıda horul horul uyuyan Fransız Pete'in karşısına dikilen hayali, günün güzelliğine gölge düşürdü hemen. Ama kişiliği zayıf olan birinde uyandırabileceği bedbinliği uyandırmadı bu düşünce Joe'da. Tersine, gücüne güç kattı; güverteleri tertemiz yapmak, daha güçlü çalışmak ve kendi gözünde küçük düşmemek isteğiyle daha sıkı sarıldı işine. Çevresine bakındı, göğüs geçirdi. Neden bu insanlar içten değildi, dürüst değildi? Şimdi, bütün bu güzel şeyleri bırakıp gitmek zorunda kalacaktı. Üzüldü buna. Ama gecenin olayları gözünün önünden gitmiyordu. Kendisine karşı dürüst olmak için kaçması gerektiğini biliyordu.

Düşüncelerinin burasında, kahvaltıya çağrıldı. Böylece, Deniz Çocuğu'nun iyi bir denizci olduğu kadar, iyi bir aşçı olduğunu da öğrendi. Ve iştahla yemeye koyularak yemekleri beğendiğini gösterdi. Sütlü kaçamak, dana pirzola, patates kızartması hazırlamıştı Deniz Çocuğu. Yanında tereyağlı ekmek ve sonunda kahve... Fransız Pete sofraya oturmamıştı. Deniz Çocuğu birkaç kez uyandırmaya çabaladı onu ama başaramadı. Adam homurdandı, horuldandı, sarhoş gözlerini yarım yamalak açtı, sonra gene derin horlamalarına daldı.

"Arada bir böyle nöbeti tutar," dedi Deniz Çocuğu. Joe bulaşıkları yıkamış, güverteye, ustasının yanına çıkmıştı.

"Bakarsın bir ay içmez, bakarsın ayda bir hafta bile ayık kalmaz. Kimi vakit iyi huylu kesilir, kimi vakit son derece tehlikeli. Yani en iyisi bırakırsın ne yaparsa yapsın. İşine karışmazsın, gözüne görünmezsin, olur biter. Hiç karşılık vermeyeceksin bir de. Yoksa başına iş açar."

Böyle konuşurken birden konuyu değiştirdi Deniz Çocuğu, "Haydi gel, yüzelim," dedi. Daha iç açıcı bir şeyler yapmak istiyordu anlaşılan. "Yüzme bilir misin?"

Joe, evet anlamına başını salladı.

"Burası neresi?" diye sordu suya atlamadan önce. Eliyle de birkaç baraka ve bir yığın çadırla kaplı adayı gösterdi.

"Bu sahil, karantina bölgesidir. Çin gemileri tümen tümen çiçekli taşıyor. Hepsi buraya alınıyorlar ilkin. Doktorlar karaya çıkabilir raporu

verinceye dek de orada kalıyorlar, öyle bir disiplin var ki ama... bilsen... Niçin sordun?”

Bu soruyu sordu ama cevabını beklemedi Deniz Çocuğu. Birden denize atladı. Oysa azıcık daha konuşmuş olsalardı, Joe'nun başına geleceklerin tümü önlenmiş olacaktı. Ama beklemedi Deniz Çocuğu. Joe da peşinden suya daldı.

Yarım saat kadar sonra, merdivene varıp tekneye tırmanmaya hazırlandıklarında, “Ne yapalım, biliyor musun?” dedi Deniz Çocuğu. “Gel balık tutalım. Öğleyin yeriz. Sonra da yatar, akşamki uykusuzluğumuzu gideririz.”

Yarış edercesine tırmandılar tekneye. Joe az daha düşüyordu. Deniz Çocuğu iri iri zokalı, koca iğneli oltalarla sardalye oltalarını hazırlamıştı bile.

“Sal,” dedi, “hepsini sal suya. Ama dikkatli ol, buranın balıkları iğneyi, hatta zokayı bile yutar, sonra da çeker giderler. Kim önce yakalarsa ayıklamaktan kurtulur. Sona kalan, balıkları ayıklayacak tamam mı?” İki olta aynı anda sallandı, aynı anda uzun dalışa geçtiler. Yirmi metreyi aşkın misina dibi boyladı. Joe’nun zokası dibe değer değmez bir balığın takıldığını işaret eden titremeler duyuldu. Misinayı çekerken yan gözle Deniz Çocuğu’na baktı, anlaşılan o da yükünü tutmuştu. Heyecanlı bir yarış başladı. Islak misina pırıl pırıl ışıklar saçarak tekneye yığılıyordu. Ama Deniz Çocuğu daha ustaydı, onun balığı daha önce sıçradı güverteye. Joe’nunki de bir saniye sonra çıktı... En azından bir buçuk kiloluk bir kayabalığıydı bu. Sevincinden uçacaktı. Böyle büyük bir balık ne tutmuş ne de tutulduğunu görmüştü ömründe. Oltalar gene salındı ve yakalananların eşleriyle birlikte çekildi yukarı. Yarış bitmek bilmiyordu. Joe’ya kalsa körfezi boşaltıncaya dek sürdürürdü bu yarışı. Ama Deniz Çocuğu durmaya razı etti onu.

“Bu bize üç öğün yeter,” dedi. “Balıkları ziyan etmeyelim. Hem ne kadar çok tutarsan, o kadar çok balık ayıklamak var işin ucunda. Haydi bakalım, hemen başla ayıklamaya. Ben uzanıyorum.”

XII

Joe'nun kaçışı

Balık ayıklama işinin başına kaldığına aldırmadı Joe. Dahası, ilk balığı yakalamadığına seviniyordu; çünkü yüzerken aklına gelen küçük bir planın ayrıntılarını saptamasına yardımcı olmuştu bu son görevi. Temizlediği son balığı da su dolu kovaya attı ve sağına soluna bakındı. Karantina bölgesi yarım mil kadar uzaklıktaydı ve kıyıda, aşağı yukarı volta atarak nöbet tutan bir asker görünüyordu. Kamaraya giderek iki uykucunun soluk alışlarını dinledi. Güzel uyuyorlardı. Giysi çıkınını almak için Deniz Çocuğu'nun çok yakınından geçmesi gerekiyordu, uyandırma korkusuyla eşyalarını almamaya karar verdi. Dışarı çıktı, gürültü yapmaya sakınarak sandalı teknenin yanına çekti, bir çift de kürek alarak denize indi.

İlkin, bir gezinti yapıyormuş gibi yavaş yavaş çekti kürekleri. Gürültü çıkarıp uyuyanları uyandırmamalıydı. Ama giderek vuruşlarını ağırlaştırdı, çabuklaştırdı ve tekdüze kürek çekinceye dek böyle ilerledi. Yarı yolda sağına soluna bakındı gene. İpini koparmış sayılırdı. Çünkü şu anda kaçtığı anlaşılsa bile Dazzler'ın hazırlanıp onun peşine düşmesi bir işe yaramazdı; onlar yola koyulmadan kıyıya varırdı Joe. Varır ve Sam Amca'nın asker üniformasını giymiş adama sığınırdı.

Kıyıya doğru bir silah sesi duyuldu. Ama o yöne arkası dönüktü ve dönüp bakma zahmetini göstermedi. İkinci bir silah sesi duyuldu, kürek bıçağının yarım metre kadar ötesinde suya daldı kurşun. Bu kez döndü baktı. Kıyıdaki asker, üçüncü atışı için ona doğru nişan alıyordu.

Joe kötü durumdaydı. Kötü ve üzücü bir durumda... Birkaç dakikalık eğilip doğrulma, sıkı birkaç kürek onu kıyıya, güvenli olacağı bir yere götürecekti; ama o kıyıda, akıllara sığmayan bir nedenden ötürü, kendisine ateş etmede ısrar eden bir Birleşik Devletler askeri duruyordu. Joe, silahın üçüncü kez kendisine çevrildiğini görünce ters yönde kürek çekti, sandalı durdurdu. Bunu görünce silahını indiren asker, dikkatli gözlerle baktı ona.

"Kıyıya çıkmak istiyorum! Çok önemli!" diye bağırdı Joe.

Üniformalı adam başını iki yana salladı.

"Ama çok önemli, anlamıyor musunuz? Kıyıya çıkmama izin verin, n'olur!"

Çabucak başını çevirip Dazzler'a baktı.

Fransız Pete, silah sesine uyanmış olmalıydı. Çünkü ana yelken açılmıştı. Demir alıyorlardı.

“Buraya gelemezsin!” diye seslendi asker. “Çiçek var!”

Joe’nun hıçkırığı boğazına düğümlenmiş, kısık kısık seslendi: “Ama gelmem gerek!” Bir yandan da küreklere davrandı.

“O vakit vururum seni,” cevabıyla birlikte silah omuza çıktı.

Bir an düşündü Joe. Ada büyüktü. Belki de öte tarafta asker falan yoktu. Yeter ki sahile çıksın, karaya ayak bassın. Hemen yakalansa bile önemli değil, ayağı sudan çıktıktan sonra. Çiçeğe yakalanabilirdi gerçi; ama bu körfez korsanlarına dönmekten bin kat iyiydi. Küreklere asıldı, sandalı az sağa çevirdi. Tüm gücünü küreklere verdi. Koy hayli genişti, dönebilmek için epeyce kürek çekmesi gerekiyordu. Daha iyi bir denizci olsaydı, ters yönde öteki taraftan kıyıya varmak için kürek çekmeyi ve böylece rüzgârdan yararlanmayı akıl ederdi.

Dazzler, yelkenlerini şişirmiş, peşine düşmüştü bile. Kısa bir süre kovalamaca oynadılar. Rüzgâr hafifti, hem de düzenli değildi. Bazen sandal hızlı gidiyordu bazen de onlar. Bir keresinde, tam burnunun dibine, otuz metre kadar yakınına geldiler; ama ansızın rüzgâr fikrini değiştirdi ve Dazzler’ın ana yelkeni sağa sola yalpa vurmaya başladı.

“Sen sandalı çaldındır! Öyle midir?” diye haykırıyordu Fransız Pete. Koştu, kamaradan tüfeğini aldı. “Ben sana göstermirimdir, çabuk buraya gel, yoksa seni öldürüyorumdur!” Ama askerin kıyıdan kendisine baktığını biliyordu ve Deniz Çocuğu’nun arkasından siper alarak bile olsa ateş etmeye davranamadı.

Joe bunu hiç düşünmemişti. Çünkü o, ömründe silah namlusu görmemiş olan o, son yirmi dört saatte, ikinci kez gerçek tüfeklerle karşı karşıyı geliyor, çevresinde uçuşan kurşunları görüyordu. Bir kere fazla ya da bir kere eksik, pek fark etmezdi. Bir de Fransız’ın namlusunu görse n’olacaktı? Bu düşünceyle kulaklarında Fransız Pete’in sövgüleri, onu yakalayınca ne yapacağı, ne ceza vereceği üzerine gözdağlarıyla asıldı küreklere. Olanlar yetmiyormuş gibi Deniz Çocuğu da isyan etmez mi! “Bir ateş et, seni astırmazsam adam değilim! Ellerimle çekerim ipini!” diye bağırıyordu Fransız Pete’e. “Bırak gitsin, iyi bir çocuk o. Dürüst çocuk. Senin benim pis işlerimiz, sefil yaşantımıza göre değil o çocuk!”

“Sen de ha?” diye atıldı artık iyice vahşileşmiş olan Fransız Pete. “Şimdi sana gösteririmdir! Pis sıçan!”

Çocuğun üstüne atılmaya davrandı; ama Deniz Çocuğu, tekneyi dört döndürerek güzel bir kovalamaca oyunu oynattı ona. Tam o sırada, giderek hızlana hızlana yaklaşan rüzgâr, Fransız Pete'in birini bırakıp ötekini kovalamasına sebep oldu. Hemen yelkenlere sarıldı, rüzgârın dediğini yaptı... Tekneyi de Joe'dan yana doğrulttu elbet. Joe, bir kez daha çırpındı, son gayret küreklere abandı, sonra çaresizlik içinde teslim olmaya karar verdi ve kürekleri içeri aldı. Fransız Pete yelkeni bıraktı, hareketsiz duran sandalın yanına geldi ve Joe'yu tekneye çekti.

Öfkeden kudurmuş olan Fransız, sandalı arkaya bağlarken Deniz Çocuğu, "Dilini yut şimdi," diye fısıldadı Joe'ya. "Hiç karşılık verme. O konuşur konuşur susar. Bırak ne isterse söylesin. Hiç sesini çıkarma."

Ama Joe'nun Anglosakson damarı kabarmıştı bir kez. Söylenene hiç kulak asmadı.

"Adın Mr. Fransız Pete midir nedir, buraya bak!" diye konuştu yüksek sesle. "Bilmeni isterim ki ben bu işi bırakmaya karar verdim. Ve de bırakacağım. Beni bir an önce karaya çıkarsan iyi edersin. Yoksa seni mahkemeye vereceğim, anlaşıldı mı? Hapse attıracağım seni. Dediğimi yapmazsam bana Joe Bronson demesinler!"

Deniz Çocuğu ürkek ürkek bekliyordu başlarına geleceği. Fransız Pete köpürmüştü. Kendi öz teknesinin üzerinde hakarete uğruyordu. Şu bacaksıza bakın! Onu bırakmamakla yasalara karşı geldiğini biliyordu; ama aynı zamanda, akşamki demir serüvenleriyle ilgili onca bilgiyi edindikten sonra bu çocuğu serbest bırakamayacağını da biliyordu. Çocuk, onu hapse tıktıracağını söylerken, acı gerçeği dile getirmişti. En iyisi kabadayılık numarasına yatmaktı.

"Demek beni hapse attıracaksındır!" diye kükredi. "Ama sen de benimle geleceksindir, ne haber? Akşam kürek çektindir, ne haber? Demiri çaldındır, ne haber? Bizimle kaçtındır, ne haber? Kalkmış beni hapse koyacağını söylüyorsundur! Ha ha! Güleyim bari!"

"Ama ben bilmiyordum!" diye atıldı Joe.

"Hah hah haay! Hiç güleceğim yoktu! Sen onu yargıca anlatacaksındır! Belki onu da güldürürsündür, ha!"

"Bilmiyordum, dedim ya!" diye kükredi Joe. Kocaman bir adamdı sanki. "Nereden bileyim bir yığın hırsızla yola çıktığımı!"

"Hırsız" sözü üzerine, kurşun yemiş gibi irkildi Deniz Çocuğu. Ve eğer Joe dönüp ona baksaydı, yüzünün kıpkırmızı kesildiğini görecekti.

“Şimdi işin aslını bildiğime göre,” diye devam etti Joe, “karaya çıkarılmak istiyorum. Yasaları bilmiyorum ama neyin doğru neyin yanlış olduğunu pekâlâ biliyorum. Ve yaptığım her yanlışın, işlediğim her suçun hesabını, herhangi bir yargıca -Birleşik Devletler’in bir yargıcına demek istiyorum elbet, yanlış anlaşılmasın- vermeye hazırım. Sende bu yürek var mı, sorarım Mr. Fransız Pete!” “Şuna da bak! Nasıl konuşuyordur! Hırsız olduğunu unutuyordur.”

“Hırsız değilim ben! Bir daha duymayacağım senin ağzından bu sözü!” Joe’nun yüzü bembeyazdı, titriyordu. Ama korkusundan değildi bu titreme.

“Hırsız!” diye karşılık verdi Fransız.

“Yalancı!”

Joe mahalle çocuklarıyla bunca yıl boşuna dolaşmamıştı. Söylediği sözün nasıl cevaplanacağını iyi biliyordu ve o cevabı almaya da hazırdı. Bu yüzden de iki gözünün ortasına yediği yumrukla sarhoş bir halde yerden kalkarken yüzünde hiçbir şaşkınlık okunmuyordu.“Bir daha söyle bakayım!” diye kükredi Fransız Pete. Yumruğunu havaya dikmiş, ikinci darbeye hazırlanıyordu.

Joe’nun gözleri, öfkeden dolu dolu olmuştu ama gene de soğukkanlılığını koruyordu; son derece ciddiydi. “Bana hırsız dediğinde yalan söylüyorsun Pete. Öldürsen de, gebertsen de doğruyu söyleyeceğim: Sen bir yalancısın!”

Fransız gene elini kaldırdı ama Deniz Çocuğu bir kedi gibi girdi araya, ikinci darbeyi önledi.

“Hop, hop!” diyerek atıldı Fransız’ın üstüne ve koca adamı yere serdi.

“Dokunma ona!” diye bağırdı. Bu sırada hızla yere eğildi, koca bir demir parçası kaptı. Fransız kalkmıştı, Deniz Çocuğu ikisinin arasında duruyordu. “Yeter artık be! Ne aptal adamsın sen! Görmüyor musun, bu çocuk senin bildiğin insanlardan değil! Ne mal olduğunu anlamadın mı daha? Doğru söylüyor. Haklı ve haklı olduğunu biliyor. Canını verir de yalan söylemez, bildiğinden şaşmaz!” Döndü, elini Joe’ya uzattı Deniz Çocuğu. Elleri kenetlendi. “Yanındayım Joe, yürekli bir insansın, yürekli ve dürüst!”

Fransız Pete’in ağzı ne şekil alacağını bilmeden oynadı bir süre, sonra eğri bir gülümseme izlenimi bırakma çabasıyla yayıldı. Ama gözlerindeki şeytansı pırıltı, gülümsemesinin yürekten gelmediğini ele veriyordu. Omuz silkti, ‘Vay canına!” dedi. “Vay vay vay! Demek sana kötü sıfatlar söylememden hoşlanmıyorsundur. Canım biz de denizci şakası yaptıktır. Ha

ha ha! Gelin bakalım, nasıl diyorsunuz, insan sevdiğini yerden yere vururdur. Ha ha ha! Haydi, barışalımdır?”

Elini uzattı ama Joe vermedi elini. Deniz Çocuğu elindeki demiri attı, Fransız Pete omuz silke silke, sırıta sırıta kamaraya girdi.

“Ana yelken gevşetilecektir,” diye seslendi içeriden. “Rota, Hunter Burnu’nadır. Bugün yemeği ben hazırlayacağımdır! Ne iyi bir yemektir, göreceksinizdir. Fransız Pete çok iyi bir aşçıdır!” “Hep böyle yapar,” dedi Deniz Çocuğu. “Gönül almak için birden peygamber kesilir ve güzel yemekler yapar.” Hem konuşuyor hem de kaptanın verdiği buyruğun gereklerini yerine getiriyordu. “Ama böyle iyilik saatlerinde bile güvenilmez ona.”

Joe başını salladı ama hiçbir şey söylemedi. Konuşmak gelmiyordu içinden. Son birkaç dakikanın heyecanıyla titriyordu daha. Bir yandan da nasıl davrandığı, ne söylediği konusunda kendi kendini sorguya çekiyordu. Yaptığı hiçbir şeye pişman olmadığına karar verdi hemen. Utanç duyacağı bir davranışta bulunmamıştı.

XIII

Dostlaşma

Öğle sonrası meltemi, gizlendiği yerden çıkmış, Pasifik Okyanusu'nu karıştırıp duruyordu. Angel Adası, hızla gerilerken San Francisco kıyıları belirginleşiyor ve Dazzler, salım salım salınıyordu sularda. Az sonra deniz trafiğine girdiler; dünyanın çeşitli yerlerinden gelmiş bir sürü şilebin ve geminin arasından kendilerine yol açtılar. Daha sonra, San Francisco ile Oakland arasında mekik dokuyan tıklım tıklım yolcu vapurlarının yakınından geçerek sürdürdüler yolculuklarını. Yolcu vapurlarından biri öyle bir yakınlarından geçti ki, bizim Dazzler’ın tarafında toplanan yolcular, bu küçük korsan gemisini ve güvertesinde duran iki çocuğu iyice seçebildiler. Joe, başları inik, kendilerine bakan yüzler dizisine istekle, özlemle baktı. Hepsi de evlerine gidiyorlardı. Oysa o... O, Fransız Pete’in gönlünün dilediği ve kendisinin hiç bilmediği bir yere gidiyordu. “İmdat!” diye bağırmak geçti içinden; ama böyle bir girişimin akılsızca bir şey olduğu düşüncesiyle dilini tuttu. Başını döndürdü, kentin dumanlı tepelerinde dolaştırdı gözlerini. Sonra dalgın bakışlarını denizdeki garip insanlara, garip gemilere indirdi.

Deniz Çocuğu, gözucuyla izliyordu onu. Sanki Joe sesli düşünüyormuş gibi onun düşüncelerini dinliyordu.

“Oralarda bir yerde evin var mı senin?” diye sordu ansızın. Elini de kente doğru salladı.

Aklından geçenlerin başka biri tarafından seslendirilmesi şaşırttı Joe'yu bir an.

“Evet” dedi.

“Anlatsana.”

Joe kısa kesip çabucak anlatmak istedi evini; ama arkadaşının merakını dile getiren soruları, sohbeti uzattı. Deniz Çocuğu her şeyi, özellikle Mrs. Bronson ile Bessie’yi merak ediyordu. Hele Bessie üzerine anlatılanları dinlemekten hiç bıkacağa benzemiyor, kaşına gözüne varana dek her şeyini öğrenmek için boyuna soruyordu. Sorularından çoğu öyle garip, öyle beceriksizceydi ki, Joe'nun gülesi geliyor, kendini zor tutuyordu.

“Şimdi de sen anlat,” dedi Joe, Deniz Çocuğu'nun soruları iyice bitince.

Deniz Çocuğu'nun yüzü birden karardı, bakışları sertleşti. Hiç böyle görmemişti onu Joe. Ellerini, ayaklarını ne yapacağını bilemeyen bir insanın beceriksiz, sinirli hareketleriyle kımıldattı bir süre. Dalgın bakışlarını teknenin orasında burasında gezdirdi. Oysa her şey yerli yerindeydi ve işler yolundaydı. Yapılması gereken bir iş arar gibiydi gözleri.

"Haydi, anlatsana," dedi gene Joe.

"Benim evim yok ki!" Bu dört sözcük, sanki büyük zorluklarla iple çeker gibi çıkmıştı ağzından. Ve bu sözcükleri döker dökmez, bir çıtçıt gibi kapanıverdi ağzı.

Joe yaralı bir noktaya dokunduğunu anladı, arkadaşını üzmemek için soruyu değiştirmeye çalıştı.

"Öyleyse daha önceleri yaşadığın evini anlat."

Dünyada hiçbir vakit yuva yüzü görmemiş, tepesinde bir damı olmamış insanlar bulunabileceğini ve dostunun gönlünü almak yerine, yarasını büsbütün deştiğini bilmiyordu Joe.

"Benim hiç evim olmadı ki!"

"Aaa!" Yepyeni bir kavramın getirdiği şaşkınlık içindeydi.

"Kardeşin falan?"

"I-ıh!"

"Annen?"

"Öldüğünde çok küçüktüm. Hiç anımsamıyorum bile."

"Peki baban?"

"Onu da pek görmüş sayılmam. Denizlere açıldı... Neyse, kayboldu yani..."

"Ya!"

Joe ne söyleyeceğini bilemedi. Uzun süren suskunluğu Dazzler'ın baş tarafına çarpan bir dalga bozdu.

Tam o sırada Pete çıktı, dümenin başına geçti. Ötekiler yemek yiyeceklerdi. İki ahbap bu işe sevindi. Konuşacak söz aramaktan kurtulmuştu ikisi de. Yemekte, o suskunluğu doğuran hava iyice kayboldu. Sonra Deniz Çocuğu dümene geçti, Pete yemeğe oturdu. O yerken Joe bulaşıkları yıkadı ve kamarayı düzene soktu. Sonra güvertede toplandılar. Kaptanları, nazik ve sevecen tavrını biraz daha koyulaştırarak Güney Denizindeki inci avcıları arasında geçirdiği günleri, acı tatlı anılarını anlatarak onları eğlendirmeye çalıştı.

Öğle sonrasının çoğu saatleri böyle geçti. San Francisco'yu gerilerde bırakalı çok olmuştu. Hunter Burminu dönmüşler, şimdi San Mateo sahillerine yaklaşıyorlardı. Joe, San Bruno Yolunu ilerleyerek tepelerin çevresini dolaşan yollara açılan bisikletçileri gördü bir ara ve aynı topraklar üzerinde kendi bisikletiyle dolaştığı günleri anımsadı. Daha ya bir ay olmuştu ya da iki ay o bisiklet turunu yapalı; ama şimdi yüzyıl kadar uzun görünüyordu ona aradaki zaman. Öyle çok şey olup bitmişti ki! Akşam yemeği de yendiğinde iyice açılmışlar, körfezi geride bırakmışlardı. Redwood City uzaktan, bataklıkta sallanan bir salkım çiçeği gibi görünüyordu. Güneşle birlikte rüzgâr da gitti; Dazzler yavaş yavaş ilerliyordu. Sönen rüzgârla birlikte kendilerine doğru gelen bir korsan gemisi gördüler bu sırada. Deniz Çocuğu, bunun Ren geyiği adlı gemi olduğunu hemen anladı ve Fransız Pete, biraz homurdandıktan sonra ona hak verdiğini belirtmek lütfunda bulundu. Bu karşılaşmadan çok memnun kalmış bir hali vardı.

"Bunun kaptanına Kızıl Nelson derler," diye bilgi verdi Deniz Çocuğu, Joe'ya. "Korkunç bir adamdır. Canavar gibi bir şey. Ben hep korkarım onu görünce. Yanımıza yaklaştı mı, başımıza bir gelecek var demektir. Buralarda değerli ganimetler var yanılmıyorsam ve onları almak için Fransız Pete'i de kendileriyle birlikte korsanlığa koşmak isterler hep. Ne olduklarını o daha iyi biliyor." Joe başını salladı ve yaklaşmakta olan gemiye meraklı gözlerle baktı. Biraz büyükçeydi ama Dazzler tipinde bir tekneydi bu. Demek oluyor ki, her şeyden önce bir sürat teknesiydi. Ana yelken öyle büyüktü ki, yarış yelkenlisi sanılırdı ilk bakışta. Kötü hava koşullarına bana mısın demeyecek bir yapıdaydı. Teknenin neresine baksan büyük bir titizlik, büyük bir düzen göze çarpıyordu. Malının değerini bilen, mesleğine düşkün adamlardı bunlar anlaşılan.

Rengeyiği, batan güneşin ışıkları arasında süzüle süzüle yaklaştı ve demir attı. Fransız Pete de Dazzler'ı durdurdu ve kayığa atlayarak dostunu ziyarete gitti. İki arkadaş kamarada uzandı ve onun dönüşünü bekledi. "Yaşamı seviyor musun?" diye sorarak sessizliği bozdu Joe.

Öteki, dirseği üzerinde döndü. "Eh, seviyorum," dedi. "Bir yandan da sevmiyorum. Temiz hava, deniz kokusu, şu, bu, özgürlük... hepsi iyi güzel de... yani, şeyi sevmiyorum... şeyi..." Dili arızalanmış da görevini yapamayacakmış gibi durdu birden, sonra patladı: "Çalmayı sevmiyorum."

"Niçin işi bırakmıyorsun öyleyse?"

Joe, bu çocuğu sevdiğini kendi kendine inandırmaktan sakınmıştı ya, şimdi o sakındığı sevgiden de büyük bir sevgi duydu ona karşı. Ve birden canlandı.

“Başka bir iş bulur bulmaz bırakacağım.”

“Neden şimdi bırakmıyorsun?” diye sordu Joe.

İşte şimdi tam sırası, diyordu biri Joe'nun kulağına. Üstelik öteki de kaçmak istiyorsa ve de şimdi kaçmazsa, yazık edecekti kendine.

“Nereye gidebilirim? Ne yapabilirim? Dünyada bana el uzatacak tek bir kul oğlu yok ki! Hiçbir zaman da olmadı. Bir keresinde kaçmayı denedim; öyle bir ders aldım ki, bir daha bu işi aceleye getirmemeyi öğrendim.”

“Bak, ben bu gemiden çıkar çıkmaz eve gideceğim. Demek babamın hakkı varmış. Şimdi... düşünüyorum da... neden benimle gelmeyesin?”

Bunu söylemişti ama düşünmeden söylemişti aslında. Deniz Çocuğu, bu sözlerin akıldan değil, yürekten geldiğini anlamıştı. “Ne dediğinin farkında değilsin sen,” diye cevap verdi. “Amma da hayalcisin ha! Baban ne der? Ya... ötekiler? Ne düşünürler benim için? Baban ne yapar beni, hiç düşündün mü?”

Joe ince bir sızı duydu yüreğinde. Kendisini o ânın heyecanına kaptırmış ve uygulanması olanaksız bir davette bulunmuştu. Aslında ayık kafayla düşünecek olsa, böyle bir şey akıllara sığmazdı. Babası, nasıl olur da Deniz Çocuğu gibi birini evine alırdı? Yok, yok, bunu düşünmek bile gülünçtü. Joe bu arada kendi kurtuluşunu, kendi kaçışını unutmuş, Deniz Çocuğu’nun şu içinde bulunduğu durumdan nasıl kurtulacağı üzerinde kafa yormaya başlamıştı.

“Bir de bakarsın ki beni polise verir,” diye devam etti öteki. “Ya da ıslah evine gönderir. Ölürüm de boyun eğmem böyle bir şeye. Hem bak, Joe, ben senin gibilerden değilim. Bambaşka bir yaşantıya başlarsam, sudan çıkmış balığa dönerim. Hiçbir şey bilmiyorum ki, gördün. Yok, yok... Kaçıp gitmeden önce iyice düşünüp taşınmalıyım, kendime bir başka iş bulmalıyım, falan filan... ama senin için yapılacak tek bir şey var. Doğru eve gitmek... İlk fırsatta karaya çıkaracağım seni. Fransız’la ben uğraşırım sonra...”

“Hayır, asla olmaz!” diye sözünü kesti Joe. “Ben gideceğim, seni de bir yığın belayla baş başa bırakacağım. Yok öyle şey. Benim yüzümden acı çekmene izin veremem. İyisi mi, hiç uğraşma benim hesabıma. Ben başımın çaresine bakarım, korkma. Ve... benimle gelebileceğine aklım iyice yatarsa,

sen de kaçarsın. Sonra başımıza gelecekleri de birlikte çözeriz. Ha! Ne dersin?”

Deniz Çocuğu başını iki yana salladı, sonra gözlerini parlayan yıldızlara dikerek özlemini duyduğu yaşantının düşlerine daldı. Bunların bir düş olmaktan öte gidemeyeceğine de inanıyordu bir yandan. Yaşamın önemi, ciddiyeti, yavaş yavaş oturmaya başlamıştı Joe'nun yüreğine. İkisi de düşüncelere dalarak suskun uzandılar bir süre. Rengeyiği’nden anlaşılmayan yüksek sesler gelmeye başladı. Ve karadan, bir kiliseden yükselen ağırbaşlı çan sesleri, kutsallığını yankılayarak suyun üzerinde yüzmeye başladı. Yaz gecesi, ılık karanlığına sarmıştı onları.

XIV

İstiridye yatakları

Zaman ve çocukların sessiz düşlerinden oluşan dünyalar geçti gitti ve Fransız Pete'in kaba sesi, onları derin uykularından uyandırdı.

"Haydi, hazırlanındır!" diye bağırıyordu. "Joe, sen yelkenleri çözdür! Çabuk! Daha canlı! Ölmeyindir! Hey, Deniz Çocuğu! Flok yelkenidir!"

Joe, karanlıkta biraz beceriksizce çalışıyordu. Denizcilik deyişlerine de yabancı olduğundan, neyi nerede bulacağını bilemiyordu pek. Ama gene de pek fena sayılmazdı. Kaptanın buyruklarını bir bir yerine getirdi. Demir aldı, söylenmeden yapılması gereken işleri de yaptı bu arada.

"Çok güzeldir, çok iyidir," diye övdü onu Fransız. "Pek çok pek güzeldir! Senden iyi bir denizci olacaktır. Kaptan bunu bilirdir."

Deniz Çocuğu, alt güvertedeki lombozların birini açtı, soran gözlerle Fransız Pete'e baktı.

"Evet, evet," diye cevap verdi kaptan. "Işıkları açacağızdır."

Deniz Çocuğu kırmızı ve yeşil fenerleri aldı, yakmak üzere kamaraya götürdü, sonra Joe'yle birlikte fenerleri asmaya gittiler.

"Bu sefer korsanlık yok anlaşılan," diye fısıldadı Deniz Çocuğu.

"Efendim?"

"Sana demiştim ya, buralarda büyük ganimet var diye... Herhalde öyle büyük ki, Fransız Pete korktu yağmalamaya. Kızıl Nelson uça uça giderdi aslında, ortaklığa yanaşmazdı ama Pete'siz yapamaz bu işi. Fransız biliyor girdisini çıktısını. O yeşil ışık yakmadan Kızıl gidemez bir yere."

"Şimdi nereye gidiyoruz?" diye sordu Joe. Bu yağmacılık, ganimetçilik sözlerinden pek bir şey anlamamıştı. Fazla merak ettiği de yoktu. Sonunda kötü bir işti işte. Bilse de olurdu, bilmese de.

"Bilmem," diye cevap verdi Deniz Çocuğu. "Gidiş yönüne bakılırsa yolculuk istiridye yataklarına sanırım."

Olaysız bir seyir oldu. Arkalarından, gecenin ortasından sert bir rüzgâr çıktı birden ve bir saat kadar hiç hızını kesmeden üfledi durdu. Sonra kesildi, amaçsız, sersemlemiş bir kuru yaprak gibi bir o yana esti, bir bu yana. Fransız Pete dümeni bırakmadı. Joe ile Deniz Çocuğu da arada bir yelkenleri kolladılar.

Joe oturmuş, Fransız Pete'in nereye gittiğini bilmesine hayret ediyordu. Joe'ya göre onları saran bu aşılmaz karanlığın içinde kaybolmuşlardı. Sis çöktü çökecekti. Açıklardan doğru geliyor, her an biraz daha yaklaşıyordu onlara. Gittikçe sisin altında kalıyorlardı, yıldızlarla aralarına giriyordu bu yoğun perde; giriyor ve o azıcık ışık kaynağını da kurutmuş oluyordu.

Ama Fransız Pete, gideceği yönü çok iyi biliyora benziyordu. Ve bir keresinde Joe'nun bir sorusu üzerine, denizde el yordamıyla gidebileceğini öne sürerek böbürlenmişti. Altıncı hissi söylerdi ona yönünü.

"Gelgiti hissederimdir, rüzgârı, rüzgâr hızını hissederimdir," demişti. "Karayı bile koklar hissederimdir. Buna inanmalısındır. Nasıl? Bilmiyorumdur. Yalnız, biliyorumdur ki karayı hissederimdir. Sanki kolum millerce ve millerce uzardır ve karaya dokunurumdur. Elimi karaya dokunurumdur. Elimi karaya bastırırımdır, bakarım; kara oradadır."

Joe, soran bakışlarını Deniz Çocuğu'na çevirmişti. "Doğru," dedi Deniz Çocuğu. "İnsan uzun süre denizlerde yaşadıktan sonra karayı hisseder. Hele bir de burnun iyi koku alırsa, millerce öteden koklarsın karayı." Bir saat kadar sonra Joe, Fransız'ın hareketlerinden hedeflerine varmak üzere olduklarını anladı. Tetikteydi adam. Her an karşısında bir şey görecekmiş gibi ileriye, karanlıklara bakıyordu. Joe da onun baktığı yöne baktı, baktı ama karanlıktan başka bir şey görmedi.

"Sopayla bir bakacaksındır, Deniz Çocuğu!" diye buyurdu Fransız Pete. "Tam yerine geldiktir, derim." Deniz Çocuğu kamaranın üzerinden uzun, ince sopayı aldı, daracık güvertede durarak suya daldırdı.

"Beş metre kadar!" dedi.

"Dip nedir?"

"Çamur."

"Bekleyeceksindir. Az sonra gene daldıracağızdır." Beş dakika sonra sopa gene dibi yokladı:

"İki kulaç," dedi Deniz Çocuğu. "İstiridye!"

Fransız Pete keyifli keyifli ellerini ovuşturdu. "Çok güzel, güzeldir," dedi. "Hiç yanılmayızdır. Bu deniz beni kandıramazdır. Ben söylemişimdir." Deniz Çocuğu, çubuğu daldırmaya ve bulgularını söylemeye devam etti. Joe'nun şaşkınlığı her an biraz daha artıyor, bu insanların deniz dibini bunca yakından tanımalarının gizini çözemiyordu kafasında.

"Uç buçuk metre... istiridye," diye devam ediyordu Deniz Çocuğu. Sesi hep aynı tekdüzelikteydi. "Dört metre. İstiridye. Beş metre. Yumuşak. Altı

metre. Çamur. Sopa boşta.”

“Haa, kanaldır!” dedi bu söze Fransız Pete.

Birkaç dakika hep, “sopa boşta’ydı. Sonra ansızın haykırdı Deniz Çocuğu:

“Üç metre, sert!”

“Yeter!” diye buyurdu Fransız Pete. “Sen Joe, yelkeni indirsindir. Sen, Deniz Çocuğu, demire!”

Joe yelken halatını buldu, çözdü. Yelkeni toplamaya başladı.

“Fırlat!” buyruğu çıktı ve demir suya düştü. Ardından zincirin birazı yuvarlandı.

Deniz Çocuğu, bol bol zincir indirdi suya. Sonra yelkenleri sardı, onu bunu düzeltti ve aşağıya yatmaya gitti.

Joe uyanıp da alt güverteye çıktığında sabahın altısıydı. Sağına soluna bakındı. Rüzgâr da, deniz de uyanmıştı. Ve Dazzler yuvarlanıp duruyor, arada bir demir zincirini acı gıcırtılarla geriyordu. Joe düşmemek için tutunmak zorunda kaldı. Gün, kurşuni bir gündü, güneşin doğduğunu belirten hiçbir işaret yoktu. Uçuşan iri bulutlar, gökyüzünü bile göstermiyordu.

Joe karayı aradı gözleriyle. Bir buçuk mil kadar ötede, büyük dalgaları kucaklayan upuzun bir kumsal vardı. Kumsalın ardında, inin cinin top oynadığı uçsuz bucaksız topraklar uzanıyor, ta ileride Contra Costa Tepeleri görülüyordu.

Öte yana baktı Joe, bakmasıyla donup kalması bir oldu. Küçükçe bir yelkenli, demirinin ucunda ve de yirmi-otuz metre ileride zincirini çekeleyip duruyordu. Alabora olacakmış gibi bir hali vardı. Adının okunmasını istermiş gibi kıçı üzerinde ayaklandı bir an. Uçan Hollandalıydı bu, Oakland Limanı’nda gördüğü gemilerden biri. Az ötede Hayalet’i gördü. Daha ötelerde demir atmış beş-altı tekne daha vardı.

“Ben demedimdi mi?”

Joe döndü baktı. Fransız Pete kamaradan çıkmış, muzaffer bir kumandan gibi bakınıyordu etrafa.

“Ben demedimdi mi? Deniz beni aldatamazdır. Koyu karanlıkta, güneşin alnında gibi yüzdürmüşümdür Dazzler’ımı. Ben bilirimdir. Bilirimdir.”

“Denizin öfkesi kabaracak mı dersin?” diye seslendi kamaradan Deniz Çocuğu. Kahvaltı hazırlamak için ateş yakıyordu.

Fransız bir denize, bir havaya baktı; gene denize, gene gökyüzüne baktı.

“Belkidir. Belki biraz üfleyecektir. Belki kuduracaktır,” diye kuşkulu bir denizci görüşü belirtti. “Kahvaltı çabuk hazırlanacaktır ki taramaya başlanacaktır.” Teknelerin kamaralarından dumanlar yükseliyordu. Hepsi de günün ilk öğününün hazırlandığını ele veriyordu böylece. Dazzler için büyük bir olay değildi bu iş ve az sonra, ana yelkenin camadanını bağlayarak hazırlığa başladılar. Joe meraklanmıştı. Ne yapıyordu bunlar? Buralar kuşkusuz istiridye yatağıydı. Ama nasıl olacaktı da bu Allah’ın denizinde istiridye avlayacaklardı, buna bir türlü aklı ermiyordu. Ama az sonra öğrenecekti. Alt güvertede yerden bir kapak kaldıran Fransız Pete, üçgen biçiminde iki demir çerçeve çıkardı. Bu üçgenlerden birinin bir köşesinde bulunan demir halka, kalın bir halata bağlandı. Halatın bağlandığı noktadan iki eşit açı yaparak uzanan iki demir çubuk, bir metreden fazla bir uzaklıkta üçgenin tabanının iki ucuna bağlanıyordu. Bu iki uca ve aslında, boydan boya tabana, uzun çelik dişlerle kaplı bir metre kadar boyunda bir çelik levha vidaladı Fransız. Bu dişli çelik plakaya ve de üçgenin öteki kenarlarına da, sık dokunmuş çok sağlam görünümlü bir ağ takılınca Joe, o dişlerle istiridyelerin kazınacağını ve ağın içinde toplanacağını; yani kısacası istiridye avının bu aletle gerçekleştirileceğini anladı.

İstiridye taraklarının birer uçlarına da ipler bağlandıktan sonra, Dazzler’ın iki yanından birer “av aleti” sarkıtıldı. Demirler dibe inince, Dazzler yavaş yavaş ilerlemeye başladı. Çok ağır hareket ediyordu. Joe eliyle iplerden birine dokundu, dibi çatur çutur kazıdığı açıkça belli oluyordu.

“Hepsi içeri girmiştir!” diye bağırdı Fransız Pete.

Çocuklar ipi tuttular ve tarakları yukarı çektiler. Ağ çamur, yosun ve küçük istiridyelerle doluydu. Orada burada büyükleri de göze çarpıyordu. Ağları güvertelere boşalttılar, tarakları gene dibe sarkıttıktan sonra da ayıklamaya başladılar. Büyük istiridyeleri ayıklıyor, işe yaramayanlarla yosunları denize atıyorlardı. Durmak, dinlenmek yoktu. Daha güvertedekiler ayrılıp kaldırılmadan yeni bir ağ yukarı çekiliyordu. Bu iş de bitip istiridyeler ayrıldıktan, iki tarak da yukarı çekildikten sonra Fransız Pete, Dazzler’ı başka bir yatağa doğru götürdü.

Öteki gemiler de aynı biçimde taraklarını toplayıp başka yataklara doğru yollanmaya hazırlanıyorlardı. Kimi vakit başka gemiler Dazzler’in yanına iyice yaklaşıyor, kaptanlar aralarında şakalaşıyor, iğneli sözler ediyorlardı. Kolay değildi istiridye avcılığı, Joe’nun sırtı ağrımaya

başlamıştı bile. Böyle güç işlere alışık değildi. Üstelik istiridyeleri ayıklayan beceriksiz elleri keskin kabuklardan kesilmiş, kan içinde kalmıştı.

“Olurdur, olurdur,” dedi Fransız Pete. “Çabuk öğreneceksindir. Bir daha sefere kanamayacaktır.” Joe yalandan gülümsedi bu söz üzerine. Yemek molasını iple çekiyordu. Arada bir, taraklar ağları iyice doldurmadığında, soluk alıp bir-iki söz etmeye vakit buluyordu çocuklar.

“Şu gördüğün Kuşkonmaz Adası,” dedi Deniz Çocuğu. “Yani balıkçılar ve korsanlar böyle bilirler. Ama adada yaşayanlar Bay Farm Adası derler ona.” Eliyle sağ tarafı gösterdi. “Şurada da San Leandro var. Göremezsin ama ben biliyorum orada olduğunu.”

“Hiç gittin mi oraya?”

Deniz Çocuğu başını salladı ve yeni gelen bir tarağı işaret ederek boşaltmada yardımını istedi.

“Şu altımızdakilere ‘sahipsiz yatak’ derler” diye devam etti sözlerine. “Kimsenin malı değil bunlar. İstiridye korsanları gelir, kapışırlar yatakları. Birbirleriyle yarışırlar.” “Kapışmak neden?”

“Onlar korsan da ondan. Ama özel yatakları yağmalamada daha çok para var.”

Eliyle doğu ve güneydoğu yönünü gösterdi.

“Özel yataklar o taraflarda. Bu akşam fırtına çıkmazsa hepsi yağmalamaya giderler.”

“Ya fırtına çıkarsa?

“Eh, o vakit yağmalamayız, bu yüzden de Fransız öfkelenir. Hepsi o kadar. Hava koşullarının işine engel olması hep öfkelendirir onu. Ama bugün pek fırtına patlayacağa benzemiyor. Bu rüzgârı pek umursamayacak Pete sanırım. Bana kalırsa deniz iyice kudurmadan çekip gitmeli buradan.” Başlangıçta hava iyiye gidiyormuş gibi göründü. Güneybatıdan esen rüzgâr iyiden iyiye hafifledi. Ve öğleyin, yemek molası verdiklerinde güneş bulutlar arasından iyice görünür olmuştu.

“Sen bu güneşe bakma,” dedi Deniz Çocuğu. “Uzun sürmez. Bunca yıl boşuna dolaşmadım ben körfezlerde. Sözümü dinle, enikonu bir fırtınaya hazır ol.”

“Haklısındır çocuk!” diye onayladı onu Fransız Pete. “Ama Dazzler gene de dayanacaktır. Geçen defa kaçmıştır, arkadan hava limonata gibi olmuştur. Bu kez kaçmayacaktır. Ne dersin? Çok iyidir?”

XV

Usta denizciler

Dazzler, öğleden sonrayı demirinin ucunda sallanarak, bocalayarak geçirdi. Akşamın çökmesiyle de rüzgâr, yavaşça ve gizlice çekip gitti. Bu olay ve Fransız Pete'in daha önce verip uyguladığı karar, öteki istiridye teknelerinin de gecenin karanlığında seyretmeye girişmelerini kolaylaştırdı; ama ötekiler ne olur ne olmaz kaygısıyla çifte demir atarak yedek demirlerini hazırladılar.

Fransız Pete, iki çocuğun sandala geçmelerini buyurdu ve bataklığa saplanmayı da göze alarak demirlerden ikincisini ilkinin hizasında bir yerde suya fırlattılar. Fransız Pete, bolca zincir ve ip boşalttı, böylece Dazzler, otuz-otuz beş metre kadar daha geriledi.

Joe, alt güverteden baktığında denizin sonunu göremedi. İstiridye yatakları, körfezin açık tarafındaydı. Korumasızdılar. Ve suları en azından on iki mil kadar sürükleyen rüzgâr, öyle büyük dalgalar yaratıyordu ki, sallanan gemilerin direkleri yattı yatacak bir görünüm alıyordu. Güneş batmadan az önce, küçük bir yelken birden sıçradı, rüzgârı içine aldı, büyüdü, büyüdü, sonunda Rengeyiği'nin dev yelkenini oluşturdu.

“Akılsız aptal!” diye bağırdı Fransız Pete. Kamaradan çıkıp Rengeyiği'ne bakmak üzere güverteye dikildi. “Bir gün gelecektir... söylüyorumdur. Ben söylüyorumdur...

Bu akılsız aptal parçalanacaktır. Söylüyorumdur. Parç diye parçalanacaktır... Parç! Ve artık Nelson olmayacaktır. Rengeyiği olmayacaktır. Hiçbir şey olmayacaktır!” Joe soran gözlerle Deniz Çocuğuna baktı. “Doğru söylüyor” diye cevap verdi. “Nelson böyle birden açmamalı yelkeni. Arkasından atlı kovalıyormuş gibi birden şişiyor. Çok hızlı gidiyor. Çok akılsızca davranıyor. Oysa böyle acele etmesine hiç gerek yok. Ben seyrettim onunla. Hep böyle yapar.”

Rengeyiği koca bir dalgayla havalanmış, dev bir kuş gibi uçuyordu üzerlerine doğru.

“Boş ver, heyecanlanma,” dedi Deniz Çocuğu. “Bize çarpmadan ne kadar yaklaşacak, onu anlamak istiyor yalnızca.”

Joe başını salladı. Gözlerini şaşkın şaşkın açmış, bu korkunç görünümü izliyordu. Rengeyiği havalara uçup tekrar sulara kondu. Burnu, ta dibini

gösterecek kadar kalkmıştı havaya. Konarken de, güvertesi bembeyaz köpüklere gömüldü. Baş döndüren bir hızla geçti yanlarından. Dazzler'ın yan demirlerinden yirmi beş-otuz santim kadar uzaktaydı. Az daha sıyırıyordu tekneyi.

Dümende duran Nelson, yanlarından geçerken el salladı; bu tehlikeli şakadan hayli öfkelenmiş olan Fransız Pete'e neşeli neşeli güldü.

Öne geçtikten sonra, bu güzel yelkenli kendini iyice rüzgâra kaptırdı ve kahverengi dibi gözükene kadar yan yattı. Teknenin batacağını sandılar. Oysa o, yattığı kadar büyük bir çabuklukla doğruldu ve hızla ilerlemeye devam etti. Birden aceleyle yelkenin indiğini ve aynı anda koca bir demirin suya atıldığını gördüler. Sallanan yelken, tekneyi bir o yana bir bu yana, bir o yana bir bu yana devirirken ikinci bir demirin suya indiğini gördüler. Bu ikinci demir, ilkinden bir hayli uzağa düştü. Sonra öteki yelkenler de indirildi, sarıldı, bağlandı.

"Vay vay vay vay! Böyle bir adam görülmemiştirdir!" Fransız'ın gözleri bu usta denizcinin büyük gösterisi karşısında hayranlıkla parlıyordu. Deniz Çocuğu'nun gözleri de aynı duygularla dolu dolu olmuştu.

"Yat gibidir mübarek!" diyordu kamaraya dönerken. "Yat gibidir. Yattan farkı, ondan daha iyi olduğudur." Gece çöktü, rüzgâr gene dirilmeye başladı. Ve saat on bire doğru, Deniz Çocuğu'nun "ulumak" diye tanımladığı hıza ve insafsızlığa yükseldi. Dazzler'da uyku diye bir şey yoktu pek. Deniz Çocuğu'nun gözleri kapalıydı. Fransız Pete dakikada bir kalkıp yatıyordu, iki kez güverteye çıktı ve zinciri, halatı uzattı. Joe battaniyeler üzerine uzanmış, dinliyordu. Korkmuyordu ama böyle bir kargaşanın ortasında, homurtular, ulumalar arasında uyuma sanatının inceliklerine varmamıştı. Değil inceliklerine varmak, yanından bile geçmemişti ona bakarsanız. Hem, Dazzler'ın yaptığı cambazlıkları yapıp da hayatta kalabilen bir gemi düşlememişti hiç. Sık sık iyice yan yatıyor, fırtınaya, azgın dalgalara teslim olmaya karar veriyor sonra gene ne yapıp edip doğruluyordu Dazzler. Arada bir havalara yükseliyor, sonra gök gürültüsünü andıran sesler çıkararak suların üzerine çarpıyordu. Kimi vakit bütün bu mücadeleye dayanamayacakmış gibi kendini dalgadan dalgaya vuruyor; halatları, yelkenleri, güverteleriyle zangır zangır titreyerek sövüp sayıyordu.

Deniz Çocuğu bir kez uyandı, Joe'ya gülümsedi. "Buna can çekişme derler," dedi. "Ama güneş doğsun, göreceksin. Rüzgâr altından

tırmanacağız. Bazı gemiler sahile vurmazsa bana da Deniz Çocuğu demesinler.”

Bu sözleri söyledi, hiç cevap beklemeden yan döndü ve uykusuna kaldığı yerden devam etti. Joe onun gibi olmak isterdi. Gecenin üçünde, Fransız Pete’in ayakta durabilmek için tutuna tutuna dışarı çıktığını ve öteberi arasında sinirli sinirli bir şeyler aradığını gördü. Vahşice sallanan fenerin solgun ışığı altında iki kalın tel buldu. Telleri eğip bükmesinden demir halatlarını uzatmaya hazırlandığını anladı Joe.

Fransız Pete dört buçukta ateşi yaktı ve saat beşte çocukları kahveye çağırdı. Bu da bitince, alt güverteye çıkıp korkunç görünümü izlemeye koyuldu. Tanyeri ağarıyordu. Kudurmuş suların üzerinde boz bulutlar sallanıyordu. Kuşkonmaz Adası’nın sahillerini zar zor seçebiliyorlardı ama kıyılarına çarpan iri dalgaların sesini çok iyi duyuyorlardı. Ortalık yeterince ağardığında bütün gece yarım mil kadar sürüklendiklerini gördüler.

Öteki gemiler de sürüklenmişti. Rengeyiği çok yakınlarındaydı. Kapris yüz-yüz elli metre kadar ötelerindeydi. Ve rüzgâr altında, açıktaki gemilerle kıyı arasında itilip kakılan beş istiridye avcısı can çekişiyordu.

“îki gemi eksik!” dedi Deniz Çocuğu. Dürbünü gözlerine dayamış, sahile bakıyordu.

“İşte bir tane daha!” diye haykırdı az sonra. “İşte Kılıbık. Parçalandı parçalanacak. İçindekiler karaya çıkmıştır umarım.” Fransız Pete dürbünü aldı, sonra Joe baktı. İri dalgaların üzerinde bir kâğıt kayık gibi savrulan tekneyi seçti ve sahilde, geminin mürettebatını oluşturan adamları aradı.

“Hayalet nerededir?” diye sordu Fransız Pete.

Deniz Çocuğu, çaresiz bakışlarla taradı sahili. Dürbünü denize çevirdiğinde pırıldayan gün ışığı boyunca ilerlediğini gördü teknenin.

“Bahse girerim otuz metre bile sürüklenmemiştir bütün gece,” dedi. “Sıkı bir yere demir atmış olmalı.”

“Ne sıkısı, çamur!” dedi Fransız Pete. “Birazcık çamur vardırdır orada. Çamuru geçtidir, çekip gittidir. Ben böyle söylüyorumdur. Demirleri çok hafiftir. Çamurluktur. Onlara söylemişimdir, daha ağır demir alındır demişimdir. Güldülerdir. Bir gün pişman olacaklardır. Bu doğrudur.” Rüzgâr altında bulunan gemilerden birinin yelkeni birden kabardı ve ölümün pençesinde görülmedik bir mücadeleye başladı. Bu korkunç savaşı izlediler. Denize doğru çok az bir ilerleme yapabilmişti gemi.

Fransız Pete birden telaşlandı, heyecanlı izlemeyi durduran buyruğu verdi: “Haydi!” diye bağırdı. “Yelkeni açın, buradan çıkacağızdır!”

Bu işleri yaparken büyük bir gürültüyle başlarını çevirdiler. Ve Hayalet'in, kurşun gibi bir cesetmişçesine üzerlerine uçmakta olduğunu gördüler.

Fransız Pete, bir kedi gibi emekleyerek ilerledi, bıçağını çıkardı, yedek demiri bağlayan halatı keskin bir darbeyle kopardı. Bu olay, Dazzler'ın tüm ağırlığını demir zincirine bindirdi. Bunun sonucu olarak da Dazzler sola yattı. Tam zamanında, tam gerektiği anda becerdi bu işi. Çünkü yarım saniye sonra, Hayalet, bir kurşun hızıyla geçecekti denizde açılan daracık yoldan.

"Nasıl olur? Dört demiri de dışarıda!" diye bağırıyordu Joe.

"Onların ikisi tarak," dedi Deniz Çocuğu sırıta sırıta. "İşte ocak da gidiyor!"

Deniz Çocuğu böyle konuşurken, iki genç güvertede belirdi, bir ipe bağladıkları koca döküm fırını zar zor taşıyarak denize attılar.

"Vay canına!" diye bağırdı Deniz Çocuğu. "Şu Nelson'a bak. Yelkeni kıstı. Rüzgâr altına sığınacak!"

Rengeyiği köpükler saça saça onlara doğru geliyor, dev bir deniz hayvanıymışçasına rüzgârı göğüslüyordu. Kızıl Nelson yanlarından geçerken el salladı onlara; on beş dakika kadar sonra, kalan son zincirlerini de keserlerken yanlarından geçti.

Fransız Pete hayran bakışlarla izledi onu. Ama bir yandan da kıskançlıktan köpürüyor, "Bir gün gelecektir, gününü görecektir. Balığa yem olacaktır," diyordu.

Az sonra Dazzler'ın yelkenleri iyice açılmıştı. Bu amansız savaşın içinde o da ölüm kalım savaşını yaşıyordu. Her şey yavaş yavaş güç ve tehlikeli bir gelişme içindeydi. Joe böylesine küçük bir geminin, böylesine büyük bir felakette nasıl dayandığına şaşıyordu düşünmeye fırsat bulduğunda, yavaş yavaş kıyıdan uzaklaştı Dazzler ve körfezin derin sularına kavuştu. Artık birkaç mil ötedeki Alameda Mole'un kayalardan oluşan koca duvarına sırtını vermek üzere ilerlemeye başladı. Bu noktaya geldiklerinde, Rengeyiği'nin sessiz sakin demirlemiş olduğunu gördüler. Ve burada, o andan sonraki birkaç saat içinde, korsanlar filosunun, Kılıbık'ı yalnız bırakmamak için sahile vurmuş olan Hayalet'in dışındaki tüm gemilerinin birer birer gelişini izlediler.

Öğleden sonra şaşırtıcı, ani bir kararla kesildi fırtına. Tatlı bir yaz gününün ikinci yarısı yamandı o amansız savaşın ardına.

“Bu işte bir iş var,” dedi Deniz Çocuğu akşamleyin. Fransız Pete sandala atlamış, Nelson’ı ziyarete gitmişti. “Ne işi?” diye sordu Joe.

“Fırtına, yani...” dedi Deniz Çocuğu. “Böyle çabuk çekip gitmesi garip. İyice kurdunu dökmedi bu fırtına. Ve iyice kurtlarını dökmeden de sönmez benim bildiğim kadarıyla. Her an gene patlayabilir canavar.”

“Buradan nereye gideceğiz?” diye sordu Joe. “İstiridye yataklarına mı?”

Deniz Çocuğu başını iki yana salladı. “Fransız Pete’in ne yapacağı belli olmaz. Demir meselesinde çuvalladı, istiridye meselesinde çuvalladı. Öyle öfkeli ki şimdi, aklına eseni yapabilir. Nelson’la birlikte City'ye doğru yola çıkarsa hiç şaşmam. Sana söylediğim o büyük parça var orada bir yerlerde anladığım kadarıyla...”

“Ben bu işte yokum,” dedi Joe. Kararlıydı.

“Elbette,” diye cevap verdi Deniz Çocuğu. “Hem Nelson, iki adamı ve de Fransız varken sana ihtiyaçları olmayacak nasılsa.”

XVI

Deniz Çocuğu’nun gizli çıkını

Konuşma iki çocuğun düşünde ayrı ayrı ve sessiz sözsüz hale geldikten sonra, iki ahbap belki bir saat kadar uzandı kamaranın tepesinde. Sonra hiçbir şey söylemeden Deniz Çocuğu aşağı indi, bir ışık yaktı. Joe, onun orayı burayı karıştırdığını, az sonra da tatlı, sakıngan bir sesle kendisini çağırdığını duydu. Kamaraya indiğinde, Deniz Çocuğu'nun, yatağının kıyısına ilişmiş, özel öteberisini koyduğu küçük bir kutuyu dizlerine oturtmuş, karıştırdığını gördü. Elinde bir dergiden kesildiği belli özenle katlanmış bir kâğıt vardı.

Kâğıdı yavaşça açtı, elleriyle düzledi ve ötekinin göreceği biçimde çevirdi: “Buna benziyor mu?” diye sordu.

İki kız ile bir çocuğu gösteren yarım sayfalık bir resimdi bu. Ressam fırçasından çıkmıştı. Çok eski bir oda düzeni içinde toplanmış, bir şeyler konuşuyor gibiydiler. Yüzü, resme bakana dönük olan kız, sırtı dönük iki erkeğe bir şeyler anlatıyordu.

“Kim?” diye sordu Joe. Gözünü resimden Deniz Çocuğu'nun yüzüne çevirdi bunu sorarken.

“Kardeşin... Kardeşin Bessie.”

Sözler, sakıngan sakıngan çıktı çocuğun ağzından. Ve ağza alınmayacak kadar kutsal bir şeyden söz ediyormuş gibi utangaç bir tavır içindeydi.

Joe ne diyeceğini bilemedi bir an için. Resimdeki kız ile kardeşi arasında hiçbir benzerlik yoktu. Hem kızlar, üzerinde konuşulmaya değmez aptal yaratıklardı. Çocuğun kadife kadife kızaran yanaklarına baktı, “Yüzü kızardı,” diye düşündü. Kahkahalarla gülme isteği duyuyor, kendini zor tutuyordu.

“Hayır, hayır! Vazgeçtim!” diye haykırdı Deniz Çocuğu. Joe’nun elinden kâğıdı kaptı, titreyen parmaklarıyla kutusuna yerleştirdi gene. Sonra beklenmedik bir yumuşaklıkla, “Anlayacağını sanmıştım,” dedi. “Yani... düşündüm ki... beni anlayabilirsin... ve... ve...”

Dudakları titremeye başladı. Gözleri dolu dolu oldu. Hemen başını çevirdi.

Joe yatağın üzerine, onun yanı başına ilişti, kolunu omzuna doladı. İçinden bir şey onu dürtmüş, böyle davranması gerektiğini söylemişti. Bu

işi daha önce de hep yaparmış gibi usta hissediyordu kendini. Bir hafta önce, böylesine bir durumda olacağını aklından bile geçiremezdi. Kolunu bir çocuğun boynuna dolayacak, babacanca... Tanrı'm! Ama şu anda, bundan doğal bir şey yokmuş gibi geliyordu. Anlayamamıştı, anlayamamıştı ama biliyordu. Dostunun içinde bulunduğu durumun ona göre çok önemli olduğunu biliyordu.

"Haydi, haydi anlat," dedi omzunu kendine doğru çekerek. "Anlat ki anlayayım."

"Yok, anlamazsın sen."

"Evet, evet, anlarım. Haydi."

Deniz Çocuğu sessiz hıçkırıklarını yuttu, başını iki yana salladı.

"Zaten anlatamam ki... Daha çok, içimde hissediyorum da, dile getirmesini bilmiyorum pek."

Joe'nun eli, gene babacanca inip kalktı dostunun omzuna. Deniz Çocuğu da yüreklendi, sürdürdü konuşmasını. "Yani, şöyle... yani, karadaki yaşama ilişkin bilgim yok pek. İnsanlara, ona buna ilişkin bir şey bilmiyorum. Kardeşler, ağabeyler, oyun arkadaşları görmedim hiç... Ne bileyim... hiç böyle şeyler bilmedim. Tanımadım... ama hep özledim nasılsa. İnsan bilmediği şeyi nasıl özler diyeceksin... ama şurada, yüreğimde ya da içimde bir yerlerde duydum hep o özlemi." Bunu söylerken, elini yüreğine koydu. "Sen hiç açlık duydun mu? Hani ölecekmiş gibi bir açlık? İşte, ben hep duydum böyle büyük bir açlık. Yalnız, değişik bir açlık bu ve ben ne olduğunu bilmiyordum. Ama bir gün, çok, çok eskiden bir gün, bir dergi geçti elime ve bir resim gördüm. O resmi yani. İki kız, bir oğlan konuşuyor. Düşündüm, iyi bir şey olsa gerek onlara benzemek, insanlarla konuşmak. Ve... başladım onların konuştuklarını, yaptıklarını düşlemeye. İşte o vakit anladım ki, bendeki o açlık bir çeşit yalnızlık duygusu. Benim derdim yalnızlık... Ama her şeyden çok, resimden doğru insanın gözünün içine bakan o kızı merak ediyordum. Hep onu düşündüm. Böyle düşüne düşleye resimdeki kız gerçekmiş gibi görünmeye başladı. Anlıyor musun, mahsustan gerçek bir insanmış gibi düşünüyordum onu. Bunun bir oyun olduğunu biliyordum aslında... Bir bakıma da bilmiyordum... Ne bileyim... İşte... erkekleri, onların yaşantısını, işlerini, hayatı nasıl kazandıklarını düşündüğümde, kendimi kandırıyordum da, kızı düşündüğümde bunun bir düş olduğuna, gerçekte böyle bir kız bulunmadığına inanmak istemiyordum. Ne bileyim... Anlatamam ki."

Joe, denizde ve karada yaşamayı düşlediği serüvenleri, eski günlerini düşündü, başını salladı. Hiç değilse bu kadarını anlıyordu.

“Benimkisi aptallık elbet. Ama insanın böyle bir kızı olması, onunla arkadaşlık ya da yoldaşlık yapması dünyanın en güzel şeyiymiş gibi geldi bana. Dediğim gibi, çok eskiden böyle düşünüyordum, çocuktum o vakit...

Zaten Kızıl Nelson da o vakit bana bu adı takmıştı. Ve o günden beri de adım Deniz Çocuğu kaldı ya... Neyse... Resimdeki kız hiç yanımdan ayrılmıyordu. Yanımdan ayıramıyordum yani. Denize baksam orada, demire baksam orada. Ben de gidip gidip resme bakıyordum. Çok geçmeden, neden bilmem, aklımı mı oynattım nedir, utanmaya başladım ona bakmaya. Resme yani... Sonraları, biraz büyüyünce, başka gözle bakmaya başladım ona. Kendi kendime dedim ki: 'Bak oğlum Deniz Çocuğu, tut ki bir gün, böyle bir kızla karşılaştın. Olur ya! O seni beğenecek mi bakalım? Seninle dost olmak isteyecek mi?’ O günden sonra kararımı verdim, iyi şeyler yapmaya, iyi bir insan olmaya çalışacaktım. Öyle bir şey yapmalıydım ki, o kız ya da onun gibi bir insan, benimle dost olmaktan utanç duymasın. İşte bu yüzden okumayı öğrendim. Gene bu yüzden kaçtım. Nicky Perrata diye bir Rum vardı, bana harfleri öğretti. Okumayı öğreninceye dek, körfez korsancılığında pek bir kötülük, pek bir yanlış görmedim. Kendimi bildim bileli alışmıştım bu işe... İçinde büyümüştüm yani. Ve hemen hemen tanıdığım bütün insanlar bu yolla kazanıyordu yaşamını. Ama işin aslını öğrendiğimde kaçtım. Evet, kaçtığımda, bir daha hiç bu işe dönmeyeceğimi sanıyordum. Neyse... Başka zaman korsanlığa nasıl döndüğüm faslını anlatırım sana.”

Joe, Deniz Çocuğu’na derin derin bakarak sözlerinin devamını bekledi.

“Elbet, küçükken, gerçek bir kızmış gibi geliyordu bana resim. Şimdi bile öyle gördüğüm oluyor o kâğıt parçasını. Öyle çok düşündüm ki çünkü... Yaşamımın bir parçası oldu, anlıyor musun? Ama şimdi sana anlattıkça, biraz daha değişik görüyorum meseleyi. Bak şöyle: O resim yalnızca bir simge. Daha iyi, bundan daha iyi bir yaşantının simgesi. Benim yaşamak istediğim hayatın resmi o. Ve eğer ben öyle bir hayat yaşayacaksam, yaşamak istediğime göre yani, onun gibilerle, onun gibi kızlarla... yani senin türünden insanlarla karşılaşacağım, onları tanıyacağım, demektir. Tanımam gerekir yani... İşte bu yüzden seni ve kardeşini merak ettim. Belki bu yüzden... yani... ne bileyim, düşünüyorum işte... ama sen onun gibi bir yığın kız tanıyorsundur, değil mi?”

Joe, evet anlamına başını salladı.

"Anlatsana birazcık," dedi Deniz Çocuğu. Joe’nun yüzünde ne söyleyeceğini bilmezlikten gelen bir çaresizlik sezince de, “Azıcık anlat,” diye atıldı. “Aklına ne gelirse yani...”

“Kolay canım,” dedi Joe bilgiç bir tavır takınarak. Belli bir noktaya dek anlıyordu çocuğun duyduğu açlığı. Bu yüzden de, ona az da olsa bir doygunluk vermenin güç olmayacağını düşündü.

“Bir kere, her şeyden önce, şeye benzerler... şeye canım... kıza benzerler yani.” Başarısızlığa düşmenin yarattığı büyük bir telaşla çabucak tamamladı tümcesini.

Deniz Çocuğu, sabırla ve dikkatli gözlerle bakıyordu ona.

Bir an önce toparlanmalıydı Joe. Bütün gücünü topladı, düşüncelerini zorladı. Birlikte okula gittiği kızlar geldi aklına. Birer birer geçtiler gözü önünden. Arkadaşlarının kız kardeşlerini düşündü, kendi kardeşinin arkadaşlarını düşündü: zayıf kızlar, tombul kızlar, uzun boylular, kısa boylular, mavi gözlüler, kahverengi gözlüler, kıvırcık saçlılar, siyah saçlılar, altın saçlılar... kısacası her çeşit kız, sıra sıra canlandı gözünde. Canlandı da, onlara ilişkin tek bir söz gelmiyordu aklına. Nasıl çıkacaktı bu işin içinden. Hem, kendisi hiçbir vakit kızlarla arkadaşlık eden, kız ağzına bakan kılıbıklardan olmamıştı ki! Nereden bilsin ne biçim yaratıklar olduklarını.

“Bütün kızlar birbirine benzer,” diyebildi sonunda. “Hepsi de senin bildiğin gibi, Deniz Çocuğu... Evet, tam senin bildiklerin gibi...”

“Ama ben hiç kız tanımıyorum ki! Hiç kız görmedim ki!”

“Hiç?”

“Yok, bir tane gördüm. Carlotta Gispardi. Ama o da İngilizce konuşmuyordu. Ben de İspanyolca konuşamıyordum. Sonra öldü. Neyse, boş ver. Ben hiç kız tanımadım ama senin kadar biliyorum onları sayılır. Neyse...”

“Ben de dünya serüvenleri hakkında senden çok şey biliyorum, değil mi?” dedi Joe.

Gülüştüler. Ama az sonra, derin düşüncelere daldı Joe. Hayatın ona verdiği iyi şeylerin değerini bilmediği kafasına dank etti birden. Yuvasının, babasının, annesinin önemini, değerini anlamıştı denize açıldığından beri ve şimdi, kardeşinin, arkadaşlarının, öteki tanışlarının değerini, yaşamdaki yerini kavramaya başlıyordu. Belki de hiç böyle düşünmemişti daha önce. Hiç değer bilmemişti belki de. Ama neyse... Bundan sonra başka türlü düşünecekti.

Fransız Pete’in onları çağıran sesi konuşmayı kesti ve ikisi birden güverteye koştu.

XVII

Deniz Çocuğu'nun öyküsü

"Yelken açılacaktır; demir alınacaktır!" diye bağırıyordu Fransız. "Rengeyiği'ne takılacağızdır! Dazzler yokturdur!"

"Gel, şunları çöz, çabuk ol," dedi Deniz Çocuğu. "Şimdi şu ipi tut! Fırlat..." Böyle art arda buyruklar sıraladı, Joe da çabuk çabuk yerine getirdi onları.

Yelkenin birden açılması ve tekneyi çekmesiyle Dazzler, sabırsız bir kısrak gibi zorladı zincirini. Sonunda çamurlu demir, denizin dibinden ayrıldı ve tekneyi rahatlattı.

"Yelkeni bırak! Sonra koş gel zincire yardım et!" Resimli dergilerdeki kızları karşısına alıp nice düşler yaşayan Deniz Çocuğu birden yok olmuş, güçlü, işbilir, yetkin denizci çocuk güvertede koşturmaya başlamıştı. İşini sürdürürken yardımına gelen Joe'nun eline hanidir yanındaymış gibi doğal ve tam zamanında yanına gelmiş gibi acele tutuşturdu elindeki ipi. O sırada, Rengeyiği canavar, bir baykuş gibi geçti geminin rüzgâr altından.

"Ah şu çocuklar! Bir saatte bir iş yapamazlardır!" diye söylendi Fransız Pete.

Sonra, Kızıl Nelson'ın homurtuyu andıran kaba sesi duyuldu: "Sen kendine bak Fransızcık! O Çocuk'a denizciliği ben öğrettim. Bugüne dek hiç utandırmadı beni!"

Rengeyiği daha hızlı bir tekneydi ama yelkenlerini iyice gerdiğinden, çocuklar onu gözden kaybetmemeyi başarabiliyorlardı. Rüzgâr batıdan esiyor, az sonra hızlanacağını haber veriyordu. Yıldızlar, yerinde durmaz bulut kümeleri ardında, tüm isteklerine karşın görünmez oluyordu. Bu da yukarılarda büyük hazırlıkların yapıldığına işaretti.

Gökyüzünü inceleyen Deniz Çocuğu, "Sabaha varmadan gümbürdeyecek," dedi. "Dediğim çıkacak."

Birkaç saat sonra, iki tekne de San Mateo kıyısı açıklarında durdu ve demir attı. Zincirleri kısa tuttular. Küçük bir iskele denize doğru uzanıyordu; ancak ucunu görüyorlardı ama. Bununla birlikte, az ötelerinde, küçük bir yatın iskeleye bağlı olduğunu iyice seçebiliyorlardı.

Geleneklerine ve mesleklerinin gereğine uygun olarak, hemen demir alıp kaçmaya hazır hale getirdiler tekneleri. Demirler hemen çekilebilir,

yelkenler bir anda açılabilirdi. Rengeyiği'nden iki sandal sessiz sessiz açılmaya başladı. Kızıl Nelson iki adamından birini Fransız Pete'e verdi, böylece her iki sandalda da iki kişi bulunuyordu. Adamların pek akıllı bir görünümü yoktu -hiç değilse Joe böyle düşündü- çünkü suratlarından düşen bin parçaydı; öyle vahşi bir görünümleri vardı ki, Joe'nun tüyleri diken diken oldu. Dazzler'ın kaptanı palaskasını taktı, sandala da bir tüfekle palanga indirdi. Sonra sağa sola şarap serperek, seferin başarılı olması için dua ettiler. Kızıl Nelson da silahlıydı. Adamları, kalçalarına denizci bıçaklarını geçirmişti. Çok yavaş ve dikkatli hareket ediyorlardı kayıklara binerken. Gürültü yapmamaya özen gösteriyorlardı. Fransız Pete, çocuklara sessiz sakin durmalarını bir kez daha anımsatmak için ötekilerin beklemesine aldırmadan uzun uzun nutuk çekti.

"Sandalı almasalardı pekâlâ kaçardın Joe," diye fısıldadı Deniz Çocuğu. Sandallar açılmış, burnu dönmüşlerdi.

"Dazzler'a ne olmuş ki?" dedi Joe.

Bu cevabı hiç beklemiyordu Deniz Çocuğu.

"Harekete hazır ya gemi. Yerdeki şarap kurumadan koparırız ipi." Deniz Çocuğu çekiniyordu. Yoldaşlık duygusu güçlüydü yüreğinde ve yol arkadaşını durup dururken yarı yolda bırakırsa sonradan pişman olacaktı.

"Onları böyle karada bırakıp kaçmak doğru olmaz ama" dedi. Sonra hemen, "Elbet, biliyorum," diye ekledi. "İler tutar yanı yok hiçbirinin... ama hani ilk gece sen, sahilde koşa koşa sandala geliyordun, tepedekiler kurşun yağdırıyordu, biz seni bırakıp kaçtık mı kurşunlardan? Değil mi, seni yarı yolda bırakıp canımızı kurtarmaya bakmadık, değil mi?"

Joe, bu görüşü zorunlu olarak kabul ettiğini belirten bir hareketle başını eğdi; sonra hemen bir şey geldi aklına: "Ama onlar korsan!" diye atıldı. "Hırsız onlar! Cani! Yasalara karşı geliyorlar. Biz ikimiz kanun kaçağı olmak istemiyoruz ki! Hem karada kalmazlar ki, Rengeyiği var! Ona binip kaçmalarını engelleyen hiçbir neden de yok. Üstelik karanlıkta bizi yakalayamazlar da!"

"Eh, haydi öyleyse," diye razı oldu Deniz Çocuğu. Razı oldu ama pek hoşlanmamıştı bu davranıştan. Belliydi. Gemisini bırakmak istemeyen bir kaptan gibiydi.

Sessizce, emekleyerek ilerlediler, yelkeni açmaya davrandılar. Zinciri gerekirse sürükleyebilirlerdi. Bir de ona vakit harcamaya kalkmayacaklardı. Ama daha yelkeni kaldırmak şöyle dursun, seren halatını bir çekişte

karanlıktan, “Şişşt!” diye bir ses duydular. “Bırak o elindekini!” diye fısıldadı iyice duyulur bir ses.

Sesin geldiği yöne baktığında, öteki geminin demir korkuluğu ardında kendilerini gözetleyen bir yüz seçtiler.

“Vay canına! Rengeyiği’nin tayfası,” dedi Deniz Çocuğu. “Ama boş ver, devam!”

Direklerden biri çatırdar çatırdamaz gene durduruldular.

“O halatları bırakın, yoksa gününüzü gösteririm! Hem de sözümü tutarım ha, ona göre!”

Bu gözdağı, gerçek bir tetik sesiyle süslenince, Deniz Çocuğu işi bıraktı ve kös kös alt güverteye indiler. "Boş ver, nasılsa daha fırsat çıkar,” diye fısıldadı Joe’ya. “Bizim Fransız da az açıkgöz değilmiş hani. Senin kaçacağını düşünmüş, nöbetçi dikmiş başımıza.”

Korsanların işlerinin nasıl gittiğini anlatacak tek belirti yoktu sahilde. Ne köpek havlıyor ne de bir ışık pırıltısı görülüyordu. Bununla birlikte, havada patladı patlayacak bir gerilim vardı. Gece, ağır bir yükün altındaymış gibiydi. Bir yığın korkunç olayı büyük güçlükle ama sonradan çıkarmak istiyormuşçasına örtüyordu sanki karanlık.

"Bana kaçışını anlatacaktın,” dedi sonunda Joe. “Ve neden geri döndüğünü.”

Deniz Çocuğu hemen anlatmaya başladı. Fısıltıyla ve Joe’nun kulağına kulağına konuşuyordu.

“Yani, kaçmaya karar verdiğimde elimden tutacak, bana yardım edecek kimse yoktu. Yapılacak tek şeyin karaya çıkmak olduğunu biliyordum. Kıyıya çıkarsam bir iş bulur, sonra da okula giderdim. Sonra düşündüm, kente gitmektense köye gitmek daha iyi olur sandım. Orada daha kolay olur yani... Ne bileyim... Neyse, Kızıl Nelson’ı uyuttum. O vakitler Rengeyiği’ndeydim. Bir gece, Alameda istiridye yataklarındaydık, kıyıya çıktım ve tavşan gibi koşarak körfezden uzaklaştım. Nelson yakalayamadı beni. Ama oralarda hep Portekizliler vardı. Bu Portekizli çiftçilerden hiç kimse iş vermedi bana. Üstelik iş bulunacak zaman da değildi. Kıştı. İşte bak, karaya ilişkin hiçbir şey bilmediğimin bir kanıtı...

Neyse... Birkaç dolar biriktirmiştim. Yoluma devam ettim. Gittikçe gittim. İş aradım. Dükkânlardan ekmek peynir aldım... Öyle soğuktu ki! Geceleri battaniyesiz falan uyumak çok kötüydü. Sabahları iple çekerdim hep. Ama en kötüsü herkesin dönüp dönüp bana bakmasıydı. Benden kuşkulanıyorlar ve kuşkularını hiç gizlemiyorlardı. Kimi köpeklerini saldı

üstüme. Çekip gitmemi söyledi. Kovdular beni düpedüz. Karada bana yer yoktu sanki. Sonra param bitti. Tam açlıktan canım çıkıyordu ki, tutuklandım.”

“Aa! Tutuklandın mı? Neden?”

“Hiç, yaşamaktan herhalde. Bir gece uyumak için saman yığınının arasına tırmandım. Orası sıcak oluyor biraz. Neyse... Bir köy bekçisi geldi, tutukladı beni. Neden? Serserilik suçundan. îlkin hapishane kaçkını sandılar beni, dört bir yana eşkalimi verdiler. Benim kimsem yok, dedim. Kimse beni tanımaz, dedim. İnanmadılar, inanmadılar, sonunda baktılar kimse ne tanıyor ne sahip çıkıyor, San Francisco’daki ıslahhaneye gönderdiler beni.”

Sözlerinin burasında durdu, sahile baktı Deniz Çocuğu. Adamları yutmuş olan karanlık ve sessizlik, yerli yerinde duruyordu. Yükselen rüzgârdan başka tek soluk yoktu.

“O ıslahhanede öleceğim sandım. Hapishane gibi bir şey. Mahpuslar gibi başımızı bekliyor, kilit altında tutuyorlardı bizi. O vakit bile, öteki çocuklardan hoşlansaydım dayanabilirdim belki. Ama çoğu sokak çocuğuydu. Kötü çocuklardı. Yalancı, sinsi, yüreksiz çocuklardı hepsi. Erkeklik denen şeyin zerresi yoktu hiçbirinde. Haktan hukuktan anlamıyorlardı. Onursuzdular yani... Hoşuma giden tek bir şey vardı, o da kitaplar... Ah, bilsen öyle çok okudum ki! Şaşarsın ha! Ama salt bu yetmiyor ki insana, özgürlük istiyordum, gün ışığı istiyordum, tuzlu suyu özlüyordum. Böyle, kötü çocuklarla bir arada hapse tıkılmayı hak edecek ne yapmıştım hem? Yanlış işlerden kaçmış, daha iyi bir insan olmak istemiştim ve bunun karşılığında hapse atılmıştım. Doğruyu yanlışı seçecek yaştaydım yani o vakitler bile...

Bazen, güneş ışıklarının suyun üzerinde raks ettiğini, yelkenler üzerinde pırıl pırıl, beyaz beyaz güldüğünü ve Rengeyiği’nin o pırıltılar içine gönlünce daldığını görürdüm. Hasta ederdi bu beni. Çıldıracak gibi olurdum. Bir de... çocuklar takılırdı bana, kaba davranırlardı, alıştıkları şakaları ve oyunlarıyla öfkelendirirlerdi beni. Ben de sıradan geçirirdim onları. Pataklardım. Sonra oranın sorumlusu gardiyan mıdır, bekçi midir, gelir götürürdü beni. Hücreye kilitler, cezalandırırdı. Eh, dayanamadım elbet! Fırsat kolladım. Kaçmaya karar vermiştim. Karada hayat yoktu bana anlaşılan. İşte... derken Fransız Pete’e rastladım ve körfeze döndüm. Benim öyküm bu kadar. Gerçi, biraz daha büyüyeyim, gene deneyeceğim karada yaşamayı. Doğru karar verecek kadar büyüyeyim...” ªSen benimle birlikte karaya çıkacaksın,” dedi Joe. Sesi güvenliydi. Büyüktü. Elini de Deniz

Çocuğu'nun omzuna koymuştu bunu söylerken. “İşte böyle... sen...” Beng! Kıyıdan bir silah sesi duyuldu. Beng! Beng! Bir daha, bir daha! Birçok silah birden konuşmaya başladı. Bir adamın ölüm çığlığı havalara yükseldi ve kayboldu gitti. Biri, “İmdat!” diye bağırmaya başladı. Çocukların ikisi de birden ayağa kalktı, yelkeni açıp gemiyi harekete hazırlamaya koyuldular. Rengeyiği’nin bekçisi de aynı şeyi yapıyordu. Yatta, uykusundan uyanmış bir adam, heyecanlı başını dışarı çıkardı ama iki yabancı, gemiyi görür görmez içeri çekti. Bekleyiş bitmişti. Gerilim patlama noktasına gelmiş, hareket başlamıştı.

XVIII

Joe’ya düşen görev

Demir zincirini yoklayarak gemiyi bir anda yola koyulacak hale getirdikten sonra beklemekten başka yapacak işleri kalmamıştı Joe ile Deniz Çocuğu’nun; Dazzler harekete hazırdı. Sahile doğru bakarak gözlerini karanlıkta zorladılar. Silah sesleri durmuştu ama orada burada yanıp sönen ışıklar görülüyordu. Iskarmozların gıcırtısı geldi kulaklarına, sonra Kızıl Nelson’ın can havliyle bağırdığını duydular.

“Demir alın!”

“Fransız Pete yağlamayı unutmuş,” dedi Deniz Çocuğu. Iskarmozlardan söz ediyordu.

Rengeyiği’ndeki çocuk, “Amma da salına salına geliyorlar!” dedi. O da kendi gemisinde yapılması gereken son hazırlıkları yapmış, kamaranın tepesinde terini kuruluyordu. O, tek başına yapmıştı bütün işleri.

“İşler yolunda herhalde,” diye seslendi Deniz Çocuğu. “Sen hazır mısın?”

“Evet. Burası tamam!”

“Hey! Baksanıza!” diye bir ses duyuldu yatın bulunduğu yerden. Adam ağzını lomboza dayamış, başını çıkarmadan sesleniyordu. “Kaçın be, kaçın!”

“Sen kendine bak! Kapını bacanı kapa da otur!” diye cevap verdiler. “Biz başımızın çaresine bakarız. Sen kendi kafanı kolla!”

“Bu kutunun içinde olmasaydım gösterirdim size!” diye bağırdı adam.

“İyi ki içindesin!” diye seslendi Rengeyiği'ndeki çocuk. Ve bu söz üzerine adam sustu.

“Geliyorlar!” dedi birden Deniz Çocuğu, Joe’ya.

İki sandal, karanlıktan fırlayıp geminin yanına vardı. Sandaldakiler arasında bir anlaşmazlık vardı anlaşılan. Fransız Pete’in sesinden belliydi.

“Hayır... hayırdır!” diyordu. “Dazzler’a koyulacaktır. Rengeyiği çok hızlı gidiyordur. Kaçacaktır. Çabuk kaçacaktır. Ben onu bir daha görmeyeceğimdir. Dazzler’a yükleyelimdir. Tamamdır? Ha? Tamamdır?”

“Tamam tamam,” dedi Kızıl Nelson. “Sonra paylaşırız. Ama çabuk olun yahu! Haydi, dışarı! Alın şunu. Benim kolum kırık!”

Adamlar gemiye tırmandılar, halat güverteye fırlatıldı, Joe'nun dışında herkes ipi çekti. Bağrış çağrıştan, kürek seslerinden kıyıdaki adamların korsanların peşine düştüğü anlaşılıyordu.

“Haydi!” diye buyurdu Kızıl Nelson. “Hep beraber! Bırakmayın! Kaçırırsanız gemiyi parçalarsınız! Haydi, haydi çekin! Hooop! Bir daha! Sallanmayın!” İşin yarıdan çoğu bitmişti ama malı gemiye çekme işi hepsinden çok yormuştu onları. Bununla birlikte, hiç yalanmadan, hırslı ellerle asıldılar iplere. Joe gözünün ucuyla baktı, bu ağır nesnenin ne bulduğunu anlamaya çalıştı. Gördüğü kadarıyla küçük bir şirket kasasına benziyordu.

“Asılın! Herkes bir anda, haydi, hooop!” diye başladı gene Kızıl Nelson. “Durmayın! Hooop! Az kaldı. Bir daha! Bravo!”

Hepsi de kan ter içinde, adalelerini gere gere, göğüslerini şişire söndüre o ağır ve hantal cismi küpeşteye çıkardı, korkuluğun üzerinden geçirip yan güverteye indirdiler. Kamara kapıları ardına dek açılmıştı. Çevire çevire getirdiler, kamaraya koydular ganimeti. Kızıl Nelson, kasayı adım adım izleyerek taşınmasını gözetledi. Sol kolu zavallı bir biçimde sarkıyordu yanında ve parmaklarından, düzenli aralıklarla kan damlıyordu. Kendisi, kolunu ya da akan kanları umursamıyor görünüyordu. Dahası, sahilden gelen insan fırtınasını, bağrış çağrışı ve de seslerden burunlarının dibine çok yakın oldukları anlaşılan silahlı adamları bile umursamıyordu.

"Rotanı Golden Gate’e çevir,” dedi Fransız Pete’e. Bu yandan da gidiyordu. “Yanında seyretmeye çalışacağım. Ama karanlıkta kaybedersem sabahleyin Farollones’de buluşuruz.” Adamların peşinden sandala atladı, sağlam kolunu havada sallayarak coşkun bir sesle haykırdı: “Ve sonra, Meksika! Dostlarım! Meksika ve yaz güneşi!”

Tam Dazzler demirinden kurtulup yelkenini şişirmeye başladığında arkalarda, karanlığın içinde bir başka yelkenin şiştiği görüldü. Dazzler’in arkasında bağlı bulunan sandala çarpacak kadar yakındı tekne ve ön güvertesi tıklım tıklım adam doluydu. Korsanları görünce hep bir ağızdan sövmeye başladılar. Joe koşup yelken halatlarını kesmeyi düşündü. Böylece Dazzler seyredemeyecek, çabucak yakalanacaktı. Fransız Pete’e geçen gün söylediği gibi utanılacak hiçbir şey yapmamıştı, yargıç karşısına çıkmaktan korkmuyordu hiç. Ama Deniz Çocuğu geldi aklına. Onu da karaya çıkarmak, onunla birlikte kaçmak istiyordu. Karaya çıkıp hapse girmesini istemiyordu arkadaşının. Bu yüzden o da, Dazzler’ın kaçmasına yardım etmekten başka bir şey düşünmemeliydi şu anda.

Peşlerindeki tekne hızla döndü; Dazzler’in yolunu kesmek istiyordu belli ki. Ama bu işi yaparken, iskeleye bağlı duran yata çarptı. Yattaki adam, artık ecelinin geldiğini düşünmüş olmalı ki, çığlık çığlığa güverteye çıktı ve sulara gömüldü. Dazzler’ı izleyenler adamı kurtarma sevdasına düşünce de Fransız Pete ile çocuklar, gecenin içinde kayboldular.

Rengeyiği çoktan kaybolmuştu. Joe ile Deniz Çocuğu, tekneyi yola koymak için gerekli işleri tamamlayıp her şeyi yerli yerine yerleştirdiklerinde iyice açılmış bulunuyorlardı. Rüzgâr giderek hızlanıyordu. Ve Dazzler kaymak gibi kayıyordu suların üzerinde. Daha bir saat geçmeden Hunter Burnu’nun ışıkları gerilerde kalmıştı bile. Deniz Çocuğu kahve yapmak üzere aşağıya indi ama Joe güvertede kaldı ve San Francisco’nun güney yakasının ışıklarının büyümesini izledi, bundan sonraki duraklarının neresi olacağını tahmin etmeye çalıştı. Meksika! Hem de Meksika! Oysa yalnız buharlı gemiler ile büyük yelkenlilerin okyanuslarda seyredebileceğini sanırdı. Keşke kesseydi yelken halatlarını. Gidip Fransız Pete’e hesap soracaktı. Evet, yüzlerce sorusu vardı ona soracak. Ama daha birinci sorusu ağzına gelmeden, kaptanın gıcırtılı sesi durdurdu onu. Gidip kahve içmesini, sonra da yatmasını buyurdu Fransız. Az sonra Deniz Çocuğu da aynı şeyi yaptı ve Fransız, körfezden uzaklaşıp denize açılma göreviyle baş başa kaldı. İki kez, uçan bir başka gemi burnunun iri dalgalarını duydu ve bir kez, rüzgâr altında bir geminin ters yönde ilerlediğini gördü. Birbirlerine yakın geçtiler. Ama karanlık Fransız’dan yanaydı ve bir daha kötü bir tanışma olayı doğuracak bir karşılaşma olmadı.

Tan ağardıktan az sonra iki çocuk çağrıldı ve uykulu uykulu güverteye çıktılar. Soğuk bir gün doğmuştu. Soğuk ve boz bir gün. Rüzgâr hızını değiştirmemişti pek. Joe’nun şaşkın gözleri, Angel Adası’ndaki karantina istasyonunun beyaz çadırlarını gördü. San Francisco, güney ufkunda dumanlı bir küme gibi görünüyor, dünyanın batı kıyısında daha işini bitirmemiş olan gece, yavaş yavaş çekiliyordu gözlerinin önünden. Fransız Pete, dürbünle kıyıları tarıyor, aynı zamanda yarım mil ötelerinde seyreden bir yatı inceliyordu.

“Dazzler’ımı yakalayacaklarını sanıyorlardır! Buna ben gülerimdir!” dedi ve rotayı Golden Gate’e çevirdi.

Peşlerindeki yat da aynı şeyi yaptı. Joe durmuş izliyordu. Kendilerine koşut gidiyordu yat. Ve çok daha hızlıydı.

“Ama bakın, bu hızla hemen yetişir bize!” diye bağırdı Joe.

Fransız Pete güldü. “Sen öyle sanasındır! Ben gülerimdir! Onlar rüzgârdan korkuyordur. Biz rüzgârın elini öpüyoruzdur. Ben gülerimdir!”

“Onlar daha hızlı seyrediyorlar,” diye açıkladı Deniz Çocuğu. “Ama biz, rüzgâra daha yakın gidiyoruz. Sonunda onları geçeriz. Sığ bölgeyi atlatsalar bile, ki hiç sanmam... Bak! Gördün mü?”

İleride büyük okyanus dalgaları göklere tırmanıyor, sonra büyük bir gürültüyle dibe çarpıyordu. İri dalgaların ortasında, dibini kumlardan sıyırmaya çalışan tekne, yüksük gibi uçup uçup yere saplanıyordu. İleride, kereste yüklü bir tekne, sarhoş bir adam gibi iskeleye tosluyordu. Joe'nun gözleri iri iri açılmış, bu görülmedik olayı, doğayla insanoğlunun savaşımını izliyordu.

Fransız Pete, muşamba giysilerini istedi. Joe’ya da böyle birtakım giysi verildi. Sonra Deniz Çocuğu’yla birlikte aşağı inip kasanın iplerini çözmelerini buyurdu Fransız. Bu işi yaparken kasanın kapağına yazılı şirket adını okudu Joe: “Bronson Tate.” Vay canına! Babası ile ortağının adlarıydı bunlar! Bu onların kasası, onların parasıydı! Kasayı saran tahtaların sonuncusunu sökmekte olan Deniz Çocuğu, Joe'nun şaşkın bakışlarını izledi, onun da gözleri fal taşı gibi açılmıştı okuduğu yazı karşısında.

“İşte bu çok acı...” diye fısıldadı. “Baban, değil mi?”

Joe başını salladı. Her şeyi anlıyordu şimdi. San Andreas’a gitmişler, babasının maden ocağını soymuşlardı. Bu kasanın içinde bin ya da daha fazla işçisinin parası bulunuyordu belki de. “Hiçbir şey söyleme,” diye uyardı Deniz Çocuğu’nu.

Deniz Çocuğu anlayışla başını salladı. “Fransız Pete okumasını bilmez nasılsa,” diye mırıldandı. “Kızıl Nelson da herhalde senin soyadını bilmez. Ama gene de çok güç bir durum. İlk fırsatta kırıp açacaklar kasayı. Ve kırışacaklar. Ne yapabilirsin, hiç düşünemiyorum.”

“Hele dur bakalım.”

Babasının mülkünü korumak için elinden gelen her şeyi yapmaya karar verdi. En kötü olasılıkla elden giderdi kasa. O burada olmasaydı, kesinlikle elden gidecekti, oysa burada olduğuna göre savaşma şansı, kasayı kurtarma, geri götürme fırsatı, hiç değilse umudu vardı. Sorumluluklar bardaktan boşanırcasına yağan yağmur gibi akıyordu üstüne. Daha birkaç gün önce salt kendisini düşünüyordu. Sonra, az çok Deniz Çocuğu’nun geleceğini, kurtuluşunu düşünmek zorunda kalmıştı; daha sonra durumunun gerektirdiği görevleri, kardeşine, arkadaşlarına karşı duyduğu yakınlık ve bu duygunun zorunlu kıldığı davranışları kavramıştı. Ve şimdi, hiç

beklenmedik durumlar, babasını korumak, belki de onun yaşamını kurtarmak için bir şeyler yapmasını gerektiriyordu. Bütün gücünü kuvvetini göstermesi isteniyordu ondan ve o, tüm yürekliliğiyle hazırdı kendinden bekleneni yapmaya. Geleceği belirsiz, yarını tehlikede olabilirdi ama kendisini düşünmüyordu şu anda. İçinde bulunduğu bu durum, düşüncelerinin vardığı bir güç oluşturuyordu onda. Üstelik bunun farkındaydı Joe. Evet, doğruydu, güven güveni, güç gücü doğururdu.

XIX

Çocukların kaçış planı

“Çarpıyordur!” diye bağırdı Fransız Pete.

Çocuklar kıç üstüne koştular. On beş metre boyunda kocaman bir tekne, köpüklerden görünmeyen burnunu havaya kaldırmış, arkalarında bağlı bulunan küçücük kayığı içi boş bir yumurta kabuğu gibi parçalamaya hazırlanıyordu. Joe soluğunu tuttu. Büyük bir olaydı yaşadıkları. Fransız Pete, dev geminin rüzgâr yakasına saldı Dazzler’ı. Dazzler, bir kaya gibi duran geminin üzerine çıktı, şaşkın, tepesinde bir an duraladı ve ardındaki geniş düzlüğe düştü. Bundan sonra, azgın dalgalarla ve de rüzgârın buyruklarına uygun olarak savaşlarını sürdürdüler ve büyük denizlere atılmış iri bir şişe mantarının mutluluğu içinde yola koyuldular.

Joe, bir an için, kendinden geçmiş, bu dünyadan göçüp geri gelmişti sanki. Oh! Yaşam buna denirdi işte! Yaşamak dediğin böyle olurdu! Yepyeni bir dünyadaydı ve kuşkusuz bu dünya, bugüne dek yaşadığı o sıradan hayatın yaşandığı dünya değildi. Az önce üstünden atladıkları buharlı geminin adamları, güverteye çıkmışlar el sallıyordu onlara. Kaptan bile Dazzler’ın becerikliliği karşısında duyduğu hayranlığı anlatmaya çalışıyordu uzaktan.

“Gördünüzdür! Ben böyleyimdir!” diye böbürleniyordu Pete.

Peşlerindeki tekne daha fazla açılmayı göze alamamıştı. Kovalamaca bitmişti. Yaklaşan fırtınadan korunmak üzere sığınak arayan bir kılavuz, korkak bir kuş gibi geçti yanlarından. Öyle hızlı uçuyordu ki sularda, yanlarından geçerken, Dazzler hiç kımıldamıyormuş gibi geldi onlara.

Yarım saat kadar sonra Dazzler, sisleri yarmış, Pasifik Okyanusu’nun ölü dalgalarına salmıştı kendini. Rüzgâr hızını artırmış, bu da yelkenlerin biraz indirilmesini gerektirmişti. Sonra gene açtılar yelkenleri ve otuz mil ötedeki Farallones’e doğru sürdürdüler seyirlerini. Kahvaltı hazırlanıp günün ilk yemeği yenildiğinde, güneybatı kıyıları açıklarında duran Rengeyiği’ne yetişmişlerdi. Dümen bağlanmıştı ve güvertede tek bir kul yoktu.

Fransız Pete, böylesine büyük bir düşüncesizliği eleştirmeden edemezdi. “Kızıl Nelson iyidir, hoşturdur ama bu huydan vazgeçecektir. Yoksa bir gün ölecektir. Ben bilirimdir. Eceli gelmiştirdir.”

Rengeyiği’nin çevresini üç kez dolaştılar, hep bir ağızdan bağırıp seslendiler. Cevap yok.

Sonunda, “Heey, huuu!” gibi garip sesler çıkararak varlıklarını kanıtladılar. Bunun üzerine yelken açıldı ve iki gemi Pasifik’in geniş kucağında yuvarlanmaya devam etti. Deniz Çocuğu’nun Joe’ya söylediğine göre, fırtına patlamadan, öfkesini üzerlerine salmadan açılmalıydılar. Yoksa Kaliforniya sahillerinin rüzgâr altına sürüklenirlerdi. “Yiyecek içecek almak için karaya çıkmak gerek ama havanın iyi olduğu bir zamanı kollayacağız,” diyordu. Joe’yu deniz tutmadığı için sevindiğini, dayanıklılığını, direncini kutladığını da söyledi ona. Bu yüzden Fransız Pete’in de övgüsünü dinledi. Kaptan, ayrıca bu genç denizciyle arasını iyi tutabilmek için bir fırsatı daha değerlendirmiş oluyordu.

“Bak ne diyeceğim,” diye fısıldadı Deniz Çocuğu yemek hazırlarlarken. “Bu gece Fransız Pete’i aşağı sürükleriz...”

‘Fransız Pete’i aşağı mı sürükleriz?”

“Evet, sonra da bağlarız. Sımsıkı bağlarız. Karanlıkta. Sonra fenerleri asar, kıyıya yollanırız. Bir limana gireriz. Neresi olursa olsun... Yeter ki Kızıl Nelson’dan kurtulalım.”

“Evet,” diye atıldı Joe. “Bu iş oldu demektir. Elbet, ben tek başıma başarabilirsem... Senden yardım istesem, yani... Fransız’a ihanet etmiş olursun bana yardım etsen, değil mi?”

“Ben de onu söylüyorum işte, dinle. Benim istediklerimi yapar, yapacağına söz verirsen, sana yardım ederim. Bak, Fransız Pete, ıslahhaneden kaçtığımda korudu beni. Gidecek hiçbir yerim, yiyecek tek lokma ekmeğim yokken aldı beni, ıslahhaneden de kurtardı... Şimdi, onu hapse attırmakla ödeyecek değilim ya bu borcu. Onurlu bir iş olmaz bu. Baban senin istediğini yapar, sözünü dinler, değil mi?”

“Dinler, evet.” Joe, babasının verdiği sözü tuttuğunu iyi bilirdi.

“Sen bana söz vereceksin ve babanı da buna razı edeceksin, Fransız Pete'den davacı olmayacak.”

“Tamam. Peki sana n’olacak? Sen gene onunla birlikte denizlere açılamazsın ya! Böyle bir şey beklemezsin ondan, değil mi?”

“Canım, sen beni düşünme. Kimim kimsem yok benim. Ardımdan ağlayacak yok. Yeterince güçlüyüm. Bunca deneyimim de var. Doğru dürüst yani sıradan bir denizci olarak girerim bir gemiye. Dünyanın öte yarısında bir yerlere giderim. Yeni bir hayata başlarım.”

“Öyleyse bu iş yatar.”

“Hangi iş yatar?”
“Fransız Pete’i bağlayıp gemiyi kaçırmak.”
“Hayır efendim. Karar karardır.”
“Bak, şimdi sen beni dinle. Bana istediğim sözü vermezsen, kılımı kıpırdatmadan Meksika’ya giderim.”
“Ne sözüymüş o?”
“Karaya ayak bastığımız andan sonra ben ne dersem onu yapacaksın ve bana güveneceksin. Nasılsa karayı tanımıyorsun, bilmiyorsun... Kendi ağzınla söyledin. Ben babamla anlaşacağım... Biliyorum, dediğimi yapar babam. Doğru dürüst insanlar tanıyacaksın, okula gidip eğitim göreceksin. Körfez korsanı ya da bir denizci değil de dilediğin bir şey olursun. Senin istediğin de bu, değil mi?” Deniz Çocuğu bir şey söylememişti ama yüzünden okunuyordu mutluluğu. Her şeye peki, demişti ışıl ışıl gözleriyle.
“Hem bu senin hakkın,” diye devam etti Joe. “Bana yardım edeceksin, babamın parasını kurtaracaksın. Karşılığında sana borçlu olacak babam.”
“Öyle şey olur mu? Yaptığı iyiliğin karşılığını bekleyen adama, adam demem ben.”
“Neyse, sen sus bakalım! Sen bilmezsin. O kasayı bulmak için babam dedektiflere kaç çuval para dökecek biliyor musun? Yani biz bulmasaydık... Bana söz ver, başka bir şey istemem. Sonra, ben öteki işleri ayarlarım; eğer beğenmezsen, o vakit dönebilirsin sözünden. Tamam mı? Anlaştık mı?”
El sıkıştılar. Anlaşmışlardı. Sonra oturup gece yapacaklarını planlamaya koyuldular.
Ama kuzeybatıdan bağıra çağıra ilerleyen rüzgâr, Dazzler ve onun adamları için çok daha değişik planlarla geliyordu. Akşam yemeğinden sonra yelkene çifte camadan vurdular. Rüzgârın hızlanması son noktasına varmamıştı. Giderek azıyordu. Suda birbirini izleyen koca koca dağlar oluşturuyor, geminin alt güvertesine yüklenip eriyordu. Gemiler, iri dalgaların üzerinde ceviz kabuğunu andırıyordu. İki gemi de aynı anda dalga sırtına rastlarsa birbirlerini görebiliyorlardı ancak. Dalgalardan oluşan dağların, parça parça kamaranın üzerine abandığı da oluyordu. Joe, sintineyi boşaltmak için tulumbanın başına dikilmişti.
Saat üçte, Fransız Pete işaretlerle Rengeyiği’ne duracağını, demir atacağını anlattı. Demir dediği; büyük, derin bir çuval esasına göre yapılmış, ağzı üçgen biçiminde bağlanmış çubuklarla açık tutulan türden bir şeydi. Üçgenin köşelerine, uçurtma ipi gibi üç çekme halatı bağlanıyor, böylece geniş bir alanın suya karşı koyması sağlanıyordu. Çok hızlı

sürüklenen tekne, böylece burnunu hem rüzgâra hem denize vermiş olacaktı. Bir fırtınada yapılacak en doğru işti bu. Kızıl Nelson, Fransız'ın dediğini anladığını ve onayladığını belirten bir el hareketiyle cevap verdi ona.

Fransız Pete, demiri atmak üzere ilerledi, Deniz Çocuğuna dümene geçmesini ve tam gerektiği anda rüzgâra dönmesini buyurdu. Fransız, kaygan güvertede dikilmiş, fırsat kolluyordu. Ama tam o anda, Dazzler hiç görülmedik büyüklükte bir dalgayla yükseldi, dalganın doruğuna çıktığında, tam doğrulacağı sırada fırtınadan güçlü bir tokat yedi.

Bir çatırtıyı izleyen ani bir gümbürtü duyuldu. Direkler, yelkenler, takozlar, halat, demir, Fransız Pete, her şey ama her şey yan yattı. Kaptanın denize düşmemesi bir mucizeydi. Bir eliyle tutunacak bir yer bulmuştu nasılsa. Çocuklar koştu, kurtardı onu. Felaketi izleyen Kızıl Nelson, onları kurtarmaya hazırlandı.

XX

Tehlikeli dakikalar

Fransız Pete, Dazzler’ın direğiyle birlikte suya düştüğü halde burnu kanamadan kurtulmuştu. Ama onunla birlikte düşen demir, pek kolay kurtulmayacaktı anlaşılan. Ana yelkenin direği, çuval biçimindeki demirin içine girmiş, çıkmak istemiyordu. Bir yana ve daha çok kıç tarafa yığılan yıkıntılar tekneyi yan yatırmıştı. Çok tehlikeli bir durum değildi bu ama pek de güvenli sayılmazdı.

“Elveda Dazzler. Artık rüzgârların eteğini öpmeyeceksindir. Artık hiç kibar beylerin yatlarına tekme vurmayacaksındır" Böyle bir ağıt yakmıştı kaptan. Bir kenarda durmuş yaşlı gözlerle bakıyordu yıkıntıya. Ona karşı büyük öfke duyan Joe bile acıyordu Fransız’a şu anda. Daha da güçlü bir fırtına, koca bir dalgayla kucaklaştı ve çaresiz teknenin üzerine çullandı.

“Kurtaramaz mıyız?” dedi Joe.

Deniz Çocuğu başını iki yana salladı.

“Ya kasayı?”

“Olanaksız,” diye cevap verdi. “Birleşik Devletler’in darphanesi olsa kurtaramayız. Az sonra kendi canlarımızın peşine düşeceğiz bu gidişle.” Bir dalga daha atladı teknenin üzerinden. Çoktan dalgalarda boğulmuş olan sandal, kıça çarparak paramparça etti kendini. Derken bir dalganın tepesinde Rengeyiği yükseldi. Joe, birden elinde olmadan geriye eğildi, Rengeyiği üstlerine düşecek sandı bir an ama koca tekne çok ötelerde indi dalganın tepesinden. Çok çarpıcı bir tabloydu bu. Joe'nun asla unutamayacağı korkunç bir olay... Rengeyiği, kar fırtınasını andıran beyaz köpükler arasında batıyor, çıkıyordu. Dalgalar birbirini kovalıyor, tekneyi coşkun köpükler arasında bir saklıyor, bir gösteriyordu. Su damlacıkları havada uçuşuyor ve görüntü bir tül perdenin ardındaymış, gerçek değilmiş izlenimini uyandırıyordu. Adamlardan biri arka güverteden sarkmış, su dolu sandalın ipini kesmeye uğraşıyordu. Küpeşteye canla başla tutunmuş bir çocuk, bir bıçak uzatıyordu ona. Bir başkası, dümenin başına dikilmiş, ellerini havada uçurarak tekneyi dümenin buyruğuna uymaya zorluyordu. Onun arkasında, yaralı kolu askıya alınmış olan Kızıl Nelson duruyordu. Gemici şapkası uçup gitmiş, sarı saçları ıslak perçemler halinde yüzüne gözüne yapışmıştı. Bu durumda bile üzerinden güçlülük, yüreklilik,

güvenlik duygusu akıyordu. Kutsal bir gücün etkisi altındaydı sanki. Joe şaşkın şaşkın baktı ona birden. Böyle yetenekli, böyle güçlü insanların kendilerini ziyan ettiğini düşündü. Bir hırsız, bir korsan! Bu yolda harcanıyordu bunca yetenekli, bunca güzel insan. İnsanoğlunun bir gerçeğini daha kavradı şu anda Joe, başarının ve başarısızlığın gizini buldu bir anda. Yaşam perdelerini açıyor, insanların onu görmesini, anlamasını sağlıyordu. Perdenin gerisini görebilen Kızıl Nelson gibilerden nice kahramanlar çıkmıştı; ama o kahramanlar, Kızıl Nelson'da bulunmayan tek bir şeye sahipti: seçebilme gücü, seçme hakkı, dengeli düşünme yetisi, uyanık bir ruh. Kısacası, babasının sık sık ona öğütlediği şeyler.

Bütün bu düşünceler, bir saniyede geçti Joe'nun aklından. Rengeyiği göklere yükseldi, büyük bir dalgayı yarmaya çalışarak Dazzler'ın kıçına konacakmış gibi düştü.

"Delidir bu adam! Delidir!" diye bağırıyordu Fransız Pete. Hayretten ağzı bir karış açıktı. "Kendini ne sanıyordur! Yan yan gideceğini sanıyordur. Yengeçtir mübarek? Ölecektir! Haydi! Ah aptal! Koca bir aptaldır!"

Ama zaman çok değerliydi, Kızıl Nelson her çareye başvuruyordu. Başardı da. Tam zamanında yelken kıvırmayı başardı.

"İşte geliyor! Atlamaya hazır ol!" diye seslendi Deniz Çocuğu, Joe'ya.

Rengeyiği kıçlarına yanaştı, kamara pencereleri suya gömülmüştü. Öyle yakındı ki, onları kurtaracağına tekneyi paralayıp sulara gömeceğe benziyordu. Ama yerinde durmayan sular, iki tekneyi birbirinden ayırdı ansızın. Kızıl Nelson, manevranın başarısız sonuçlandığını görünce, bir manevra daha yaptı. Fransız Pete'in bulunduğu kısımda teknenin iyice dibine yanaştı. Bu fırsat bir andan uzun süremezdi, bunu bilen Fransız bir kedi gibi zıpladı, iki eliyle yapıştı halata. Sonra Rengeyiği gene dalgaların tepesinde, suların içinde zıplamaya başladı. Fransız Pete'i de sulara daldırıp daldırıp çıkarıyordu. Ama sıkı tutunmuştu Fransız, ipi bırakmadı. Suyun dışına her çıkışta biraz daha tırmanarak kazasız belasız küpeşteye çıkmayı başardı. Bu arada Kızıl Nelson gene dönüp Dazzler'a yanaşmaya çabalıyordu.

"Sonra sen," dedi Deniz Çocuğu.

"Hayır, sen," diye cevap verdi Joe.

"Ben denizi daha iyi tanırım ama," diye üsteledi Deniz Çocuğu.

"Ben de senin kadar iyi yüzerim," dedi öteki.

Bu tartışmanın sonunu getirmek pek kolay olmayacaktı. Ama hızla ilerleyen olaylar, bir anlaşmaya varma gereğini ortadan kaldırdı. Rengeyiği bir manevra daha yaptı, büyük bir hızla üstlerine gelmeye başladı. Öyle bir yönden ve öyle bir hızla geliyordu ki, alabora olacağı hemen hemen kuşkusuzdu. Tam o anda, fırtına bütün öfkesiyle patladı, çığlıklar atan rüzgâr, dalga sırtlarını fokur fokur kaynatırcasına tokatladı. Rengeyiği, büyük bir dalga ardında gözden kayboldu. Dalga ilerlemeye devam etti; ama bir an sonra, teknenin bulunduğu yere bakan çocuklar, şaşkın gözleriyle çılgın sulardan başka bir şey görmediler. Gözlerine inanmayıp gene baktılar. Rengeyiği yoktu. Okyanusun çılgın dalgaları ortasında yapayalnızdılar.

“Tanrı günahlarını affetsin,” dedi Deniz Çocuğu saygıyla.

Joe, bu ani felaket karşısında öyle büyük bir dehşete düşmüştü ki, ağzını açması olanaksızdı. Dili tutulmuştu.

“İçindeki demirler doğru dibe indirdi onu,” dedi Deniz Çocuğu. Dalgındı ama dalgın olmaya vakit yoktu. “Şimdi kendimize bakmalıyız,” dedi. “Fırtına bütün kurtlarını döktü. Ama deniz kudurmasını sürdürür daha. Fırtına azalırken daha büyük zorluklar çıkacak karşımıza. Bir elini bana ver, ötekiyle tutuna tutuna yürü. Şu direği kaldıralım hele.”

Birlikte ellerinde bıçaklar, yıkıntıların bulunduğu yere gittiler. Deniz Çocuğu bu heyecanlı işin başını çekiyor, Joe onun buyruklarına iyi bir asker gibi uyuyordu. Bir-iki dakikada bir rüzgâr üflüyor, şişe mantarı gibi sallıyordu onları. Kâh suyun içinde kâh suyun dışında, kopan halatları bağladılar, dolaşan ipleri açtılar, açamadıklarını kesip bağladılar, yelkenlerin, direklerin halkalarına düğümlediler. Alt güverte sürekli su alıyordu. Suyu boşaltmaya davranmak mı, yoksa önlerindeki işi bitirmek mi gerektiğine karar veremedi Deniz Çocuğu içinden. Ama dışa vuramadı bu kararsızlığını. Sonunda gemi arması dışında her şey yerli yerine kondu. Deniz Çocuğu yelken halatını çekiyordu. Gerisini fırtına tamamladı. Dazzler çabuk, kıvrak bir hareketle bir kez daha sallandı, yelken doğruldu. Tekne denizin ve rüzgârın gözüne gözüne ilerliyordu şimdi.

Elde ettikleri başarıyı kutlamak için bir an ara verdi çocuklar. Sevinçle birbirlerine sarıldılar ve yarıya dek suyla dolu olan tekneyi boşaltma işine koştular. Ellerinde kovalar, suları geldikleri yere gönderiyorlardı şimdi. Güç bir işti bu; çünkü savurdukları sudan daha çoğu atlayıp sığmıyordu gene tekneye. Ama amaçlarına vardılar. Deniz Çocuğu’nun dediği gibi fırtına öfkesini dağıtmıştı. Ama rüzgâr, batıya doğru hızla esiyordu gene.

“Bu böyle giderse yarın Kaliforniya kıyılarına varırız,” dedi Deniz Çocuğu. “Beklemekten başka çare yok.”

Pek konuşmuyorlardı. Yoldaşlarını kaybettiklerine üzgün, yaptıkları işten yorgundular. Isınmak ve dostluğun sıcaklığını duymak için birbirlerine sokulmakla yetindiler. Korkunç bir geceydi. Soğuktan titriyorlardı. Gemide kuru tek bir şey yoktu. Yiyecekler, battaniyeler, her şey, her şey tuzlu suyu içmişti. Ara ara uyukladılar ama bu kestirmeler kısa ve zararlı oluyordu; çünkü her uyanışta, biri diğerini ürkütmek için sıçramış gibi suçluluk duyuyordu.

Tan ağardığında dışarı çıkıp bakındılar. Rüzgâr ve deniz sakinleşmişti. Ve Dazzler’ın kurtulduğu konusunda hiç kuşku kalmamıştı. Kıyı, düşündüklerinden de yakındı. Sabahın alacakaranlığında, sandallar koyu birer gölge gibi görünüyorlardı. Ama güneş yükseldikçe beyaz dalgaların okşadığı sarı kumsal ve ötesinde -gözlerine inanamıyorlardı ama- birbirine sokulmuş evler ve kentin tüten bacaları görünüyordu.

“Santa Cruz!” diye haykırdı Deniz Çocuğu. “Dalgalara yakalanma tehlikesi hiç ama hiç yok!”

“Yani kasa kurtuldu demektir, ha?” diye sordu Joe.

“Evet! Hem de nasıl! Büyük gemilere göre bir liman sayılmaz burası ama bu rüzgâr bizi doğru San Lorenzo Nehri’nin ağzına götürür. Sonra küçük bir göl gibi görünen tatlı durgun sular ve mendirek. Cam gibi parlar orada sular ve boyunu geçmez. Daha önce gelmiştim buraya. Kızıl Nelson’la. Haydi, kahvaltıyı orada ederiz.”

XXI

Joe ve babası

“Nasıl, beğendin mi?” diyordu Deniz Çocuğu. Dazzlerı önden ve arkadan iskeleye bağlamış, ince iskele ipi üzerine ilişmişti. “Şimdi ne yapacağız kaptan?”

Joe birden başını kaldırdı, şaşırmıştı. “Ne... ne demek yani?” diye sordu.

“Ee, şimdi sen kaptan değil misin? Karaya ayak basmadık mı? Ben tayfayım şimdi, değil mi? Emret bakalım.”

Şakayı anladı Joe. “Kahvaltıya hazır ol! Yani dur, bekle bir dakika.”

Kamaraya indi, evden çıkarken yanına aldığı parayı çıkınından çıkardı. Sonra kamara kapısını kilitledi, kahvaltı edecek bir yer aramaya çıktılar. Kahvaltıda, bundan sonra ne yapacaklarını düşündü içinden. Kahvaltıdan sonra, planını Deniz Çocuğu'na açıkladı.

San Francisco’ya giden sabah treninin kaçta hareket ettiği sorusuna cevap verdi gişe memuru. Joe saate baktı.

“Tam zamanında gelmişiz,” dedi Deniz Çocuğu'na. “Kamara kapısını kilitli tut. Kimsenin gemiye binmesine izin verme. Al sana para. Lokantada karnını doyur. Battaniyeleri kurut, güvertede uyu. Yarın dönerim. Kimseyi sokma kamaraya. Haydi, güle güle.”Aceleye gelen bir el sıkışmadan sonra koşarak uzaklaştı Joe. Biletini delen kondüktör, şaşkın gözlerle süzdü onu. Eh, hakkı vardı elbet. Balıkçı botları, muşamba giysiler içinde tren yolcuları görmeye alışık değildi. Ama Joe umursamadı. Fark etmedi bile. Bir gazete almıştı, okuyordu şimdi. Az sonra, ilginç bir yazı ilişti gözüne:

KAYBOLDUĞU SANILIYOR Bronson-Tate firması tarafından kiralanan Sea Queen adlı romörk, başarısız bir seferden dönmüş bulunuyor. Geçen salı akşamı, San Andreas’da şirket kasasını çalmak yürekliliğini gösteren korsanlara ilişkin kayda değer bir bilgi sağlanamamıştır. Farallones’de bulunan deniz feneri bekçisi, çarşamba sabahı iki gemiyi sahilden uzaklarda fırtınayla boğuşurken gördüğünü söylemiştir. Denizcilerin tahminlerine göre korsanlar, çaldıkları hâzineyle birlikte fırtınada kaybolmuşlardır. Söylentilere göre, kasada on bin altının dışında çok önemli evraklar da bulunmaktaydı.

Joe bunu okuyunca büyük bir rahatlık duydu yüreğinde. Soygun gecesi San Andreas’da kimse öldürülmemişti demek. Yoksa yazardı gazete.

Kendisinin kaybolduğu üzerine bir haber de yoktu. Böylesine çarpıcı bir haberi mutlaka yazarlardı duysalardı.

San Francisco İstasyonu'ndaki meraklı izleyiciler, balıkçı çizmeleri, muşamba giysileri olan garip görünümlü bir çocuğun, bir taksi çevirip hızla uzaklaşmasına şaştılar. Babasının çalışma saatlerini biliyordu. Yemeğe çıkmadan önce yetişmek istiyordu işyerine.

Kapıyı büyük bir rahatlıkla açıp odacıya Mr. Bronson'ı görmek istediğini söylediğinde tersledi onu adam. Onun isteği üzerine, ortaya çıkan sekreter de asla tanımadı onu elbet.

"Beni tanımadınız mı Mr. Willis?"

Mr. Willis bir kez daha baktı, "Aa, Joe Bronson bu! Nereden çıktın sen böyle! Tanrı'm! Gir, gir içeri. Baban orada." Mr. Bronson, sekretere mektup yazdırmayı durdurdu, başını kaldırdı. "Merhaba! Nerelerdeydin bakalım?" dedi.

"Denizde," diye cevap verdi Joe. Babasının onu nasıl karşılayacağını kestirememişti daha. Sinirli parmakları üzerindeki muşamba giysiyi büküp duruyordu.

"Kısa bir gezi, ha? Nasıl geçti bakalım?"

"Eh, fena değil." Babasının gözlerindeki pırıltıyı sezdi bu arada ve işlerin yolunda olduğunu anladı. "Fena sayılmaz yani... yalnız..." "Yalnız ne?"

"Bir şey yok yani... Yani daha kötü olamazdı, bir bakıma da bundan daha iyi olamazdı."

"Bak işte bu ilginç. Otur bakalım."

Sekretere döndü, "Gidebilirsiniz Mr. Brown," dedi. "Şey... bugün size ihtiyacım olmayacak."

Ağlamamak için kendini güç tutuyordu Joe. Ne tatlı, ne anlayışlı davranıyordu babası. Sanki hiçbir şey olmamış, hiçbir değişiklik yokmuş gibi karşılamıştı onu. Bir tatilden dönüyordu sanki. Ya da büyük bir adamdı da iş gezisinden dönüyordu.

"Anlat bakalım Joe. Öyle bir bilmece attın ki ortaya az önce, merakımı uyandırdın. Bir an önce öğrenmek istiyorum olan biteni."

Bunun üzerine Joe, anlatmaya başladı. Bütün olanları, pazartesi akşamından o âna dek başından geçen bütün olayları anlattı. En küçük ayrıntıya bile büyük önem vererek ve Deniz Çocuğu'yla arasında geçen olayları, konuşmaları hiç atlamadan bir bir anlattı. Deniz Çocuğu'na ilişkin planlarını da unutmadı elbet. Yüzü kızarıyor, anlattıklarının heyecanına

kaptırıyordu kendini. Öte yanda Mr. Bronson da en az onun kadar heyecanlanmıştı. Durakladığı zaman, “Sonra?” demekle yetiniyor, başka bir şey söylemiyordu.

“İşte görüyorsun ya,” diye bağladı öyküsünü Joe, “daha iyisi olamazdı bir bakıma.”

“Eh,” diye dudak büktü Mr. Bronson, “öyle de denebilir, böyle de.”

“Anlamıyorum,” diye atıldı Joe. Babasının, onu bağışlamış gibi konuşmasına şaşırmıştı. Kasanın çok büyük bir önem taşıdığını düşünüyordu.

Mr. Bronson oğlunun düşüncesini okudu ve şöyle konuştu:

“Kasa meselesine gelince, seni kutlarım Joe! Aferin! Kocaman bir aferin. Mr. Tate ile ben daha şimdiden beş yüz dolar harcadık bile kasayı bulma çabasıyla. Öyle önemliydi ki, öyle büyüktü ki kaybımız, beş bin dolar ödül koyduk bulana ve bu sabah ödülü artırmayı düşünüyorduk. Ama evladım...” Sözünün burasında ayağa kalktı Mr. Bronson, sevgi dolu avucunu, oğlunun omzuna yerleştirdi, “Bu dünyada, altından ya da altının satın alacağı şeyleri simgeleyen kâğıtlardan daha değerli şeyler var. Sen kendini düşündün mü? Önemli olan budur. Yaşamın sana verdiği en iyi olanakları, çıkıp şurada bir milyon dolara değişir misin şimdi?”

Joe başını iki yana salladı.

“Dediğim gibi, önemli olan budur işte. Dünyadaki bütün paralar bir araya gelse satın alamaz insan yaşamını. Boşuna harcanmış, ziyan edilmiş bir yaşamın yerini de tutamaz hiçbir para. Kısır kalmış, kırılmış, çirkinleşmiş bir yaşamı güzelleştiremez, onaramaz, yeşertemez para. Sen kendini düşün. Bu garip serüvenlerin senin yaşamına, tekrar ediyorum, senin öz yaşamına etkisi ne olur Joe? Yarın ya da birkaç gün sonra toparlanıp yeniden atılacak mısın böyle bir serüvene ya da ileride bir gün yeniden denemek isteyecek misin? Bak Joe, sanıyor musun ki benim evladımın yaşamının değeriyle bayağı bir kasanın değerini bir teraziye koyabilirim? Sanıyor musun ki senin geleceğini görmeden, zaman bana doğruyu söylemeden, bu gezinin yararı ya da zararı konusunda karar verebilirim? Böyle bir deneyim, iyi şeyler kazandırabileceği gibi kötülükler de getirebilir. Bir dolar, tıpatıp bir diğerine benzer... milyonlarcası var dünyada. Ama hiçbir Joe, benim Joe’m gibi değil ve dünyada onun yerine geçecek bir başkası yok. Anlıyor musun Joe? Anlıyor musun?”

Mr. Bronson'ın sesi titriyordu. Joe, birden boşandı, yüreği parçalanacakmışçasına ağlamaya başladı. Babasını daha önce hiç

anlamamıştı, ona ne büyük bir acı verdiğini hiç anlamamıştı daha önce. Ya annesi, kardeşi? Onları da hiç düşünmemişti bugünkü gibi. Ama bu yaşadığı dört korkunç gün, dünya ve insanlık üzerine birçok noktayı aydınlatmıştı kafasında. Düşüncelerini söze dönüştürme yeteneği vardı Joe'nun; konuştu, bu şeyleri anlattı babasına, öğrendiklerini, aldığı dersleri anlattı. Deniz Çocuğu'yla yaptığı konuşmalardan, Fransız Pete'le olan ilişkisinden çıkardığı sonuçları, Rengeyiği'nin çizdiği korkunç tablodan, onun altında kaybolan Kızıl Nelson'dan öğrendiklerini anlattı. Ve Mr. Bronson dinledi, o da Joe'nun kendisini anladığı gibi, anladı oğlunu.

"Ama Deniz Çocuğu'na ne olacak baba?" diye sordu Joe sözlerini bitirince.

"Hımm! Bana anlattıklarına bakılırsa iyi bir çocuğa benziyor," dedi Mr. Bronson. Gözlerindeki pırıltıyı gizledi bu kez. "Üstelik hayatını kazanmış durumda." "Efendim?" Joe kulaklarına inanamadı.

"Şimdi... gel bir hesap yapalım. Şu anda beş bin doların yarısı onun hakkı. Yarısı da senin elbet. Kasanın, okyanusun dibine gitmesini önleyen sizsiniz. Biraz daha bekleseydiniz Mr. Tate ile ben ödülü artırmış olacaktık." "Ha," dedi neşeyle Joe. "Şimdi anladım. Ama ödülün yarısı yok sayılır çünkü ben hakkımı almayı kabul etmiyorum. Öteki yarısına gelince... Deniz Çocuğu'nun istediği bu değil ki... Dostlara ihtiyacı var... Hem... şey... yani sen dostları saymamıştın ama onlar da paradan daha değerlidir, parayla satın alınamazlar. O, dostlar edinmek, okula gitmek istiyor, iki bin beş yüz dolar değil."

"Kendisi karar verse daha iyi olmaz mı, ne dersin?" "Aa, yok! Anlaşmamız var."

"Anlaşma?"

"Evet babacığım. Denizde kaptan odur, karada ben. Ondan ben sorumluyum şimdi."

"Demek şu görüşmelerde onun avukatısın sen? Pekâlâ. Sana bir önerim var. İki bin beş yüz doları istediği vakit ona vermek üzere ben koruyacağım. Sonra sizin işlerinizi hallederiz. Onu bir süre... diyelim bir yıl deneriz. Bizim işyerinde çalışır. Sen derslerinde yardımcı olursun ona çünkü artık senin iyi bir öğrenci olacağına inanıyorum. Ya da isterse *gece* okuluna gider. Sonra, bir yıllık denemeyi başarıyla sonuçlandırırsa, sana verdiğim eğitim olanaklarını ona da vereceğim. Kendisi nasıl isterse. Her şey ona bağlı. Evet, sayın avukat, müşteriniz adına ne diyorsunuz bu öneriye?"

"Hemen kabul ediyorum."

Baba oğul el sıkıştılar.

“Şimdi ne yapacaksın Joe?”

“Önce Deniz Çocuğu’na telgraf çekeceğim, sonra doğru eve.”

“Öyleyse bekle, San Andreas’a telefon edip Mr.Tate’e müjdeyi vereyim. Birlikte çıkarız.”

Mr. Bronson odasından çıkarıca, “Mr. Willis,” dedi, “San Andreas kasası bulundu. Hepimiz tatil yapacağız. Lütfen memurlara gidebileceklerini söyleyin.” Asansöre binerlerken döndü: “Odacıyı da unutmayın.”